

T.C.
MUŞ ALPARSLAN ÜNİVERSİTESİ
SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ
BEDEN EĞİTİMİ VE SPOR EĞİTİMİ ANABİLİM DALI

Yılmaz YALVAÇ

GEÇMİŞTEN GÜNÜMÜZE BİTLİS'TE SPOR FAALİYETLERİNİN
İNCELENMESİ

YÜKSEK LİSANS TEZİ

MUŞ-2023

T.C.
MUŞ ALPARSLAN ÜNİVERSİTESİ
SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ
BEDEN EĞİTİMİ VE SPOR EĞİTİMİ ANABİLİM DALI

Yılmaz YALVAÇ

GEÇMİŞTEN GÜNÜMÜZE BİTLİS'TE SPOR FAALİYETLERİNİN
İNCELENMESİ

YÜKSEK LİSANS TEZİ

TEZ DANIŞMANI
Doç. Dr. Ömer KAYNAR

MUŞ-2023

İÇİNDEKİLER

İÇİNDEKİLER	I
ÖZET.....	V
ABSTRACT	VII
ÖN SÖZ.....	IX
KISALTMALAR DİZİNİ	X
TABLOLAR DİZİNİ	XI
FOTOĞRAFLAR DİZİNİ	XII
GİRİŞ	1

BİRİNCİ BÖLÜM

BİTLİS'İN TARİHSEL, COĞRAFİK, İKLİM VE KÜLTÜREL YAPISINA KISA BİR BAKIŞ

1.1. BİTLİS'İN KURULUŞU VE ADLARI.....	3
1.2. GÜNÜMÜZDE BİTLİS.....	5
1.3. BİTLİS'İN COĞRAFİ YAPISI VE İKLİMİ	5
1.4. BİTLİS'İN KÜLTÜREL YAPISI.....	6
1.5. BİTLİS'İN EKONOMİSİ	8
1.6. BİTLİS'TE FOLKLOR.....	8
1.7. BİTLİS'İN ÖZEL GÜN VE FESTİVALLERİ	10

İKİNCİ BÖLÜM

TÜRKİYE'DE SPOR TEŞKİLATININ GELİŞİM VE TARİHSEL SÜRECİ

2.1. 1903-1922 YILLARI ARASI SPOR TEŞKİLATLANMASI.....	11
2.2. TÜRKİYE İDMAN CEMİYETLERİ İTTİFAKI DÖNEMİ (TİCİ) (1922-1936)	12
2.3. TÜRK SPOR KURUMU DÖNEMİ (TSK) (1936-1938).....	13
2.4. BEDEN TERBİYESİ GENEL MÜDÜRLÜĞÜ (BTGM) (1938-1986).....	13
2.5. GENÇLİK VE SPOR BAKANLIĞI	14
2.5.1. Gençlik ve Spor Bakanlığı Taşra Teşkilatlanması	14
2.5.1.1. İl Müdürlüğü	15
2.5.1.2. İlçe Müdürlüğü.....	15
2.5.1.3. Bağlı Müdürlükler.....	15
2.6. HİZMET BİRİMLERİ	15

2.7. BİTLİS’TE GENÇLİK VE SPOR.....	16
--	-----------

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

YÖNTEM

3.1. ARAŞTIRMANIN AMACI.....	18
3.2. ARAŞTIRMANIN ÖNEMİ.....	18
3.3. ARAŞTIRMA MODELİ	18
3.4. EVREN VE ÖRNEKLEM	19
3.5. VERİ TOPLAMA ARAÇLARI.....	19

DÖRDÜNCÜ BÖLÜM

BULGULAR

4.1. ATICILIK VE AVCILIK.....	20
4.2. ATLETİZM	23
4.2.1. 2013 Yılı Ulusal Dereceler (Atletizm).....	28
4.2.2. 2013 Yılı Uluslar Arası Dereceler (Atletizm).....	31
4.2.3. 2014 Yılı Uluslar Arası Dereceler (Atletizm).....	33
4.2.4. 2019 Yılı Ulusal Dereceler (Atletizm).....	34
4.2.5. 2019 Yılı Uluslar Arası Dereceler (Atletizm).....	37
4.3. BASKETBOL	39
4.4. BOKS.....	41
4.5. CİMNASTİK	44
4.6. DAĞCILIK	45
4.6.1. Bitlis’te Yapılan Dağcılık Faaliyetleri	45
4.7. FUTBOL	53
4.8. GÜREŞ.....	58
4.9. HALTER.....	69
4.10. KAYAK.....	70
4.11. MASA TENİSİ	75
4.12. VOLEYBOL.....	82
4.13. YELKEN.....	85
4.14. YÜZME.....	88
4.15. TENİS.....	90
4.16. BADMİNTON	93

4.17. HENTBOL	95
4.18. TEKVANDO	97
4.19. KİCK BOKS	101
4.19.1. 2017 Yılı Ulusal Başarılar.....	103
4.19.2. 2017 Yılı Uluslar Arası Başarılar.....	103
4.19.3. 2018 Yılı Ulusal Başarılar.....	103
4.19.4. 2018 Yılı Uluslar Arası Başarılar.....	104
4.19.5. 2019 Yılı Ulusal Başarılar.....	104
4.19.6. 2019 Yılı Uluslar Arası Başarılar.....	105
4.19.7. 2020 Yılı Ulusal Başarılar.....	106
4.19.8. 2022 Yılı Ulusal Başarılar.....	106
4.19.9. 2022 Yılı Uluslar Arası Başarılar.....	106
4.19.10. 2023 Yılı Ulusal Başarılar.....	106
4.19.11. 2023 Yılı Uluslar Arası Başarılar.....	107
4. 20. MUAYTHAI	107
4.20.1. 2017 Yılı Ulusal Başarılar.....	107
4.20.2. 2018 Yılı Ulusal Başarılar.....	108
4.20.3. 2018 Yılı Uluslar Arası Başarılar.....	108
4.20.4. 2019 Yılı Ulusal Başarılar.....	108
4.20.5. 2019 Yılı Uluslar Arası Başarılar.....	109
4.20.6. 2020 Yılı Ulusal Başarılar.....	109
4.20.7. 2020 Yılı Uluslar Arası Başarılar.....	110
4.20.8. 2022 Yılı Ulusal Başarılar.....	110
4.20.9. 2022 Yılı Uluslar Arası Başarılar.....	110
4.20.10. 2023 Yılı Ulusal Başarılar.....	110
4.20.11. 2023 Yılı Uluslar Arası Başarılar.....	111

BEŞİNCİ BÖLÜM

BİTLİS'TE BULUNAN SAHA VE SPOR TESİSLERİ

5.1. SAHA VE SPOR TESİSLERİ	115
--	-----

ALTINCI BÖLÜM

BİTLİS'TE KURULAN İLK SPOR KULÜPLERİ

6.1. SPOR KULÜPLERİ	143
----------------------------------	-----

YEDİNCİ BÖLÜM
BİTLİS EREN ÜNİVERSİTESİ'NİN KURULUŞU VE İLİN SPORUNA
KATKISI

7.1. BİTLİS EREN ÜNİVERSİTESİ'NİN KURULUŞU	154
7.1.1. BESYO'nun Kuruluşu	155
SONUÇ VE ÖNERİLER.....	160
KAYNAKÇA	163

ÖZET

YÜKSEK LİSANS TEZİ

GEÇMİŞTEN GÜNÜMÜZE BİTLİS'TE SPOR FAALİYETLERİNİN İNCELENMESİ

Yılmaz YALVAÇ

Tez Danışmanı: Doç. Dr. Ömer KAYNAR

2023, 189 sayfa

Spor ilk çağlardan günümüze kadar insanlar arasında barışın, huzurun, birlik beraberliğin ve kültürel kaynaşmaların sağlanmasında önemli bir rol oynamaktadır. Bununla birlikte spor her toplumun ya da milletin kendine has sevincini, kederini, dilini, inançlarını, gelenek göreneklerini kısaca kültürel kodlarını en güzel şekilde yansıtan bir araçtır. Sporun bu misyonu, onu evrenselleştirerek toplumların vazgeçilmez bir unsuru haline getirmiştir. Tarihi süreç içerisinde bir çok medeniyete ev sahipliği yapmış ve kadim bir şehir olan Bitlis'in spor faaliyetleri eskilere dayanmaktadır. Bölgede atletizm, güreş, kayak, futbol, ve dağcılık gibip popüleritesi yüksek spor branşları da aktif olarak varlığını günümüzde devam ettirmektedir. Buna karşın Bitlis ilinin spor teşkilat yapısı, ilde faaliyet gösteren spor branşları ve bu branşlardaki başarıları, spor kültürü, ilde faaliyet gösteren spor kulüpleri ve mevcut spor tesisleri, okul sporları ile Bitlis Eren Üniversitesinin ilin sporuna katkısı gibi daha birçok başlığın bir arada yer aldığı bir çalışmaya rastlanmamaktadır. Bu yüzden geçmişten günümüze Bitlis'te sporfaaliyetlerinin incelenmesi amaçlanmaktadır. Bununla birlikte Bitlis'e yeni bir spor vizyonu kazandırmak, mevcut spor tesisleri ve sportif başarılar bakımından Bitlis'te yapılabilecek yatırımlar için bir yol haritası çizmek, gelecekte ilin coğrafi koşullarına da uygun başarı potansiyeli yüksek olan spor branşlarında ilerlemeye yönelik stratejiler belirlemek ve planlar yapmak temel amacımızdır. Araştırma verileri nitel çalışma yöntemlerinden tarama ve dokümantasyon yöntemi ile elde edilmiştir. Bitlis ili spor teşkilatının gelişimi ve tarihsel süreci, ilin spor teşkilat yapısı, spor branşlarında kazanılan başarılar, okul sporlarının ildeki faaliyetleri ve başarıları, il ve ilçedeki spor tesisleri, yıllara göre toplam lisanslı sporcu sayıları, ilimizde görev yapan antrenörlerin sayıları ve branşlara dağılımı, saha ve tesisler, ilk kulüpler, kulüp ve dernekler, Bitlis Eren Üniversitesi'nin spor faaliyetleri detaylı olarak araştırılmıştır. Bu kapsamda ilde

uzun yıllar sporla uğraşan sporcu, antrenör, yöneticilerle birlikte ilin sporuna katkı sağlayan kamu kurum ve kuruluşlarının yöneticileriyle görüşme gerçekleştirilmiştir. Ayrıca il yıllıkları, bitlis ile ilgili yazılan kitap, dergi, broşürlerden yararlanılmıştır. İlin spor faaliyetleri incelendiğinde; 1500'lara kadar dayanan köklü bir geçmişe sahip olduğu tarihi kaynaklarla sabittir. İlde ilk resmi spor faaliyetleri, 1902'lilerde avcılık, atıcılık ve cirit faaliyetleriyle başlamış, 1902 – 1912 yılları arasında Bitlis'in Kurubulak semtinde kurulan Amerikan Kolejinde tenis ve golf sporları devam etmiştir. 1926 yılında ilk spor kulüplerinin kurulmasıyla birlikte Bitlis'te spor daha disiplinli bir şekilde teşekkül etmiştir. Kurumsallaşmanın başladığı 1970'li yıllardan sonra ise spor tesisleri yapılmış, eğitici ve sporcu sayısında ciddi artışlar görülmüş; bilhassa spor teşkilatının idari kadrosunun güçlenmesiyle birlikte günümüze kadar spor kulüplerinin, yöneticilerinin, antrenörlerinin ve sporcularının gayretleriyle uluslararası şampiyonalarda Bitlis ili adına özellikle kayak, atletizm, kickboks, muaythai ve tekvando da birçok başarı elde edilmiştir.

Anahtar Kelimeler: Geçmişten Günümüze, Bitlis, Spor Faaliyetleri.

ABSTRACT
MASTER'S THESIS
EXAMINATION OF SPORTS ACTIVITIES IN BİTLİS FROM PAST TO
PRESENT

Yılmaz YALVAÇ

Advisor: Assistant Prof. Ömer KAYNAR

2023, Page: 189

Sports play an important role in ensuring peace, tranquility, unity and cultural fusion among people from the first ages to the present day. However, sport is a tool that reflects the unique joy, sorrow, language, beliefs, traditions, and cultural codes of each society or nation in the best way. This mission of sports has made it an indispensable element of societies by universalizing it. The sports activities of Bitlis, which has hosted many civilizations in the historical process and is an ancient city, are based on ancient times. Sports branches with high popularity such as athletics, wrestling, skiing, football and mountaineering continue to exist actively in the region today. On the other hand, a study that includes many topics such as the sports organization structure of the province of Bitlis, the sports branches operating in the province and their achievements in these branches, sports culture, sports clubs operating in the province and existing sports facilities, school sports and the contribution of Bitlis Eren University to the sports of the province. not found. Therefore, it is aimed to examine the sports activities in Bitlis from past to present. In addition to this, our main aim is to bring a new sports vision to Bitlis, to draw a roadmap for investments that can be made in Bitlis in terms of existing sports facilities and sportive achievements, to determine strategies and make plans for progress in sports branches that are suitable for the geographical conditions of the province in the future and have high potential for success. . Research data were obtained by scanning and documentation method, one of the qualitative study methods. The development and historical process of the sports organization of the province of Bitlis, the sports organization structure of the province, the achievements in sports branches, the activities and achievements of school sports in the province, the sports facilities in the province and the district, the total number of licensed athletes by years, the number of trainers working in our province and their distribution to branches, field and facilities,

first clubs, clubs and associations, sports activities of Bitlis Eren University were investigated in detail. In this context, interviews were held with the athletes, trainers and managers who have been involved in sports for many years, as well as with the managers of public institutions and organizations that contribute to the sports of the province. In addition, provincial annuals, books, magazines and brochures written about Bitlis were used. When the sports activities of the province are examined; It is fixed with historical sources that it has a deep-rooted history dating back to the 1500s. The first official sports activities in the province started with hunting, shooting and javelin activities in the 1902s, tennis and golf sports continued in the American College established in the Kurubulak district of Bitlis between 1902-1912. With the establishment of the first sports clubs in 1926, sports in Bitlis were formed in a more disciplined way. After the 1970s, when institutionalization began, sports facilities were built, and serious increases were observed in the number of trainers and athletes; Especially with the strengthening of the administrative staff of the sports organization, many successes have been achieved on behalf of Bitlis in international championships, especially in skiing, athletics, kickboxing, muaythai and taekwondo, with the efforts of sports clubs, managers, trainers and athletes.

Key Words: From Past to Present, Bitlis, Sports Activities.

ÖN SÖZ

Bitlis ilinin geçmişten günümüze kadar yapılan spor faaliyetlerini ele aldığımız bu çalışmada ilgi ve bilgisini hiçbir zaman esirgemeyen tez danışmanım Doç. Dr. Ömer KAYNAR'a teşekkürlerimi sunarım. Bitlis Gençlik ve Spor İl ve İlçe Müdürlerimiz başta olmak üzere, Şube müdürlerimiz Rahmi YILDIZ ve Faruk BUDAK'a ve Bitlis Gençlik ve Spor İl ve İlçe Müdürlüğü çalışanlarına yardımlarından dolayı teşekkür ederim. Bitlis'te büyük fedakarlıklarla görev yapan tüm antrenörlerimize çalışmamıza vermiş oldukları katkılardan dolayı teşekkürlerimi sunarım. Elde ettikleri başarılarla il ve ülke sporuna katkı sunan sporcu arkadaşlarımıza şükranlarımı sunarım. Eğitim hayatım boyunca büyük fedakarlıkla hayatıma dokunan sevgili hocalarıma ve lisans eğitimimde emeği geçen tüm hocalarıma sonsuz teşekkürlerimi sunarım. Bitlis Halk Kütüphanesi, Müdiresi Zeynep URAL'a katkılarından dolayı teşekkür ederim. Araştırmamın her aşamasında yardımını ve desteğini esirgemeyen değerli aileme ve sevgili eşime teşekkür ederim.

Muş-2023

Yılmaz YALVAÇ

KISALTMALAR DİZİNİ

İFB	:	İstanbul Futbol Birliği
İFKL	:	İstanbul Futbol Kulüpleri Ligi
İŞL	:	İstanbul Şampiyonluğu Ligi
TİCİ	:	Türkiye İdman Cemiyetleri İttifakı
TFF	:	Türkiye Futbol Federasyonu
TSK	:	Türk Spor Kurumu
BTGM	:	Beden Terbiyesi Genel Müdürlüğu
BTK	:	Beden Terbiyesi Kanunu
GSB	:	Gençlik ve Spor Bakanlığı
GSGM	:	Gençlik ve Spor Genel Müdürlüğu
TAF	:	Türkiye Atletizm Federasyonu
IAAF	:	Uluslararası Amatör Atletizm Federasyonu
BTBM	:	Beden Terbiyesi Bölge Müdürlüğu
FIS	:	Uluslararası Kayak Federasyonu
GAP	:	Güneydoğu Anadolu Projesi
TDF	:	Türkiye Dağcılık Federasyonu

TABLULAR DİZİNİ

Tablo 4.1. Atletizm Branşında Bitlis İli Lisanslı Sporcu Sayıları (2021).....	39
Tablo 4.2. Basketbol Branşında Bitlis İli Lisanslı Sporcu Sayıları (2021).....	41
Tablo 4.3. Boks Branşında Bitlis İli Lisanslı Sporcu Sayıları (2021).....	43
Tablo 4.4. Cimnastik Branşında Bitlis İli Lisanslı Sporcu Sayıları (2021).....	44
Tablo 4.5. Dağcılık Branşında Bitlis İli Lisanslı Sporcu Sayıları (2021).....	53
Tablo 4.6. Güreş Branşında Bitlis İli Lisanslı Sporcu Sayıları (2021).....	69
Tablo 4.7. Halter Branşında Bitlis İli Lisanslı Sporcu Sayıları (2021).....	70
Tablo 4.8. Kayak Branşında Bitlis İli Lisanslı Sporcu Sayıları (2021).....	75
Tablo 4.9. Masa Tenisi Branşında Bitlis İli Lisanslı Sporcu Sayıları (2021).....	82
Tablo 4.10. Voleybol Branşında Bitlis İli Lisanslı Sporcu Sayıları (2021).....	84
Tablo 4.11. Yelken Branşında Bitlis İli Lisanslı Sporcu Sayıları (2021).....	87
Tablo 4.12. Yüzme Branşında Bitlis İli Lisanslı Sporcu Sayıları (2021).....	89
Tablo 4.13. Tenis Branşında Bitlis İli Lisanslı Sporcu Sayıları (2021).....	93
Tablo 4.14. Bitlis’te Görev Yapan Antrenörlerin Sayıları ve Branşlarına Dağılımı (2023).....	112
Tablo 4.15. Bitlis Geneli Sporcu Arşiv Raporu.....	113
Tablo 4.16. İl, ilçe ve Okul Türlerine Göre Okul Sporları – Faaliyetlere Katılan Okul Sayıları.....	114
Tablo 6.1. Bitlis’te Kurulan Kulüp ve Dernekler (2021).....	151
Tablo 6.2. Bitlis’te Kurulan Kulüp Ve Dernekler (2021).....	153

FOTOĞRAFLAR DİZİNİ

Fotoğraf 4.1. Bitlis'te Avcılık Faaliyetleri (2020)	20
Fotoğraf 4.2. Bitlis Avcılar Derneği Üyeleri (2019).....	21
Fotoğraf 4.3. Bitlis'te Yapılan Avcılık Faaliyetleri (2019).....	22
Fotoğraf 4.4. Türkiye Kros Şampiyonası Kocaeli (2013).....	23
Fotoğraf 4.5. 2001 yılında Romanya'da yapılan Yıldızlar Balkan Pist Şampiyonasında İhsan Eser Balkan Dördüncüsü olmuştur	25
Fotoğraf 4.6. 2005 yılında Yeni Zelanda'da yapılan Dünya Dağ Koşusu şampiyonasında, Ferdi Genç Erkekler kategorisinde Fahri Tunçtan Dünya Yedincisi başarısını elde etmiştir.....	25
Fotoğraf 4.7. Serdar ve Gökhan Durer Kardeşler (2008).....	26
Fotoğraf 4.8. 2010 yılında Slovenia'da yapılan Dünya Dağ Koşusu Şampiyonasında, Ferdi Gençler Erkekler kategorisinde Rıdvan Bozkurt Dünya İkincisi olmuştur	27
Fotoğraf 4.9. 2011 yılında Slovenia'da yapılan Yıldızlar Bayan Dağ Koşusu, Challenge Ferdi Dünya Şampiyonasında Sevgül Kahraman Dünya 11.si derecesini elde etmiştir .	27
Fotoğraf 4.10. Bulgaristan Balkan Şampiyonası.....	28
Fotoğraf 4.11. Liseler Arası Puanlı Atletizm Trabzon (2013).....	30
Fotoğraf 4.12. Türkiye Dağ Koşusu Kütahya (2013)	31
Fotoğraf 4.13. 14–19 Temmuz 2013 Tarihleri Arasında Hollanda'nın Utrecht Kentinde Yapılan Yıldızlar Olimpik Atletizm Festivali (EYOF)'da Ömer OTİ 3000 m.'de İkinci Olarak Ülkemize Gümüş Madalya Kazandırmıştır	32
Fotoğraf 4.14. 2014 yılında Fransa'da yapılan Dağ Koşusu Genç Erkekler kategorisinde Ferhat Bozkurt Avrupa İkincisi olmuştur	33
Fotoğraf 4.15. Kulupler Arası Kros Ligi Denizli (2019)	34
Fotoğraf 4.16. Atletizm Antrenörleri ve Sporcuları G.S.İ.M. Ziyareti	36
Fotoğraf 4.17. İtalya Üniversiteler Yarı Maraton (2019).....	37
Fotoğraf 4.18. Avrupa U20 Atletizm Şampiyonası İsveç (2019)	38

Fotoğraf 4.19. Basketbol U16 Erkek Bölge Şampiyonası Malatya (2022).....	39
Fotoğraf 4.20. Malatya ilinde yapılan U16 Erkekler Bölge Şampiyonası (2022).....	40
Fotoğraf 4.21. Basketbol U18 Erkekler Bölge Şampiyonası Batman (2022).....	41
Fotoğraf 4.22. Türkiye Yıldızlar Ferdi Boks Şampiyonası Kayseri (2008).....	42
Fotoğraf 4.23. Türkiye Yıldızlar Ferdi Boks Şampiyonası Kayseri (2008) - Bitlis Boks Takımı.....	43
Fotoğraf 4.24. Süphan Dağı Kış Tırmanışı (2018).....	46
Fotoğraf 4.25. 2018 yılında Van Patika Doğa Sporları Kulübü Sporcuları Erhan Çalışkan, Erhan Baran ve Mehmet Arslan Süphan Dağı'nın ilk sky trail Koşusunu gerçekleştirmişlerdir.....	46
Fotoğraf 4.26. Mersin Dağcılık Spor Kulübü (MERDAK), 24-29 Temmuz 2018 tarihleri arasında Nemrut Krater Gölü, Süphan Dağı Zirve Tırmanışı ve Van Gölü Havzası Kültür Turu	47
Fotoğraf 4.27. Süphan Dağı Kış Tırmanışı ve Dağ Kayağı Faaliyeti (2019).....	47
Fotoğraf 4.28. Süphan Dağı Kış Tırmanışı, Van Patika Doğa Sporları Kulübü ve İstanbul Zirve Dağcılık Kulübü sporcuları (2019).....	48
Fotoğraf 4.29. Diyarbakır Doğa Sporları Kulübü (DİDOSK) sporcuları Süphan Dağı Zirve Tırmanışı (2019).....	48
Fotoğraf 4.30. Van Büyükşehir Belediye Gençlik ve Spor Kulübü ve Muş Dağcılık Arama ve Kurtarma İhtisas Kulübü Derneği sporcuları Süphan Dağı Tırmanışı (2020).....	49
Fotoğraf 4.31. Diyarbakır Gençlik ve Spor İl Müdürlüğü Dağcılık İl Temsilciliği ve Ağrı Dağcılık İl Temsilciliğinin düzenlediği Süphan Dağı Zirve Tırmanışı (2020).....	49
Fotoğraf 4.32. DereTepe Dağcılık ve Doğa Sporları Kulübü 11-14 Mart 2021 tarihleri arasındaki Süphan Dağı Kış Tırmanışı.....	50
Fotoğraf 4.33. İstanbul Doğa Sporları Kulübü Süphan ve Van Dağları Tırmanışı (2021).....	50

Fotoğraf 4.34. Asya Dağcılık ve Doğa Sporları Kulübü Süphan Dağı ve Nemrut Dağı tırmanışları (2021).....	51
Fotoğraf 4.35. Palandöken Dağcılık Kulübü, Verçenek Dağcılık Kulübü, Van Patika Dağcılık Kulübü, Batman Dağcılık Kulübü, Atatürk Üniversitesin Spor Kulübü'nün düzenlediği Süphan Dağı Zirve Tırmanışı (2021).....	51
Fotoğraf 4.36. Pars Dağcılık 28 - 31 Aralık 2022 tarihleri arasında Süphan Dağı Kış Tırmanışı	52
Fotoğraf 4.37. İspanya'dan gelen biri kadın 11 kişilik dağcı grubu Bitlis'in Adilcevaz İlçesindeki Süphan Dağına tırmanmıştır.....	52
Fotoğraf 4.38. Bitlis Güzeldere Spor Kulübü ve 8 Ağustos Spor Kulübü Futbolcuları (1950).....	53
Fotoğraf 4.39. Yeni Yıldırım Spor Takımı.....	55
Fotoğraf 4.40. Tatvanspor Takımı (1998-1999).....	56
Fotoğraf 4.41. Tatvanspor Takımı (2009-2010).....	57
Fotoğraf 4.42. Bitlis Özgüzelde Spor Kulübü Taraftarı.....	57
Fotoğraf 4.43. 55. Tatvan Doğu Anadolu Fuarı Minikler Gösteri Maçı (Avcılar Spor Kompleksi Tatvan – 2023).....	58
Fotoğraf 4.44. Saki Tutgun ve Sporcuları (2005).....	59
Fotoğraf 4.45. Bitlis Güreş Takımı (2011).....	60
Fotoğraf 4.46. 55. Tatvan Doğu Anadolu Fuarı - Kültür ve Sanat Festivali Karakucak Güreşleri (2023).....	60
Fotoğraf 4.47. 55. Tatvan Doğu Anadolu Fuarı - Kültür ve Sanat Festivali Güreş Müsabakaları (2023).....	61
Fotoğraf 4.48. 55. Tatvan Doğu Anadolu Fuarı - Kültür ve Sanat Festivali Güreş Müsabakaları Ödül Töreni (2023).....	61
Fotoğraf 4.49. 55. Tatvan Doğu Anadolu Fuarı - Kültür ve Sanat Festivali Güreş Müsabakaları Toplu Fotoğraf Çekimi (2023).....	62

Fotoğraf 4.50. Muş ilinde yapılan Analig Anadolu Yıldızları Yarışmasında Bir Kare (2019).....	62
Fotoğraf 4.51. Fotoğraf 5.20. Onur Öztemiz ve Sporcuları Tatvan (2023)	63
Fotoğraf 4.52. Fatih Uşar Liseler arası Türkiye Güreş Şampiyonası Bursa (2018).....	63
Fotoğraf 4.53. Analig Anadolu Yıldızları Güreş Şampiyonası Muş (2019).....	64
Fotoğraf 4.54. Onur Öztemiz ve Minik Sporcuları Tatvan (2023).....	67
Fotoğraf 4.55. Tatvan Doğu Anadolu Fuarı - Kültür ve Sanat Festivali Karakucak Güreşleri (2023).....	67
Fotoğraf 4.56. Okul Sporları Türkiye Şampiyonası Mardin (2023).....	68
Fotoğraf 4.57. Bitlis’li Kayakçılar (1970 Yılları).....	70
Fotoğraf 4.58. Bitlis Amatör Kadın Kayakçılar (1960 Yılları).....	71
Fotoğraf 4.59. Bitlis Kayak Sporcuları.....	74
Fotoğraf 4.60. Cihan Döymaz 3. Lig Maçı Nevşehir (2023).....	75
Fotoğraf 4.61. Masa Tenisi İl Yarışması Toplu Fotoğraf Çekimi.....	78
Fotoğraf 4.62. Erkek Türşad Spor Kulübü Takımı.....	82
Fotoğraf 4.63. Bitlis Gençlik ve Spor İl Müdürlüğü Bayan Voleybol Takımı.....	84
Fotoğraf 4.64. Yelken Yarışmasından Bir Kare.....	85
Fotoğraf 4.65. Kazım Yurtada ve Yelken Sporcuları.....	87
Fotoğraf 4.66. Soner Karabulut ve Minik Yüzücüler.....	88
Fotoğraf 4.67. Okul Sporları Yüzme Van (2023).....	89
Fotoğraf 4.68. Okul Sporları Tenis Yarışması (2021 – 2022).....	90
Fotoğraf 4.69. Tenis Turnuvası Sporcuları ve Tatvan Belediye Başkanı M. Emin Geylani.....	91
Fotoğraf 4.70. Saffet Aksoy ve Tenis Sporcuları	92
Fotoğraf 4.71. Badminton Okul Sporları Yarışması.....	93

Fotoğraf 4.72. Okul Sporları Grup Müsabakaları Bingöl (2023).....	94
Fotoğraf 4.73. Okul Sporları Giresun (2023).....	95
Fotoğraf 4.74. Hentbol Kız Ana Lig Takımı.....	95
Fotoğraf 4.75. Hentbol Erkek Ana Lig Takımı.....	96
Fotoğraf 4.76. Bitlis Hentbol Takımı.....	97
Fotoğraf 4.77. Tekvando Antremanından Bir Kare Tatvan (2023).....	98
Fotoğraf 4.78. Nurcihan Ekinci Grand Prix İngiltere Manchester (2023).....	99
Fotoğraf 4.79. Antrenör Sezer Köksal ve Sporcusu Nurcihan Ekinci.....	100
Fotoğraf 4.80. Sezer Köksal, Nurcihan Ekinci ve Spor Bakanı M. Muharrem Kasapoğlu.....	101
Fotoğraf 4.81. Ömer Uğur ve Kick Boks ve Muaythai Sporcuları.....	101
Fotoğraf 4.82. Antrenör Ömer Uğur ve Kick Boks - Muaythai Sporcuları.....	102
Fotoğraf 4.83. Ömer Uğur ve Kick Boks Sporcuları.....	102
Fotoğraf 4.84. Kick Boks ve Muaythai Sporcuları.....	105
Fotoğraf 4.85. Ömer Uğur ve Kick Boks - Muaythai Sporcuları.....	107
Fotoğraf 4.86. Ömer Uğur ve Kick Boks - Muaythai Sporcuları.....	111
Fotoğraf 5.1. Bitlis Çiftkaya Kayak Merkezi (Teleski)	115
Fotoğraf 5.2. Bitlis Kamp Eğitim Merkezi	116
Fotoğraf 5.3. El-Aman Hamı Kayak Tesisi.....	117
Fotoğraf 5.4. Bitlis Nemrut Kayak Merkezi	117
Fotoğraf 5.5. Bitlis Şehir Stadı Yıpımı Çalışmasından Bir Kare (8 Ağustos Stadı - 1972)	118
Fotoğraf 5.6. Bitlis 8 Ağustos Stadyumu (2023)	120
Fotoğraf 5.7. Bitlis Merkez Spor Salonu (Yerine yeni spor salonu yapılacağı için 2022 yılında yıkılmıştır).....	121
Fotoğraf 5.8. Yeni Yapılacak Bitlis Merkez Spor Salonu İnşaatı (2023)	123

Fotoğraf 5.9. Bitlis Merkez Kapalı Yüzme Havuzu (2023).....	124
Fotoğraf 5.10. Bitlis Gençlik Merkezi (2023).....	125
Fotoğraf 5.11. Bitlis Gençlik Merkezi Sahası (2023)	126
Fotoğraf 5.12. İsmail Eren Spor Tesisi (2023).....	126
Fotoğraf 5.13. İsmail Eren Spor Tesisi - Yarı Olimpik Yüzme Havuzu (2023).....	127
Fotoğraf 5.14. İsmail Eren Spor Tesisi - Çok Amaçlı Spor Salonu (2023)	127
Fotoğraf 5.15. Tatvan Gençlik ve Spor İlçe Müdürlüğü.....	128
Fotoğraf 5.16. Tatvan Spor Salonu (2023)	128
Fotoğraf 5.17. Tatvan Stadyumu (2023)	129
Fotoğraf 5.18. Tatvan Gençlik Merkezi (2023)	130
Fotoğraf 5.19. Tatvan Sporcu Fabrikası (2023).....	130
Fotoğraf 5.20. Tatvan Yarı Olimpik Yüzme Havuzu ve Spor Sahası (2023).....	131
Fotoğraf 5.21. Adilcevaz Spor Salonu	132
Fotoğraf 5.22. Adilcevaz İlçe Stadı.....	132
Fotoğraf 5.23. Güroymak Gençlik Merkezi.....	133
Fotoğraf 5.24. Güroymak Spor Salonu	134
Fotoğraf 5.25. Güroymak İlçe Stadı.....	134
Fotoğraf 5.26. Hizan Gençlik Merkezi	135
Fotoğraf 5.27. Hizan Spor Salonu.....	136
Fotoğraf 5.28. Hizan Spor Salonu.....	136
Fotoğraf 5.29. Hizan İlçe Stadı	137
Fotoğraf 5.30. Ahlat Gençlik Merkezi	138
Fotoğraf 5.31. Ahlat İlçe Spor Salonu	138
Fotoğraf 5.32. Ahlat İlçe Stadı.....	139

Fotoğraf 5.33. Mutki Gençlik Hizmetleri ve Spor İlçe Müdürlüğü ve Mutki Gençlik Merkezi (2023).....	140
Fotoğraf 5.34. Mutki Gençlik Hizmetleri ve Spor İlçe Müdürlüğü Fitness, Pilates ve Vücut Geliştirme Salonu (2023)	141
Fotoğraf 5.35. Mutki Futbol Sahası (2023).....	142
Fotoğraf 6.1. Güzeldere Gençlik Kulübü	143
Fotoğraf 6.2. Yıldırım Spor Gençlik Kulübü	144
Fotoğraf 6.3. Bitlis 8 Ağustos Kulübü	145
Fotoğraf 6.4. Tütün Spor Gençlik Kulübü	146
Fotoğraf 6.5. Tatvan Spor Kulübü	147
Fotoğraf 6.6. Adilcevaz Süphan Spor Kulübü	148
Fotoğraf 6.7. Avcılık ve Atıcılık Kulübü	149
Fotoğraf 7.1. Bitlis Eren Üniversitesi Kampüs Girişi	154
Fotoğraf 7.2. Kayak Sporu	154
Fotoğraf 7.3. Bitlis Besyo	155
Fotoğraf 7.4. Türkiye Üniversiteler Arası şampiyonası, İbrahim Güngör Türkiye Üçüncüsü (2015)	155
Fotoğraf 7.5. Bitlis Eren Üniversitesi Milli Sporcusu WAKO Büyükler Avrupa Kick Boks Şampiyonu (2018).....	156
Fotoğraf 7.6. Üniversiteler Arası Türkiye Cross Şampiyonası (2018)	156
Fotoğraf 7.7. Üniversiteler Arası Muaythai Şampiyonası Antalya (2019)	157
Fotoğraf 7.8. Muaythai Avrupa Şampiyonası'nda Bitlis Eren Üniversitesi Sporcusu Hasan Eripek Üçüncü olmuştur. (2022).....	157
Fotoğraf 7.9. 2022 yılı faaliyetinde yer alan Ünlük Spor Tırmanışı Üniversiteler Türkiye Şampiyonasında Bitlis Eren Üniversitesi Üçüncüsü.....	158
Fotoğraf 7.10. 2022 Yılında Türkiye Üniversiteler Kick Boks Şampiyonasında, Bitlis Eren Üniversitesi İki Kupa Kazanmıştır	158

Fotoğraf 7.11. 2022 yılı Üni Lig Türkiye Kış sporları Şampiyonası Alp Branşında Bitlis Eren Üniversitesi, Türkiye İkincisi 159

GİRİŞ

Spor, insanlık tarihinin başlangıcı ile birlikte değişik formlarıyla insanın yaşantısına girmiş, doğaya karşı edindikleri tecrübeler sayesinde başlangıçta itme, çekme, tırmanma, atma ve atlama gibi basit hareketler ortaya çıkarırken yerini zamanla ok ve mızrak atma, ata binme, koşma ve avlanma gibi daha karmaşık hareketlere bırakmıştır. Tecrübe sonucunda ortaya çıkan bu ilkel hareketler, zaman içerisinde değişime ayak uydurmuş ve farklı formlara bürünen kuralları ile günümüzde “spor” olarak bilinen hareketlerin temelini oluşturmuştur (Bora,2012; Akıncı, 2022).

Spor olgusu, kronolojik olarak insanların yerleşik hayata geçmesinden sonra topluluklar hâlinde yaşamaya ve birbirleriyle etkileşim kurmaya başlamaları ile birlikte karşımıza çıkmaktadır. Uygarlık tarihinin gelişimine paralel olarak spor olgusu da gelişmiş; toplumlar gelenek ve göreneklerini, günlük hayattaki deneyimlerini, dini inanışlarını ve kültür unsurlarını kuşaktan kuşağa aktarırken yüzyıllar boyunca bir araç olarak bu olgudan faydalanılmıştır (Kaynar,2019). Ayrıca spor, bireylerin beden ve ruhsağlığının korunmasında, kişisel ve ahlaki gelişiminde rol oynarken toplumda yeteneğin, kişiliğin, liderliğin, sosyalleşmenin, dayanışmanın, kültürel gelişimin, sosyal eşitliğin gelişmesi ve gerçekleşmesinde büyük rol oynamaktadır. Bunlarla birlikte spor; genelde ülkenin özelde il'in sosyo-ekonomik yapısına, kültürel dokusuna ve tanıtımına katkı sağlayan önemli bir etkinliktir (Filiz, 2002).

Farklı toplumsal yapılar içinde doğan ve gelişen bu olgular, tarihsel süreç içerisinde geçirmiş olduğu değişim evrelerinin zamanla globalleşerek toplumların kaynaşmasında ve etkileşimlerinde önemli bir araç olmuş; belirli kurallarla yeni şekline bürünerek geniş kitleler tarafından kabul edilmiştir. Böylece insanoğlu, medeniyete doğru ilerlerken beraberinde ulusların spora olan bakışını ve beklentisini de etkilemiştir. Günümüzde spor, ulusların birbirleriyle sosyal ve kültürel etkileşimlerinin sağlanmasına ve milletleri birbirine yakınlaştırıcı bir karakter kazanarak küresel barışa katkı sağlayan bir role bırakmıştır. Bununla birlikte milletlerin siyasi ve politik amaçlı uluslararası arenada saygınlık elde etmek, vatan ve bayrak sevgisini fertlerin ve toplumların düşünce ve davranışlarını etkileyerek onlara milli mücadele ruhu kazandırmak gibi milli bir görev üstlenmektedir. Ayrıca halk sağlığını korumak, sosyal statü elde etmek ve

bireyleri topluma kazandırmak gibi birçok kültürel işlevi de bulunmaktadır (Yetim, 2000; Erkal, 1978).

Tarihi süreç içerisinde birçok medeniyete ev sahipliği yapmış ve kadim bir şehir olan Bitlis'in spor faaliyetleri eskilere dayanmaktadır. Bölgede atıcılık, binicilik, boks, güreş, cirit gibi geleneksel sporlarla birlikte kayak, futbol, voleybol, ve dağcılık spor branşları da aktif olarak varlığını günümüzde devam ettirmektedir. Buna karşın geçmişten günümüze ilin spor faaliyetlerinin bir arada olduğu herhangi bir araştırmaya rastlanmamaktadır. Bu yüzden Bitlis'in kültürel yansımalarının spordaki izlerinin incelenmesi, geçmişten günümüze kadar ilin sportif etkinlikleri ve başarıları araştırılmıştır.

Not: Bu araştırma Bilimsel Araştırma Projeleri Koordinasyon Birimi tarafından desteklenmiştir.

BİRİNCİ BÖLÜM

BITLİS'İN TARİHSEL, COĞRAFİK, İKLİM VE KÜLTÜREL YAPISINA KISA BİR BAKIŞ

1.1. BITLİS'İN KURULUŞU VE ADLARI

Bitlis şehrinin ne zaman kurulduğu, ismini nereden ve kimden aldığıyla alakalı kesin bir bilgi bulunmamaktadır. Asurlular Bitlis'e Bit-liz, Ermeniler Bageş(Pağış), Pers ve Yunanlılar Bad-lis ya da Bad-lais, Bizanslılar Bal-lais-an ve ya Bales, Araplar Badlis ya da Bedlis, Türkler ise Bitlis ismiyle telaffuz etmişlerdir (Aykan, 2015).

Bitlis'in kuruluş hikayesine göre Bitlis meliklerinden Şerefhan Bitlisi'nin 16. yy sonlarında yazdığı Şerefname'sinde Büyük İskender'e dayandırılır. İskender'in bir sefer dönüşü esnasında iklimi ve suyu sebebiyle hem dinlenmek hem de şifa kaynağı havasından faydalanmak için Bitlis'te konakladığı rivayet edilir. Yoluna devam etmeden evvel komutanlarından Bidlis'e burada kendi kalesinden daha sağlam, bir kale inşa etmesini emreder. Şimdiki Bitlis şehri ve kalesi Bidlis tarafından kurulur ve İran Seferi dönüşü İskender şehrin hükümdarlığını kurucusu Bidlis'e verip, komutanını onurlandırır. O zamandan bugüne kale ve kent Bitlis adıyla anılmaktadır (Gelişkan, 2015).

Başka bir rivayete göre; Evliya Çelebi Seyahatnâme'de Bitlis şehri ile ilgili birçok bilgi vermekle birlikte bazı yerlerin adlarının nereden aldığıyla alakalı önemli bilgiler de vermektedir. Seyyah Bitlis isminin Makedonya Kralı Büyük İskender'in komutanlarından Bedlis'ten, İskender ismininde Büyük İskender'den geldiğini belirtmiştir. Büyük İskenderin bir hastalığa şifa bulmak amacıyla Şat (Dicle) Suyu'nun hastalığa iyi geldiğini ve asıl suyun kaynağını bulmak için Şat nehrini takip ederek nehrin bir kolu olan Bitlis Çayı'nın olduğu yere gelmiştir. Geldikten sonra Bitlis Çayı'nın bugünkü isimleriyle Avih Deresi ve Kömüs (İskender) deresi olarak ikiye ayrıldığını görmüştür. Bunun üzerine Büyük İskender Kömüs (İskender) Deresini takip ederek suyun kaynağına kadar gitmiş ve kaynakla şifa bulmuştur. Bu yüzden seyyah bu dereye İskender Suyu söylenildiğini belirtmektedir. Büyük İskender'in Bitlis'te şifa bulmasından dolayı komutanı Bedlis'e Bitlis'in bulunduğu yerde büyük bir kale yapılmasını emreder ve "Öyle bir kale yap ki ben dahi ele geçiremeyeyim" der. Bunun

üzerine Bedlis büyük bir kale inşa eder ve İskender döndüğünde kaleyi ele geçiremez ve sulh ile kaleyi komutanı Betlis'e vermiştir (Alkan, 2022).

Kâmusun yazarı Şemseddin Sami, suyu ve havzası güzel olan yere Bidlis adını vermiştir. Bitlis birçok farklı isimle ilişkilendirilmiştir. İsimlendirilmeler içerisinde en fazla Bitlis ve Badlis isimleri telaffuz edilmiş ve bu isimler günümüzde de hâlâ kullanılmaktadır (Bitlis İl Yıllığı , 1967).

17. yüzyılda Bitlis ve çevresi Osmanlı hâkimiyetindeydi. Bitlis, Osmanlı devleti içinde oldukça önemli bir konuma sahip olmuştur. Özellikle Osmanlı ve safevi mücadelesinden dolayı Bitlis ve çevresinin önemi artmıştır. 1515 tarihinden itibaren İdris-i Bitlisi öncülüğünde Bitlis ve çevresi Osmanlı devletine özerk olarak bağlanmıştır. Bölgeyi ve Bitlis'i genel olarak Kürt Mirleri, Hanları ve beyleri yönetmiştir. 17. Yüzyılda Evliya Çelebi'nin Bitlis ve çevresini seyahat ettiği dönemde Bitlis'i Kürt hanlarından Abdal Han yönetmekteydi. Bitlis beyliği Van eyaleti içerisinde özerk bir yapıya sahip olmuştur. Sadece savaş dönemlerinde Van beyine bağlı olarak hareket etmekle yükümlü olup bunun dışında herhangi bir bağlılığı bulunmamaktadır.

Evliya Çelebi Abdal Hanı çok yönlü, kültürlü, bilgili ve cesur bir idareci olarak tanımlamıştır. Bitlis'ten toplanan vergilerin bir kısmı özerk yönetime sahip olmasından dolayı Bitlis Hanına kalırken bir kısmı ise Van eyaletine gönderilmiştir. Bitlis sosyo – ekonomik, kültürel, konum ve ticari bakımdan bölgenin en önemli ve en ünlü şehirlerinden biri olmuştur (Alay, Evliya Çelebi Seyahatnâmesi'nde Bitlis Halk Kültürü, 2018).

19.'cu yüzyılın ikinci yarısı başlarında Bitlis, Erzurum eyâletinin (Vilayetinin) Muş sancağına bağlı bir kazası haline getirilmiştir. Bu kaza teşkilâtı ve idaresi 1877-1878 Osmanlı – Rus harbine kadar sürmüştür. Harpten sonra Bitlis kaza olmaktan çıkar, bir Osmanlı vilâyeti (Eyaleti) haline gelmiştir. Etrafındaki bölgelerde Bitlis'e bağlanır ve sınırları Van gölünün Batı kıyılarından Dicle nehrine, Hakkâri dağlarının batısından Bingöl dağı eteğine kadar ulaşmıştır. Eyâlet (Vilayet) Bitlis, Siirt, Muş ve Genç sancakları halinde bölüştürülmüştür.

1919 yılı Bitlis idari teşkilât yapısına göre ikinci sınıf bir vilayetti. Bu durum 1929 yılına kadar sürmüştü ve 11 Haziran 1929 tarih ve 1509 sayılı kanunla Bitlis vilâyeti, kaza haline getirilmiş ve Muş iline bağlanmıştır. Ayrıca Hizan ilçesi birinci sınıf Bucak

haline getirilerek Bitlis ilçesine, Ahlat ilçesi ve Tatvan ilçesi Van iline, Mutki ilçesi Muş iline bağlanmıştır. Bitlis ilçe haline dönüştürülmeden önce 30 Mayıs 1926 tarih ve 877 sayılı kanunla Adilcevaz ilçesi Bucak haline getirilerek Van iline bağlanmıştır.

Bitlis bir süre ilçe olarak kaldıktan sonra 25 Aralık 1935 tarih ve 2885 sayılı kanunla tekrardan il haline getirilmiştir. Bu kanun 4 Ocak 1936 tarihinde Resmi Gazete’de yayınlanarak yürürlüğe girmiştir. 27 Şubat 1953 tarihinde kabul edilen 6608 sayılı kanunla Ahlata bağlı Adilcevaz Bucacağı 1 Mart 1953 yılında ilçe haline getirilmiştir (Bitlis İl Yıllığı, 1967).

1.2. GÜNÜMÜZDE BİTLİS

Bitlis Doğu Anadolu Bölgesinde 41 derece 33 dakika ve 43 derece 11 dakika doğu boylamları ile, 37 derece 54 dakika, 38 derece 58 dakika kuzey enlemleri arasında olup kuzeyde Ağrı (Patnos) ve Muş (Bulanık, Malazgirt), batıda Muş (Hasköy, Korkut) ve Batman (Sason, Kozluk), güneyde Siirt (Baykan, Şirvan), doğuda ise Van (Gevaş, Erciş) ile çevrilidir. Deniz seviyesinden yüksekliği 1553 m. olup 6707 km² yüz ölçümüne sahiptir. Bu alan içerisinde kalan Van Gölü’nün göl alanıyla birlikte toplam 8583 km² ye ulaşmaktadır. Bitlis ilinin ilçeleri; Merkez ilçe, Mutki, Tatvan, Ahlat, Adilcevaz, Hizan ve Güroymak’tan oluşmaktadır. Doğu Anadolu Bölgesi’nin yukarı Fırat ve yukarı Murat bölgelerinin sınırları üzerinde, Doğu Anadolu’yu Güneydoğu Anadolu’ya bağlayan doğal geçit üzerinde bir vadi kenti olarak kurulmuştur (Aykan, Vilayet Salnâmelerine Göre Tarihte Bitlis & Bitlis’te Tarih, 2015).

1.3. BİTLİS’İN COĞRAFİ YAPISI VE İKLİMİ

İlin yeryüzü şekillerini Van Gölü’nün güneyinde ve kuzeyinde bulunan volkanik dağlar ve bunların üzerindeki düzlüklerden oluşur. Güneyinde bulunan dağlar Güneydoğu Toros’ların uzantısı şeklindedir. Bu dağlar Van Gölü’nün yakınından çıkan akarsu vadileriyle ayrılmıştır. Yeryüzü şekilleri bakımından Bitlis, topraklarının %71’ini dağlar, %16’sını platolar, %3’ünü yaylalar ve %10’unu da ovalardan oluşmaktadır. İlimizin ortalama yüksekliği 1.605 metredir. İlimizin iklimi karasal iklim özellikleri gösteren sert karasal iklim yapısı ve Akdeniz iklimi arasında geçiş özelliği göstermektedir. Kışlar soğuk ve kar yağışlı geçerken, yazları sıcak ve kurak geçmektedir. Kışlar erken başlar ve geç biter. Vangölü’nün etkisiyle kışları Erzurum ve Kars illerine göre daha az soğuk geçer. Bol miktarda kar yağışı görülmektedir. Sıcaklık

-19°C ile 36,8°C arasında seyretmektedir. Yıllık yağış miktarı 958 mm'dir. Yağışın %45'i kışın, %31'i ilkbahar ve %24'ü sonbahar mevsiminde düşmektedir. Yıllık yağış miktarı yeterlidir. Bitlis'in %35'e yakını ormanlarla kaplıdır ve Türkiye'nin en yüksek ormanlarına sahiptir. Nemrut krater dağının iç yamaçlarındaki 2.900 m.'deki orman Türkiye'nin en yüksek ormanıdır. Hizan İlçesi orman bakımından Bitlis'in en zengin bölgesidir (Bitlis Valiliği, Çevre ve Şehircilik İl Müdürlüğü, 2013).

Ülkemizin en büyük gölü olan Van Gölü'nün yarısından fazlası Bitlis sınırları içerisindedir. Van Gölü'nün dışında Arin, Nazik, Aygır ve Nemrut krater gölleride bulunmaktadır. Doğu illeri içerisinde en fazla göl Bitlis'tedir (Aykan, Vilayet Salnâmelerine Göre Tarihte Bitlis & Bitlis'te Tarih, 2015).

1.4. BİTLİS'İN KÜLTÜREL YAPISI

Anadolu coğrafyasında yer alan ve kadim bir şehir olan Bitlis, tarih boyunca birçok millete, medeniyete, kültüre kucak açmıştır. Bitlis vadi içinde kurulmasından dolayı “ Vadideki Güzel Şehir” diye adlandırılmıştır. Bitlis M.Ö.400 yıllarında Urartular'a, M.Ö.11. yüzyıla kadar Urartular'a, 7. Yüzyıla kadar Asurlular'a ve 6. Yüzyıla kadar ise Medler'in yönetimi altında kalan Bitlis, daha sonra Pers Krallığının kurulması ile 2. Darius tarafından ele geçirilmiştir. M.Ö.4. yüzyılda Makedonya Kralı Büyük İskender'in yönetimi altına giren Bitlis, M.S. 2. Yüzyıl da Doğu Roma İmparatoru Trajan tarafından ele geçirilen Bitlis, 7. Yüzyıla kadar Bizans yönetiminde kalmıştır. Türklerin 10. Yüzyıla birlikte başlayan Anadolu seferleri sırasında Alparslan ve ordularını Ahlat'ta konuk eden Bitlis, Türkler'in Anadolu'ya geçişinde önemli bir rol almıştır. 13. yüzyılda Eyyübiler ve daha sonra Harzemşahlar ve Moğolların saldırısına uğrayan ve 1514 yılındaki Çaldıran Savaşıyla Osmanlı egemenliğine giren Bitlis, Osmanlı İmparatorluğu'nun idaresi altında ilim, sanat ve kültür merkezi haline geldi. Birinci Dünya Savaşı sırasında bir süre Çarlık Rusya'nın işgali altında kalan Bitlis, Cumhuriyetin ilanından sonra il yapılmıştır.

Bitlis'te, bu dönemlere ait birçok eser vardır. Kale, cami, medrese, köprü, han, hamam, kervansaray vb. eserler bulunmaktadır. Bu nedenle geçmiş medeniyetlerin kültür ve sanat kalıntıları tüm ihtişamıyla Bitlis'te bulunmaktadır. Nemrut Yanardağı'nın patlamasıyla oluşan Van Gölü'nün, yarısından fazlası Bitlis İl sınırları içerisinde olmasından ötürü, Tatvan, Ahlat ve Adilcevaz İlçeleri Van Gölünün

güzelliklerini, kendi tarihi güzellikleriyle özdeşleştirmektedir. Uzun yıllar Selçuklu yönetimi altında idare olunan Ahlat'ta, kümbet adı verilen anıt mezarlar ve mezar taşları, Adilcevaz İlçesi'nde ise Urartular'a ait eserler ve özellikle Kef Kalesi, ilin tarihi zenginliklerinden birkaçını gözler önüne sermektedir (Türkiye Kültür Portalı).

Evliya Çelebi Seyahatname'de gidip gördüğü yerlerdeki insanların sosyal hayatlarına dair birçok bilgi vermektedir. Bu bağlamda Bitlis halkının sosyal, kültürel, sportif ve yapılan eğlencelere dair önemli bilgiler vermiştir. Çevgan (Bir tür geleneksel futbol), cirit, santranç, halk oyunları ve bunların yanında ziyafet ve eğlencelerde hokkabazlık, akrobatik hareketler, gösteriler ve çeşitli görsel oyunların sergilendiği ve yapıldığı bilgisi verilmiştir (Alay, Evliya Çelebi Seyahatnâmesi'nde Bitlis Halk Kültürü, 2018).

Ayrıca Bitlis'te bulunan çok sayıda camiden övgüyle bahsetmiştir. Camilerin İran halılarıyla ve İsfahan keçeleriyle döşenmiş olduğunu, kış aylarında cami içerisinde büyük bir sobanın olduğunu, kapı ve pencerelerin keçeyle kapatıldığından dolayı içerisinde sıcak olduğunu belirtmiştir (Alay, Evliya Çelebi Seyahatnâmesi'nde Bitlis Halk Kültürü, 2018).

Evliya Çelebi Seyahatnamesinde Bitlis yöresinde oynanan geleneksel bir spordan, çevgan (Bir tür geleneksel futbol) oyunundan bahsetmektedir. Çevgan oyununun nasıl oynandığıyla alakalı olarak; Bir meydanda karşılıklı duran iki sütunda toplanan altı oyuncu grupları ellerinde bir çevganla (Değnek) hazır beklerler. Bir tokmağa vurulduktan sonra çevgan meydanına bir top bırakılır. Bir oyuncu çevganla topa vurarak oyunu başlatır. İki tarafın askeri, oyuncularını galip gelene kadar topu kendi taraflarına götürmeye çalışır ve mağlup olan taraf kazanan tarafa büyük bir ziyafet çekerler. Oyunda topu en çok kendi sütununa götüren kazanır. Sonrasında meydana bulunan bir ağacın tepesinde asılı bulunan gümüş bir tasın galip gelen oyuncular attıkları oklarla tası düşürmeye çalışır. Gümüş tası düşüren oyuncu tası alıp Han'a götürerek ödülünü alır.

Çevgan oyunu komşu illerde; Bingöl, Muş ve Erzurum'da oynanan cirit oyunuyla benzerlik gösterdiği ve Seyahatname'inde çevgan oyununun, cirit gibi isimlerle anıldığı bilgisi verilmiştir.

Ayrıca Seyahatname'de Bitlis'te Abdal Han'ın Van Eyalet valisi Melek Ahmet Paşa'ya vermiş olduğu ziyafette bir dizi gösteriler, oyunlar ve eğlencelerden

bahsedilmiştir. Bir pehlivanın Melek Ahmet Paşa önünde akrobatik hareketler yaptığı, taklalar attığı ve ilginç gösteriler sergilediği, ayrıca sihirbazlık ve teatral (Tiyatrovari) gösterilerin icra edildiği bilgisi verilmiştir (Alay, Evliya Çelebi Seyahatnâmesi'nde Bitlis Halk Kültürü, 2018).

1.5. BİTLİS'İN EKONOMİSİ

Bitlis'in ekonomisi tarım ve hayvancılığa dayanmaktadır. Nüfusu yüzde sekseni tarım ile uğraşırken geri kalanı ormancılık ve hayvancılıkla ilgilenir. Tarımda en fazla tahıl ürünleri ekilmekte olup; Buğday, Çavdar, Darı, Arpa, Bakla, Patates, Şeker, Pancar, Kuru fasulye ve Tütün yetiştirilir. Bitlis'te yetişen başlıca sebze ve meyveler; Ceviz, Armut, Elma, Antep fıstığı, Meyan kökü, Dut, Kiraz, Kayısı, Vişne, Ayva ve Badem'dir. Geniş mera ve yaylaların olmasından dolayı koyun, keçi, sığır hayvancılığı genel olarak yapılmaktadır. Bitlis'te madencilik yeni gelişmekte olup bunların başında Mermer ve çimento fabrikaları gelmektedir. Bitlis'te arazi şartlarının engebeli ve zorlu olması, kış şartlarını uzun sürmesi maden aranmasını gelişmesini olumsuz etkilemektedir. Ulaşım yönünden Avrupa ile Asya'yı birbirine bağlayan demiryoluna sahiptir. Ayrıca Van Gölü'nde feribot taşımacılığı da yapılmaktadır (Saydam, 2013).

1.6. BİTLİS'TE FOLKLOR

Folklor, bilimin önemli bir dalı olup toplum ve kültüre ait geçmişten günümüze kadar önemli bilgilerin aktarılmasında büyük rol oynamıştır. Folklor halk bilimi olarak tanımlanmaktadır. Halk kültürünü araştırır. Konusunu toplumun geleneğine bağlı olan maddi ve manevi kültüründen alan ve kaynaklar üzerinden folklorla dair birçok önemli bilgi ortaya çıkarılıp incelenmiştir (Alay, 2018).

Bu bağlamda Bitlis kültürünü, gelenek - göreneklerinin incelenmesinde folklor büyük bir öneme sahiptir. Bitlis halk oyunları; Ağır govend, sıppe, Değirmenci, Nare, Tringo, Kavaş, Garzane, Pappure, Harkuşta, Deriko, Aşırma, Temirağa, Dıldıl, Perjivan ve Memyane'dir (Saydam, Bitlis ve Beyaz Petrol, 2013).

Bitlis yöresi halk oyunlarının kendine özgü bir yeri ve özelliği vardır. Bu farklılık hem oynanış yönünden hem de oyun formları yönünden diğer yöre oyunlarına göre farklılık göstermektedir. Özellikle Harkuşta ve Garzane oyunlarında görmek mümkündür.

Bitlis halk oyunları; düğünlerde, askere uğurlamalarda, özel gün ve bayramlarda oynanmaktadır. Gençler tarafından eğlenmek ve güzel zaman geçirmek amacıyla gidilen mesire alanlarında, Erafane diye adlandırılan yemekli toplantılarda yenilir, içilir, sohbetler edildikten sonra halk oyunları oynanır.

Bitlis'te halk oyunlarını erkekler ayrı, kadınlar ayrı yerlerde oynarlar. Yakın akraba olmaları halinde kadın ve erkekler bir arada oynarlar. Bu durum genellikle düğünün sonlarına doğru gerçekleşmektedir. Kadınlar özel günler dışında Kara Çarşamba ve Zip (Mart ayı) gibi mevsimlik günlerde oyunlar oynarlar. Bitlis'te oynanan oyunlara Halay ve ya Govent denir. Govent çekmek, halay çekmek tabiriyle aynı anlamı taşımaktadır. Yani birlikte, beraber oynayalım demektir.

Bitlis'te folklor her zaman oynanır yalnız düğünlerin yaz ve sonbahar aylarında yapılmasından dolayı bu mevsimlerde daha fazla oyunlar oynanmaktadır. Yazın açık alanlarda kışın ise kapalı alanlarda oynanmaktadır. Halayın ve ya Goventin başındaki kişiye Halay başı, Govent başı, Sergovend ve Baş oyuncu denilmektedir. Halay başı olan kişiler yöre oyunlarını çok iyi bilen ve oynayan kişilerdir. En sondaki oyuncuya Poçık, Son ve ya Kuyruk denir. Bitlis'te oyunlar yavaştan hızlıya doğru geçişler yapılarak oynanmaktadır. Ağır Govent ile başlanır, Garzane oyunuyla devam edilir, en son Harkuşte oyunu oynanarak sonlandırılır. Kadınlarda da oyun oynama şekli erkeklerle hemen hemen aynıdır. Ağır Govent ile başlanır Garzane ile devam edilir sonrasında kadınlara özgü oyunlar olan Memyane, Lorke, Memmi, Dümme gibi oyunları oynanmaktadır. Kadınlar Harkuşte oyununu oynamazlar, bunun yerine en son oyun olarak Tringo oyununu oynanmaktadır. Bitlis'te halay başının ve son oyuncunun elinde mutlaka mendil bulunur. Mendil bir nevi komut aracı görevi görmektedir. Baş oyuncu mendille komutlar vererek oyunu yönlendirmektedir.

Bitlis'te halay çekilirken halay başı tey, tey, hoppa-yallah naraları atarken oyuncular hep birlikte "Habress" ve "Tıssi" fısıltısıyla eşlik etmektedirler. Bu naralar figür geçişlerinde ve oyun bitirilişlerinde atılmaktadır. Oyunlara sağ ayakla başlanır, oyunda hareketler genellikle soldan sağa doğru oynanmaktadır.

Bitlis'te halk oyunları oynanırken oyuncuların ellerinde; bıçak, sopa, teşi (Kirman), mendil, kılıç ve kalkan bulundurmaktadır. Yalnız günümüzde kılıç yerine sopa, kalkan yerine kasket (Şapka) ve mendil kullanarak oynamaktadırlar.

Bitlis'te oyunlar genellikle davul, zurna eşliğinde oynanmaktadır. Köylerde def, erbane (Zincirli def) kullanılmaktadır.

Bitlis'te halk oyunları genellikle sözsüz oyunlardan oluşmaktadır. Ancak türkü söylenilerek icra edilen oyunlarda, söylenen türkülere "Berite" denilmektedir. Koç halayı, Grani, Değirmenci vb. oyunlar türkülü oyunlara örnek verilebilir. Genellikle türkülü oyunlar Bitlis'te kadınlar tarafından oynanmaktadır (Çelebi, 1999).

Bitlis'te oyunlar genelde sertlik, güç, birlik – beraberlik ve insan sevgisi üzerine oluşturulmuştur (Türkiye Kültür Portalı, 2020).

1.7. BİTLİS'İN ÖZEL GÜN VE FESTİVALLERİ

8 Ağustos Bitlis'in Düşman İşgalinden Kurtuluşu,

Güroymak Dayanışma Şenliği (21-22 Mayıs),

Tatvan Doğu Anadolu Fuarı (30 Haziran - 20 Temmuz),

İller Kültür Fuarı (7-9 Ağustos),

Ahlat Kültür Haftası (23-25 Ağustos),

Adilcevaz Ceviz Festivali (9-11 Ekim) tarihleri arasında yapılmaktadır (Saydam, Bitlis ve Beyaz Petrol, 2013).

İKİNCİ BÖLÜM

TÜRKİYE'DE SPOR TEŞKİLATININ GELİŞİM VE TARİHSEL SÜRECİ

Spor toplumların biraraya gelmesinde, birlikte hareket etmesinde, aynı duygu ve düşüncelere sahip olmasında, kültürel alışverişlerin yaşanması ve kişi ve toplumların arasındaki bağların güçlenmesi vb. birçok faydası bulunmaktadır. Osmanlılar döneminde sporun yapılması, gelişmesi ve yaygınlaşması tekke adı verilen yerlerde güreş ve okçuluk gibi alanlarda faaliyet göstermişlerdir. Tanzimatla birlikte tekkelerdeki faaliyetler zayıflamaya başlayarak futbol branşı önem kazanmaya başlamıştır.

İngilizler, 1885'ten sonra başta İzmir sonrasında ise İstanbul'da futbol oynamaya başlamışlardır. Daha sonrasında yabancıların futbola olan ilgilerinden dolayı yabancı çoğunluğu yabancıların kurduğu kulüpler kurulmaya başlanmıştır. Bu kulüplerden bazıları şunlardır; Black Stockings (1889), Bornova (1894), Moda (1896), Beşiktaş (1903), Elips ve Imogene (1904), Galatasaray (1905), Fenerbahçe (1907)'dir.

İlk kurulan kulüpler arasında yapılan maçlarda takımların az olmasından dolayı aynı takımların birbirleriyle sürekli eşleşmesi seyircilerin maçlara olan ilgisinin az olmasına aynı zamanda İngiltere'de yapılmış olan futbola ait teknik kurallarının bilinmemesinden kaynaklı hakem ihtiyacının oluşması ve tüm sebeplerden dolayı İstanbul Futbol Birliği (İFB) kurulmuştur (Ekenci & Serarşlan, 1997).

2.1. 1903-1922 YILLARI ARASI SPOR TEŞKİLATLANMASI

Bu dönemlerde birbiri ile ilişkili birçok futbolla alakalı kulüpler kurulmuştur. Ancak İstanbul Futbol Birliği(İFB), teşkilatlanmalardaki olumsuzlukların giderilmesi konusunda zorluklar yaşamıştır. Bunların en önemlisi Türklerin kurmuş oldukları kulüplerin liglere alınmaması sorunudur.

Güçlü kişi ve kulüplerin alınan kararlarda etkili olması gelmektedir. Keza İstanbul Futbol Birliğinin(İFB) sonunu 1910 -1911 sezonunda oynan lig maçlarında Fenerbahçe kulübü yönetiminde etkili olmasından dolayı lig statüsünde değişiklik yapmıştır. Bu karardan dolayı Galatasaray karara karşı çıkarak lig maçlarına katılmamıştır. Böylece İstanbul Futbol Birliği (İFB) ekarte edilerek yerine İstanbul Futbol Kulüpleri Ligi (İFKL) kurulmuştur.

1913 yılında çoğunluğu okul kulüplerinden oluşan bazı kulüplerin İstanbul Futbol Kulüpleri Ligi'ne (İFKL) katılma isteklerinin olumsuz değerlendirilmesinden dolayı "Cuma Ligi"ni kurdular. Böylece iki farklı futbol birliği kurulmuştur. Cuma Ligi 1913 – 1914 yılları arasında faaliyet göstermiştir.

İstanbul'da 1914' de kurulan ve lig maçlarını Cuma günü yapmasından dolayı İstanbul Şampiyonluğu Ligi (İŞL) halk arasında Cuma Ligi olarak adlandırılmıştır. Yıl içinde yaşanan olumsuzluklar nedeniyle İstanbul Futbol Ligi sona ermiş ve "Pazar Ligi" adıyla yeni bir birlik kurulmuştur.

1914 – 1915 sezonunda Galatasaray Pazar Ligi'de maçlarını Cuma günü yapmış, Cuma Ligi diye adlandırılan İstanbul Şampiyonluğu Ligi (İŞL)'nde Fenerbahçe kulübü kazanmıştır. İki takım arasında yapılan maçta Fenerbahçe kulübü kazanmış ve İstanbul'u temsil etme hakkı elde etmiştir. Sonrasında her iki ligin takımları bir araya gelerek yeni bir birlik oluşturmuşlardır. Yeni birliğin maçlarını Pazardan Cumaya aldıklarından dolayı birliğe "Cuma Birliği" denilmiştir ve İstanbul futboluna hâkimolmuştur. Lig maçları 1918 yılına kadar devam etmiş 1918 – 1919 yılları arasında maçlar oynanmamıştır. Beşiktaş tarafından 1919 yılında "Türk İdman Birliği" kurulmuştur. Yabancı uyruklular tarafından kurulan kulüpler 1920'de tekrardan Pazar Liginin oluşturmuşlardır. Bu durum iki farklı etnik grup arasında bir yarış haline gelmiş ve bu durum 1922'de "Türkiye İdman Cemiyetleri İttifakı"nın (T.İ.C.İ.) kurulmasıyla son bulmuştur (Anayasa'da Spor, 2018).

2.2. TÜRKİYE İDMAN CEMİYETLERİ İTTİFAKI DÖNEMİ (TİCİ) (1922-1936)

1922 yılında 16 kulübün birleşerek kurmuş olduğu ve ilk başkanlığını Ali Sami Yen'nin yaptığı ittifakın temel amacı sporu disipline etmektir. (gsb.gov.tr)

Biçimsel bir spor yönetim tarzına sahip olan ittifak, Türkiye'yi dışarı da temsil etmiştir. Faaliyetlerine dernek statüsünde devam etmiştir. 1923'de Türkiye Futbol Federasyonunun (TFF) kurulması birlikte Türkiye İdman Cemiyetleri İttifakı'nın (T.İ.C.İ.) federasyon kurma görevi başlamıştır. TİCİ, İstanbul ve Anadolu' kurulan kulüpleri tek bir çatı altında toplamasından dolayı merkezi bir teşkilattir. Kurulan kulüpler özerk ve modern bir yönetime sahip olmuştur (sporbilimlerihaber.com, 2018).

2.3. TÜRK SPOR KURUMU DÖNEMİ (TSK) (1936–1938)

1930 yılının başından itibaren T.İ.C.İ.'nin yerine yeni bir spor teşkilatının kurulması fikri ilk olarak T.İ.C.İ.'nin beşinci genel kongresinde ortaya atılmıştır. Sonrasında yapılan iki kongrede de teşkilat yapısının değiştirilmesi, yenilenmesi ve farklı bir bakış açısı getirilmesi hususunda yurt dışından uzmanlar getirilmişse de başarılı olunamamıştır.

1935 yılında Ankara'da yapılan CHP'nin parti kongresinde sporun devlet himayesi alınması ve bir beden terbiyesi genel müdürlüğünün kurulması kararları alınmıştır. Bu kararlar sporun gelişmesi, yetenekli ve becerikli bir gençliğin oluşması bakımında TİCİ tarafından toplantılar Ankara'da yapılmıştır. Sekizinci genel kongrede TİCİ yeniden revize edilerek TSK'nın kurulması ve CHP'ye bağlanması kararlaştırılmıştır (Özmaden, 1999).

2.4. BEDEN TERBİYESİ GENEL MÜDÜRLÜĞÜ (BTGM) (1938–1986)

29 Haziran 1938'de TBMM'de kabul edilen, 3530 sayılı Beden Terbiyesi Kanunu 16 Temmuz 1938'de Resmi Gazete'de yayımlanarak yürürlüğe girmiştir. Kanuna istinaden "Beden Terbiyesi Genel Müdürlüğü" kurulmuştur. Devletin spor hususundaki en büyük amacı sporun modernleşen ve gelişen dünyada kendi içerisinde mücadele edebileceği bir düzeye gelmesidir. Bu amaçla 3530 sayılı yasayla kurulan BTGM sporu bir kamu hizmeti olarak görüp bunu devlet hiyerarşik sisteminde ele alacağını gerekçe kısmında açık bir şekilde belirtmiştir.

Beden Terbiyesi Kanunuyla sporda devlet güvencesi sağlanmıştır. Genel müdürlüğüne General Cemal Tahir Taner getirilmiş ve Başbakanlığa bağlanmıştır. 1942'de 4235 sayılı yasayla kuruluş yasası değiştirilerek Milli Eğitim Bakanlığına, 1960'da tekrardan Başbakanlığa bağlanmıştır. 3 Kasım 1969 yılında ilk kez bakanlık düzeyinde ele alınarak Gençlik ve Spor Bakanlığı (GSB) kurulmuş ve 6 Şubat 1970'te Cumhurbaşkanlığı tezkiresiyle bakanlık kapsamına alınmıştır. Türkiye'nin ilk Gençlik ve Spor Bakanlığı görevine İsmet SEZGİN getirilmiştir. Beden Terbiyesi Kanunu toplum tarafından spor seferberliği olarak nitelendirilmiştir. Bu yükümlülükler kapsamında, gençlerin kulüplere girmeleri ve serbest zamanlarda beden terbiyesine katılmaları zorunlu tutulmuştur. 12 yaşından, 45 yaşına kadar her erkek vatandaşın, haftanın her günü en az dört saat beden eğitimi yapması öngörülmüştür. Ayrıca okul,

kışla haricinde 50 ve daha çok beden terbiyesi yükümlüsü bulunan köy, kasaba, şehir ve münferit yerlerde kulüpler, 50'den az olan yerlerde ise spor gruplarının kurulması sağlanmıştır. Mükellefiyet sayısı 500'den fazla olan kasaba ve şehirlerde her kulübe 500'den fazla ve 200'den az olmamak şartı ile kasaba ve şehir kulüpleri kurulabilmektedir. Başka bir maddesinde memur ve işçi sayısı 500'ün üzerinde olan iş yerlerine, spor tesisleri kurma ve uzman spor eğitmenleri bulundurma zorunluluğu getirmiştir (İlkım, 2022).

2.5. GENÇLİK VE SPOR BAKANLIĞI

6 Nisan 2011 tarih ve 6223 sayılı kanuna istinaden, Bakanlar Kurulu'nca 3 Haziran 2011 tarihinde kurulmuştur. 3 Kasım 1969'da İsmet SEZGİN, Gençlik ve Spor Bakanlığı görevine atanmıştır. (Gençlik ve Spor Bakanlığı, 2021)

Gençlik ve Spor Bakanlığı görevleri; gençlerin sosyal, kültürel ve kişisel gelişimini sağlamak, gençlerin ihtiyaçlarını dikkate alarak kendilerini gerçekleştirmelerine olanak tanımak, hayatın her alanında bulunmalarını sağlayacak öneri ve tedbirleri almak, kurumların gençliği ilgilendiren hizmetlerinde hertürlü koordinasyonu ve işbirliğini sağlamak.

Projeler yapmak, yapılan projeleri desteklemek ve sonuçlarını incelemek. Spor faaliyetlerinin mevzuata uygun bir şekilde yürütülmesini sağlamak, sporun gelişmesi ve yaygınlaşması için hertürlü teşvik edici tedbirleri almak.

Uluslar arası kuralların ve talimatların uygulanması ve spor faaliyetlerinin planlı ve programlı bir şekilde uygulanmasını sağlamak.

Kanunların bakanlığa vermiş olduğu görev ve hizmetleri yerine getirmek (İlkım, Sporda Güncel Araştırmalar, 2022).

2.5.1. Gençlik ve Spor Bakanlığı Taşra Teşkilatlanması

Gençlik ve spor il ve ilçe müdürlüklerinden oluşmaktadır. Gençlik merkezi müdürlükleri, yurt müdürlükleri, sporcu eğitim merkezi müdürlükleri, Türkiye olimpiik hazırlık merkezi müdürlükleri, kamp müdürlükleri, konukevi müdürlükleri ve spor tesisi müdürlüklerinden oluşmaktadır.

2.5.1.1. İl Müdürlüğü

İl müdürü yönetim ve emrinde, spor hizmetleri müdürü, gençlik hizmetleri müdürü, yurt hizmetleri müdürü, şube müdürleri, şefler ve diğer personellerden meydana gelmektedir.

2.5.1.2. İlçe Müdürlüğü

İlçe müdürü yönetim ve emrinde, şube müdürleri, şefler ve personellerden oluşur.

2.5.1.3. Bağlı Müdürlükler

Gençlik merkezi, yurt müdürlüğü, sporcu eğitim merkezi, Türkiye olimpiik hazırlık merkezi, spor tesisi ve kamp ve konukevi müdürlüklerinden oluşur.

Bağlı müdürlükler ihtiyaç ve üstleneceği görev itibariyle ortak bir komisyon tarafından gerekli incelemeler yapıldıktan sonra ilgili birimin teklifi ve Bakan onayıyla kurulur ya da kaldırılır.

2.6. HİZMET BİRİMLERİ

a) Spor Hizmetleri Birimi

1. Spor faaliyetleri birimi
2. Sportif değerlendirme ve takip birimi
3. Sicil lisans ve spor kulüpleri birimi
4. Okul sporları birimi
5. Spor tesisleri birimi

b) Gençlik Hizmetleri Birimleri

1. Gençlik faaliyetleri birimi

c) Yurt hizmetleri Birimleri

1. Yurt idare birimi
2. Yükseköğrenim özel barınma hizmetleri birimi

d) Diğer Hizmet Birimleri

1. Mali işler birimi

2. Personel ve tahakkuk birimi
3. Eğitim, sosyal ve kültürel faaliyetler birimi
4. Yatırım ve inşaat birimi
5. İşletmeler birimi
6. Destek hizmetleri birimi
7. İhale ve satın alma birimi
8. Hukuk hizmetleri birimi
9. Protokol, basın ve halkla ilişkiler birimi
10. Rehberlik ve araştırma birimlerinden oluşmaktadır (Gençlik ve Spor Bakanlığı Taşra Teşkilatının Kuruluşu, Görevleri, Çalışma Usul ve Esasları Hakkında Yönerge).

2.7. BİTLİS'TE GENÇLİK VE SPOR

Bitlis'te spor çalışmaları 1902 tarihinde başlamıştır. Genel olarak at yarışları ve cirit oyunları oynanmıştır. Avcılık ve atıcılık alanlarında da faaliyetler gerçekleştirilmiştir. At, cirit ve atıcılık oyunlarında başarılı olan sporculara verilen ödüller cezbedici ve teşvik edici niteliğe sahip olmuştur. At yarışlarında birinci gelen sporcuya at armağan edilmiştir. Cirit sporunda dereceye giren sporculara para ödülleri verilmiştir. Atıcılıkta en iyi atışı yapan sporcu o yılın en iyi nişancısı seçilerek takdir edilir ve bazende kendisine tüfek hediye edilerek mükafatlandırılmıştır.

1902 – 1912 yılları arasında Bitlis'in Kurubulak semtinde kurulan Amerikan Kolejinde tenis ve golf sporları yapılmıştır. Eski kaynaklarda halkın bu spor branşlarıyla uğraştığı bilgisine yer verilmiştir. 1914 yılında yaşanan işgal ve savaş dönemlerinde dahi kış aylarında Bitlis'in Sapkor mevkinde bulunan Rus Konsoloslugu ve Fransız Konsoloslugu halkı kayak, paten ve buz hokeyi gibi kış sporlarına yönlendirdiği bilinmektedir. Cumhuriyet'in ilanıyla birlikte Bitlis'te genel olarak tüm spor dallarında gelişme olmuştur. Bunların arasında futbol, kayak ve yüzme branşlarında oldukça iyi ilerlemeler kaydedilmiştir.

1926 yılında Güzeldere Gençlik ve Spor Kulübü kurulduktan sonra farklı spor kulüpleri teşekkül etmiştir. 1930 yılında Halkevi kurulmuş ve bir cemiyet halinde bütün spor işlerinde aktif bir rol oynamıştır.

İlimizin iklim özellikleri gözönüne alındığında avcılık, futbol ve her türlü kış sporlarının yapılabilir. Özellikle avcılık halk arasında büyük ilgi görmektedir. Atletizm, yüzme ve yeni tanınan ve gelişmekte olan boks, halter, yelken ve dağcılık branşları ise yılın çeşitli aylarında yapılabilir. Özellikle kayak ve futbol branşlarında Bitlis sporcuları oldukça başarılı olmuşlardır. Bu iki branşta milli futbolcular ve kayakçılar yetişmiştir (Bitlis İl Yıllığı, 1973).

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

YÖNTEM

3.1. ARAŞTIRMANIN AMACI

Bu araştırmanın amacı, Bitlis'in spor tarihine dair bilgi ve belgelerin araştırılıp, incelenip, bir araya getirilerek geçmişten günümüze Bitlis'te yapılan spor faaliyetleri ile ilgili kaynak oluşturmaktır.

3.2. ARAŞTIRMANIN ÖNEMİ

Bu araştırma geçmişten günümüze Bitlis'te spor faaliyetlerini inceleyerek yapılan tüm spor faaliyetlerini kayıt altına almaktadır. Dolayısıyla Bitlis'in spor geçmişine dair birçok bilgi ve belge sunmaktadır. Araştırma sürecinde Bitlis ilinin tarihi hakkında birçok kaynağa ulaşılarken spor tarihi konusunda yeterli düzeyde bilgi ve belge olmadığı, birçok yapılan faaliyetin kayıt altına alınmadığı görülmüştür. Bu çalışmayla birlikte tüm kaynakların incelenerek, bir araya getirilmesiyle bu alanda ciddi bir kaynak oluşturulmuştur. Ayrıca Bitlis'te bu alanda yapılan ilk çalışma olması nedeniyle büyük bir öneme sahip olduğu düşünülmektedir.

3.3. ARAŞTIRMA MODELİ

Bu araştırma yazılı ve görsel kaynaklara, resmi belge ve belge niteliği taşıyan, dökümanlara, antrenör, sporcu, eski sporcular ve yöneticilerle görüşmelere ve bilimsel verilere dayanarak hazırlanmış nitel bir araştırma yöntemidir. Çalışmanın bulgularına ulaşılmasında “Tarama ve Dökümantasyon Modeli” kullanılmıştır. Kurgulanması ve yorumlanmasında ise “Tarihsel Yöntem” kullanılarak oluşturulmuştur.

Tarama modelleri farklı açılardan tasniflenebilir. Tarama modeli iki temel yaklaşımdan oluşmaktadır. Bunlar; Genel Tarama Modeli ve Örnek Olay Tarama yöntemidir. Bu çalışmada “Genel Tarama Modeli” yöntemi kullanılmıştır.

Betimsel bir tarih araştırması özelliği taşıyan bu çalışma, “Geçmişten Günümüze Bitlis'te Spor Faaliyetlerinin İncelenmesi” konu başlığını ele almıştır.

3.4. EVREN VE ÖRNEKLEM

Araştırmanın evrenini, “Geçmişten Günümüze Bitlis’te Spor Faaliyetlerinin İncelenmesi” konusu oluşturmaktadır. Araştırmanın örneklemini “Amaçlı Örnekleme Yöntemi ve Kolay Ulaşılabilir Örneklem Grubu” oluşturmaktadır.

3.5. VERİ TOPLAMA ARAÇLARI

Araştırmanın verilerini Kitaplar, Dergiler, Kişisel Röportajlar, Kişisel Fotoğraf ve Argümanlar, Yerel Basın ve Ulusal Basın Kaynakları, Web Siteleri, İl Yıllıkları, Resmi Kurumlardan Alınan belgeler ve Süreli - Süresiz Yayınlarından oluşmaktadır.

DÖRDÜNCÜ BÖLÜM

BULGULAR

4.1. ATICILIK VE AVCILIK

Fotoğraf 4.1. Bitlis'te Avcılık Faaliyetleri (2020)

Kaynak: Özgür Zeydan Fotoğraf Arşivinden

Türkiye'deki atıcılık ve avcılık faaliyetleri 1923 yılında Türkiye İdman Cemiyeti çatısı altında birleşmiş ve faaliyetlerine başlamıştır. 1936 tarihli Türk Spor Kanunu (TSK) ile 1938 tarihli Beden Terbiyesi Genel Müdürlüğüne dair 3530 sayılı kanunla atıcılık ve avcılık faaliyetleri güvence altına alınmıştır. 1989 yılında Gençlik ve Spor Genel Müdürlüğü'ne (GSGM) bağlı "Atıcılık ve Avcılık Federasyonu" kurulmuştur. 15 Mayıs 2007 tarih ve 26523 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanarak yürürlüğe giren "Türkiye Atıcılık ve Avcılık Federasyonu Ana Statüsü" ile federasyonun teşkilat, görev, yetki ve sorumlulukları usul ve esasları düzenlenmiştir (Türkiye Atıcılık ve Avcılık Federasyonu, 2018).

1967 il yıllığında Bitlis'te 1967 yılı itibariyle atıcılık ve avcılık üzerine müseccel (Sicilli) bir kulübün bulunduğunu ve üye sayısının 150 kişiyi geçtiğini belirtmiştir. Her hafta av partileri düzenlediklerini ve uygun zamanlarda süre avlarına çıktıkları bilgisi verilmiştir. Kulübün kendisine ait av silah ve malzemelerinin olmadığını üyelerinin kendilerine ait silah ve malzemeleri kullandıklarını belirtilmiştir. Beden Terbiyesi Bölge Müdürlüğü tarafından 1966 yılında kulübe 500.00 lira para yardım yapılmıştır. Mahalli kurtuluş bayramlarında atıcılık ve avcılık kulübü üyeleri gösterilere katılmışlardır (Bitlis İl Yıllığı, 1967).

1973 il yıllığı kayıtlarına göre atıcılık ve avcılık sporu halk tarafından geçmiş yıllardan itibaren yapıldığı ve halkın bu spora ilgisinin oldukça fazla olduğu belirtilmiştir. Belli dönemlerde yapılan av partilerinin zevkli ve eğlenceli geçtiği, bunun yanında ara sıra süre avlarında düzenlendiği belirtilmiştir. Bitlis'te en çok keklik, bıldırcın, ördek, tavşan, toy, kurt, ayı ve domuz vb. hayvanlar avlanmaktadır. Sarıkonak ve Reşadiye mntıkalarında Yaban Keçisi de avlanmıştır. Balıkçılık faaliyetleri, Ahlat ve Adilcevaz'da, Van Gölü'nün besleyen tatlı su ağzlarında ve azda olsa Bitlis çayı boyunda yapıldığı bilgisine yer verilmiştir (Bitlis İl Yıllığı, 1973).

Fotoğraf 4.2. Bitlis Avcılar Derneği Üyeleri (2019)

Kaynak: Özgür Zeydan Fotoğraf Arşivinden

2023 yılı itibariyle Bitlis'te avcılık faaliyetleri "Bitlis Avcılar Derneği" tarafından yürütülmektedir. Derneğe kayıtlı resmi 100 üye bulunmaktadır. Dernek başkanı Özgür ZEYDAN'dır. Bitlis'te ilk avcılık derneği 1957 yılında "Bitlis Avcılar Derneği" adı altında kurulmuştur. 2022 yılında "Bitlis Dideban Avcılık ve Atıcılık Kulübü Derneği" son olarak isim değişikliğine uğrayarak günümüzdeki ismini almıştır. Resmi olarak haftanın üç günü; Çarşamba, Cumartesi ve Pazar günleri av yapılmaktadır. Ayrıca Salı günleri sadece domuz avı yapılmaktadır. Bitlis'te av sabah güneş doğmasıyla başlar ve güneşin batmasıyla son bulur. Günlük avlanacak hayvanların türü ve adedi kanunla belirtilmiş olup aksi durumlarda ağır yaptırımlar uygulanmaktadır. 4915 sayılı Kara Avcılık Kanunuyla avcılık esas ve usulleri düzenlenmiştir. Hayvan türüne göre avlanma zamanlarında farklılık bulunmaktadır. Bildircin avı sezonu her yıl Ağustos ayında başlamaktadır. Tatvan, Ahlat, Güroymak ve Adilcevaz mıntıklarında bildircin avı yapılmaktadır. Bu tarihten itibaren keklik ve ördek avının yasak olduğu, keklik, ördek ve diğer hayvanların avlanma tarihi ise her yılın Ekim ayının 15'inde başlayıp Ocak ayının 15'inde son bulmaktadır. Ancak ördek avı 1 mart tarihine kadar devam etmektedir. Bitlis'te bir avcının bir günlük programı; Genellikle Gece 03:00 – 04:00 gibi kalkılır ve güneşin doğmasıyla ava gidilir. Sabah saat 09:00 – 10:00 gibi av arası verilir ve avlanan hayvanlar temizlenir ve yanına yapılan başka yemekler ile birlikte güzel bir ortamda yenilir ve öğleden sonra 14:00 – 15:00 gibi av bitirilir (Zeydan, 2023).

Fotoğraf 4.3. Bitlis'te Yapılan Avcılık Faaliyetleri (2019)

Kaynak: Özgür Zeydan Fotoğraf Arşivinden

4.2. ATLETİZM

Fotoğraf 4.4. Türkiye Kros Şampiyonası Kocaeli (2013)

Kaynak: Nurettin Acar Fotoğraf Arşivinden

Atletizm bedenın yetenek ve becerilerini geliştirme esasına dayananatma, atlama, koşma hareketleriyle gerçekleştirilen ve birçok dallara ayrılan ve bu dallarda ferdi olarak yapılan fiziksel aktivitelere atletizm denir. Olimpiyatlarda atletizm ana spor sayılır ve çok eski uygarlıklara dayanan geçmişe sahiptir. Atletizm ismini Yunanca’da armağan, barış, savaş ve kavga anlamına gelen “Athlos” kelimesinden almıştır.

Atletizm insanlık tarihi kadar eski bir geçmişe sahiptir. İnsanlar temel ihtiyaçlarını ve gündelik işlerini yapmak için yürüme, koşma, zıplama, atlama, atma gibi beden hareketlerine ihtiyaç duymakta ve yapmaktadır. Ancak bir spor dalı olarak ortaya çıkışı eski Yunanlılara dayanmaktadır. Ayrıca Hindistan, Çin, Girit, Mısır ve Mezopotamya’da yapılan kazılarda atletizmin yıllar öncesinde yapıldığına dair kanıt niteliği taşıyan belgeler elde edilmiştir. İlk atletizm yarışmaları MÖ. 1453 yılında Yunanistan’da Tanrıça Athena (Zeka, Sanat tanrıçası) adına Pan Athenian oyunları düzenlendiği bilinmektedir. Atletizm yarışmalarının en önemlisi eski Yunan’da Zeus adına düzenlenen Olimpia yarışmaları olduğu bilinmektedir.

Osmanlı imparatorluğunda 1870 yılında Galatasaray lisesinde, beden eğitimi öğretmeni olarak görev yapan Curel tarafından ilk kez atletizm faaliyetleri başlatılmış olup ilk yarışma Kağıthane'de yapılmıştır. 1900 yıllarından sonra Osmanlı imparatorluğunda bulunan diğer okullarında ilgisini çekmeye başlamasıyla gelişim göstererek yayılmaya başlamıştır.

Türkiye'de atletizm 1923 yılında kurulan Türkiye Atletizm Federasyonu tarafından yürütülmektedir. Türkiye Atletizm Federasyonu, Uluslararası Amatör Atletizm Federasyonu'na (IAAF) bağlı olarak faaliyetlerini sürdürmektedir (Atletizm Sporunun Tarihçesi, 2023).

1973 il yıllığı kayıtlarına göre Bitlis'te atletizm faaliyetleri o dönemde Atletizm Bölge Başkanlığı tarafından düzenlenmiştir. İlde düzenlenmiş olan yarışmalar Atatürk koşusu, kır koşusu ve okullar arası atletizm yarışmalarıyla sınırlı kalmıştır. 1968 yılından sonra Bitlis'te yapılan atletizm yarışmalarına halk büyük ilgi göstermiştir.

1971 – 1972 yılları arasında Ankara'da yapılan Atatürk koşusunda sporcularımız 10.000 m.'de 6'ncı olmuşlardır. Diyarbakır'da yapılan yarışmada ise birinci oldukları bilgisine yer verilmiştir (Bitlis İl Yıllığı, 1973).

Bitlis'te 1990 yılından sonra atletizm branşında büyük gelişmeler olmuştur. Grup yarışmaları ve Türkiye şampiyonasında yapılan çalışmalar sonucunda türk milli takımına Bitlis adına milli atletler kazandırılmıştır. Yetiştirilen atletler ülkemizi kros şampiyonasında, yürüyüş şampiyonasında, 2000 m. Engel pist şampiyonasında, dağ koşuları, Balkan şampiyonasında, Avrupa ve Dünya şampiyonasında bireysel dereceler elde ederek ilkemize Balkan, Avrupa ve Dünya Birincilikleriyle büyük başarılar getirmişlerdir. 2011 yılı itibariyle 9 milli sporcu yetiştirilmiş ve yüksek eğitimlerini tamamlayan bu sporcularımızın çoğu eğitmen olarak görev yapmaktadır (Bitlis Gençlik ve Spor İl Müdürlüğü, 2011). İlimizin düşman işgalinden kurtuluş yıl dönümlerinde (8 Ağustos 1916) atletizm branşı başta olmak üzere birçok branşta yarışmalar ve etkinlikler düzenlenmektedir.

Başta Fadıl KARA olmak üzere Nurettin ACAR, Hıdır AYDIN ve Fahri TUNÇTAN antrenörlerimizin atletizm sporunun gelişmesinde ve sürdürülmesinde büyük katkıları olmuştur.

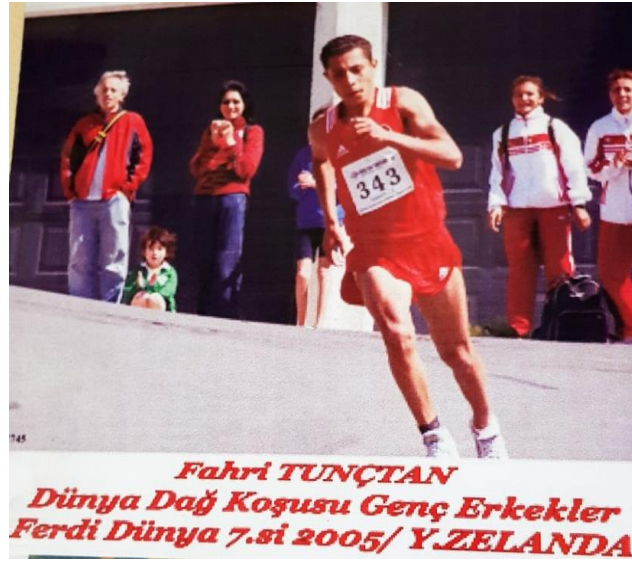
Dereceler

Fotoğraf 4.5. 2001 yılında Romanya’da yapılan Yıldızlar Balkan Pist Şampiyonasında İhsan Eser Balkan Dördüncüsü olmuştur

Kaynak: Yılmaz Yalvaç Fotoğraf Arşivinden

Fotoğraf 4.6. 2005 yılında Yeni Zelanda’da yapılan Dünya Dağ Koşusu şampiyonasında, Ferdi Genç Erkekler kategorisinde Fahri Tunçtan Dünya Yedincisi başarısını elde etmiştir

Kaynak: Yılmaz Yalvaç Fotoğraf Arşivinden

2007 yılında Fransa’da yapılan Avrupa Dağ Koşusu şampiyonasında, Ferdi Genç Erkekler kategorisinde Mahmut URUÇLU Avrupa Üçüncüsü olmuştur.

2008 yılında Bulgaristan’da yapılan Balkan Dağ Koşusu Şampiyonasında, Ferdi Büyük Erkekler kategorisinde Serdar DURER Balkan Üçüncüsü olmuştur.

2008 yılında Bulgaristan’da yapılan Balkan Dağ Koşusu Şampiyonasında Gökhan DURER Balkan Üçüncüsü olmuştur.

Fotoğraf 4.7. Serdar ve Gökhan Durer Kardeşler (2008)

Kaynak: Yılmaz Yalvaç Fotoğraf Arşivinden

2009 yılında İtalya’da yapılan Dünya Dağ Koşusu Şampiyonasında Ferdi Genç Erkekler kategorisinde Alper DEMİR Dünya Üçüncüsü olmuştur.

Fotoğraf 4.8. 2010 yılında Slovenia’da yapılan Dünya Dağ Koşusu Şampiyonasında, Ferdi Gençler Erkekler kategorisinde Rıdvan Bozkurt Dünya İkincisi olmuştur

Kaynak: Yılmaz Yalvaç Fotoğraf Arşivinden

2010 yılında Slovenia’da yapılan Yıldız Erkekler Ferdi Dağ Koşusu, Challenge Dünya Şampiyonasında Sönmez DAĞ Dünya Birincisi olmuştur.

2011 yılında Sırbistan’da yapılan Balkan Dağ Koşusu Şampiyonasında, Ferdi Genç Erkekler kategorisinde Yetkin TUNÇTAN Balkan Beşincisi olmuştur.

Fotoğraf 4.9. 2011 yılında Slovenia’da yapılan Yıldızlar Bayan Dağ Koşusu, Challenge Ferdi Dünya Şampiyonasında Sevgül Kahraman Dünya 11.si derecesini elde etmiştir

Kaynak: Yılmaz Yalvaç Fotoğraf Arşivinden

2012 yılında Malta'da yapılan Liseler Arası Ferdi Dünya Kros Şampiyonasında Saffet ELKATMIŞ Dünya Dördüncüsü olmuştur.

2012 yılında Avrupa Dağ Koşusu şampiyonasında, Ferdi Genç Erkekler kategorisinde Ahmet ÖZREK Avrupa Birincisi olmuştur.

4.2.1. 2013 Yılı Ulusal Dereceler (Atletizm)

12 Ocak 2013 tarihinde Adana ilinde yapılan Kulüpler Arası Kros Ligi eleme yarışmalarında Gençlik Spor Kulübümüz takım halinde Dokuzuncu olarak, Antalya ilinde yapılacak birinci kademe yarı final kros yarışmasına katılmaya hak kazanmıştır.

24 Ocak 2013 tarihinde İstanbul ilinde yapılan 16 yaş altı Türkiye Atletizm Salon yarışmalarında sporcularımızdan Samet DEMİR 1000 mt. Türkiye 4'sü, Ömer OTİ ise 1500mt.'de Türkiye Yedincisi olmuştur.

09 Şubat 2013 tarihinde İstanbul ilinde yapılan Yıldızlar Türkiye Salon Deneme Atletizm yarışmalarında 1500 mt.'de sporcumuz Abdullah KIZILGÜL Türkiye Dördüncüsü olmuştur.

09 Şubat 2013 tarihinde Antalya ilinde yapılan Kulüpler Arası Kros Ligi yarı final yarışmalarında Ömer OTİ 3000 mt.'de birincilik, Saffet ELKATMIŞ 5000 mt.'de Dördüncü olarak dereceye girmiştir. Gençlik Spor kulübü on birinci olarak finalde yarışmaya hak kazanmıştır.

Fotoğraf 4.10. Bulgaristan Balkan Şampiyonası

Kaynak: Serdar Durer Fotoğraf Arşivinden

17 Şubat 2013 tarihinde Kocaeli'nin Darıca ilçesinde yapılan Türkiye Kros Şampiyonasında Ömer OTİ 3000 mt. Yıldızlar Türkiye Birincisi, Senem ÇAĞLAN 6000mt. Türkiye Birincisi olmuştur.

16 Mart 2013 tarihinde Aydın'ın Kuşadası ilçesinde yapılan Kulüpler Arası Kros Ligi final yarışmalarında Ömer OTİ 3000 mt.'de Ferdi Türkiye Birincisi olmuştur.

20 Mart 2013 tarihinde Diyarbakır ilinde yapılan liseler arası kros yarışmasında 5000mt.' de Saffet ELKATMIŞ Ferdi Birincilik, Ömer OTİ İkincilik, Ferhat BOZKURT Dördüncülük olarak takım halinde Birinci olarak Türkiye Şampiyonasına katılmaya hak kazanılmıştır.

30 Mart 2013 tarihinde Denizli ilinde yapılan Liseler arası Kros Türkiye Birinciliğinde Saffet ELKATMIŞ Üçüncü olmuştur.

06 Nisan 2013 tarihinde Sivas İlinde yapılan Doğu ve Güneydoğu İller Arası Kros Şampiyonasında Saffet ELKATMIŞ 3000 mt.'de İkinci Ömer OTİ 200 mt.'de İkinci Genç Erkek takımımızda ise İkincilik derecesi elde edilmiştir.

13 Nisan 2013 tarihinde İzmir ilinde yapılan Federasyon Deneme Atletizm yarışmalarında Ömer OTİ 3000 mt.'de Türkiye İkincisi 1500mt.'de Türkiye Üçüncüsü olarak Türk Milli Takımına katılmaya hak kazanmıştır.

21 Nisan 2013 tarihide Denizli'nin Çal ilçesinde yapılan Türkiye Yıldızlar Dağ Koşusu şampiyonasında Sporcumuz Gülcan AKYOL Türkiye Beşincisi olmuştur.

27 Nisan 2013 tarihinde Ağrı İlinde yapılan Atletizmi Geliştirme Projesi İl takımları Atletizm yarışmalarında 2000 mt.'de Samet DEMİR İkinci olmuştur.

Fotoğraf 4.11. Liseler Arası Puanlı Atletizm Trabzon (2013)

Kaynak: Nurettin Acar Fotoğraf Arşivinden

04–05 Mayıs 2013 tarihlerinde Trabzon ilinde yapılan Liseler Arası Puanlı Atletizm yarışmalarında Ömer OTİ 1500 mt.ve 3000 mt.’de birinci olarak Türkiye Şampiyonasına katılmaya hak kazanmıştır.

15–16 Mayıs 2013 tarihlerinde Trabzon ilinde yapılan Liseler Arası Puanlı Atletizm Türkiye Şampiyonasında Ömer OTİ 1500 mt.ve 3000 mt.’de Ferdi Türkiye Birincisi olmuştur.

25 Mayıs 2013 tarihinde Kütahya’nın Gediz ilçesinde yapılan Türkiye Dağ Koşusu Avrupa ve Balkan Milli takım seçmesi yarışmasında Naif BOZKURT Türkiye Birincisi olarak Milli takıma katılmaya hak kazanmıştır.

08–09 Haziran 2013 tarihlerinde Eskişehir’de yapılan Yıldızlar Türkiye Şampiyonasında Ömer OTİ 1500 mt.’de Üçüncü, 3000 mt.’de Türkiye ikiciliği elde etmiştir.

12–13 Haziran 2013 tarihlerinde Denizli ilinde yapılan Türkiye Gençler Atletizm Şampiyonasında Yunus İNAN 5000 mt.’de Türkiye İkincisi olmuştur.

27–28 Temmuz 2013 tarihlerinde Ankara’da yapılan Gençler Ligi Atletizm yarışmalarında 5000mt.’de Yunus İNAN İkincilik, Mustafa İNAN Üçüncülük, Saffet ELKATMIŞ ise Dördüncü olarak yarışmayı bitirmişlerdir.

Fotoğraf 4.12. Türkiye Dağ Koşusu Kütahya (2013)

Kaynak: Nurettin Acar Fotoğraf Arşivinden

17 Ağustos 2013 tarihinde Antalya'nın Akseki ilçesinde yapılan Türkiye Dağ Koşusu şampiyonası Dünya Dağ Koşusu Şampiyonası Milli takım seçmesi yarışmalarında Sadullah ERGÜN Türkiye Üçüncüsü, Yunus İNAN Türkiye Dördüncü olarak Milli takıma katılmaya hak kazanmışlardır.

20 - 21 Ağustos 2013 tarihinde Trabzon ilinde yapılan Gençler Ligi Atletizm Türkiye Şampiyonasında 5000 mt.'de Yunus İNAN Türkiye Birincisi, Saffet ELKATMIŞ Türkiye Üçüncüsü olmuştur.

4.2.2. 2013 Yılı Uluslar Arası Dereceler (Atletizm)

03 Şubat 2013 tarihinde İspanya'da yapılan Kulüpler Arası Avrupa Kros Şampiyonası'nda Genç Erkeklerde Saffet ELKATMIŞ 3000 mt.' de Avrupa Yedincisi olmuştur.

09 Mart 2013 tarihinde Sırbistan'da yapılan Balkan Kros Şampiyonasında Büyük Bayanlar'da Senem ÇAĞLAN 6000mt.'de Balkan Beşincisi olmuştur.

19-24 Nisan 2013 tarihlerinde Konya da yapılan 3. Uluslar Arası Rumi Çocuk Spor oyunları Atletizm yarışmalarında 1500 mt.'de Ömer OTİ Birinci olmuştur.

26 Nisan 2013 tarihinde Ukrayna’da yapılan Uluslar Arası Üçlü Atletizm yarışmalarında Yıldız Erkeklerde Ömer OTİ 1500 mt.’de Avrupa Birincisi olmuştur.

16 Haziran 2013 tarihinde Romanya’da yapılan Balkan Gençler Dağ Koşusu Şampiyonasında Naif BOZKURT Balkan Üçüncüsü olmuştur.

06 Temmuz 2013 tarihin de Bulgaristan’da yapılan Avrupa Dağ Koşusu Şampiyonası’nda Naif BOZKURT Avrupa Yirmincisi Milli takım Avrupa Birincisi olmuştur.

Fotoğraf 4.13. 14–19 Temmuz 2013 Tarihleri Arasında Hollanda’nın Utrecht Kentinde Yapılan Yıldızlar Olimpik Atletizm Festivali (EYOF)’da Ömer OTİ 3000 m.’de İkinci Olarak Ülkemize Gümüş Madalya Kazandırmıştır

Kaynak: Yılmaz Yalvaç Fotoğraf Arşivinden

03 Ağustos 2013 tarihinde Edirne’de yapılan Balkan Yıldızlar Atletizm Şampiyonası’nda Ömer OTİ 1500 m.’de Balkan Üçüncüsü olmuştur.

08 Eylül 2013 tarihinde Polonya’da yapılan Dünya Dağ Koşusu Şampiyonası’nda Sadullah ERGÜN Dünya 11’si, Yunus İNAN Dünya sekizincisi olmuştur. Milli Takım Dünya İkicisi olmuştur.

21 Eylül 2013 tarihinde Çek Cumhuriyeti'nde yapılan Avrupa Kulüpler Arası Atletizm yarışmalarında 3000 m.'de yarışan Sporcumuz Saffet ELKATMIŞ Avrupa İkincisi olmuştur.

4.2.3. 2014 Yılı Uluslar Arası Dereceler (Atletizm)

Fotoğraf 4.14. 2014 yılında Fransa'da yapılan Dağ Koşusu Genç Erkekler kategorisinde Ferhat Bozkurt Avrupa İkincisi olmuştur

Kaynak: Yılmaz Yalvaç Fotoğraf Arşivinden

2014 yılında Bulgaristan'da yapılan Dağ Koşusu Genç Erkekler Cihan ASLANHAN Balkan Beşincisi olmuştur.

2014 yılında Fransa'da yapılan Dağ Koşusu Genç Erkekler kategorisinde Mustafa İNAN Avrupa 21'si başarısını elde etmiştir.

4.2.4. 2019 Yılı Ulusal Dereceler (Atletizm)

19–20 Ocak 2019 tarihlerinde İstanbul’da yapılan U16 Salon Atletizm Festivali Türkiye Şampiyonası’nda Azat ÖZKAN 1500 m.’de Birinci, 800 m.’de İkinci olmuştur.

2–3 ŞUBAT 2019 tarihlerinde İstanbul’da yapılan U20 Salon Türkiye Atletizm Şampiyonası’nda 3000 m.’de Ayetullah ASLANHAN Türkiye Birincisi olmuştur.

Fotoğraf 4.15. Kulupler Arası Kros Ligi Denizli (2019)

Kaynak: Nurettin Acar Fotoğraf Arşivinden

20 Şubat 2019 tarihinde Denizli ilinde yapılan Kulüpler Arası Kros Liginde 6000 m.’de Ayetullah ASLANHAN Türkiye Birincisi olmuştur.

23–24 Mart 2019 tarihinde Bingöl ilinde yapılan Anadolu Yıldızlar liginde Kızlarda yapılan yarışmalarda 1500 m. ve Yüksek Atlama’da Rümeyza ÖZDAĞ Bölge Birincisi, 800 m.’de Rabia YILMAZ, 80 m.’de Merve ÖZDEMİR, Cirit Atma’da Nazdar ÖZER Bölge üçüncüsü olmuşlardır.

Erkek Sporcularda ise 800 m.’de Kadir KARDAŞ Bölge İkincisi, 2000 m.’de Azat ÖZKAN Bölge Üçüncüsü olmuştur.

13–14 Nisan 2019 tarihlerinde Diyarbakır ilinde yapılan Anadolu Yıldızlar Ligi Yarı Final Yarışmalarında 1500 m.’de Rümeyza ÖZDAĞ Birinci olmuştur.

20–21 Nisan 2019 tarihlerinde Mersin ilinde yapılan Olimpik Deneme Atletizm Yarışmalarında 3000 m.'de Samet DEMİR Türkiye İkincisi, 1500 m.'de Yusuf ÖZCAN Türkiye İkincisi, 3000 m.'de Taner TUNÇTAN Türkiye Üçüncüsü olmuşlardır.

28 Nisan 2019 tarihinde Sakarya ilinde yapılan Atletizm Geliştirme Projesi Türkiye Finali Yarışmalarında 2005–2006 Doğumlu Erkek Takımımız Türkiye Birincisi, 2007–2008 Doğumlu Erkek Takımımız da Türkiye Üçüncüsü olmuştur.

02–03 Mayıs 2019 tarihlerinde Bursa ilinde yapılan Olimpik Deneme Atletizm Yarışmalarında Ayetullah ASLANHAN 5000 m.'de Türkiye Birincisi olmuştur.

04–05 Mayıs 2019 tarihlerinde Erzurum ilinde yapılan Okul Sporları yarı final yarışmalarında 1500 m.'de Rümeyza ÖZDAĞ Birinci, 800 m.'de Meryem DEMİR İkinci, Gülle Atmada Fatma AKAR Üçüncü olmuşlardır.

08 Mayıs 2019 Tarihinde Van ilinde yapılan Bayrak Takımı İl yarışmalarında U12 Erkek Takımı Birincilik, U14 Yaş Bayan Takımı İkincilik, U14 Yaş Karma Takım Üçüncülük, U16 Yaş Erkek Takımı İkincilik, U18 Yaş Erkek Takımı İkincilik derecelerini kazanmışlardır.

11–12 Mayıs 2019 tarihinde Van ilinde yapılan U16 Bölge Takımı Final Yarışmalarında Fırat URAL Yüksek Atlama Branşında Üçüncü olmuştur.

18–19 Mayıs 2019 tarihinde Mersin ilinde yapılan Anadolu Yıldızlar Ligi final yarışmalarında Rümeyza ÖZDAĞ 1500 m.'de Ferdi Türkiye Üçüncüsü olmuştur.

26 Mayıs 2019 tarihinde Van ilinde yapılan 5.TAF (Küçükler Atletizm Festivali) Bölge Finalinde 1000 m.'de Azat ÖZKAN Birincilik, Fırlatma Topu'nda Eren KARATAŞ Birincilik, Yüksek Atlama Bahtiyar GÜNCEOĞLU İkincilik, 60 m.'de Efe YALVAÇ Üçüncülük almışlardır.

18 Haziran 2019 tarihinde Trabzon ilinde yapılan Türkiye Dağ Koşusu Şampiyonası'nda Samet DEMİR Türkiye İkincisi olmuştur.

Fotoğraf 4.16. Atletizm Antrenörleri ve Sporcuları G.S.İ.M. Ziyareti

Kaynak: Nurettin Acar Fotoğraf Arşivinden

22–23 Haziran 2019 tarihlerinde Van ilinde yapılan Naili MORAN Yaş Gurubu Puanlı Atletizm yarışmasında alınan dereceler;

13 yaş kategorisinde Yılmaz ÖZCAN 60 m. Fırlatma Topu ve 1500 m.'de İkincilik toplam Puanda Birincilik, Eren KARATAŞ Fırlatma Topu ve Uzun Atlama Birincilik, 60 Metrede İkincilik, toplam puan'da İkincilik, Azat ÖZKAN 1500 m'de Birincilik toplam puan'da Üçüncülük, Rojin DEMİR 60 m. ve Uzun Atlama'da Üçüncülük, Meryem DEMİR 1500 m.'de İkincilik dereceleri alınmıştır.

14 yaş kategorisinde Merve ÖZDEMİR 200m.'de İkincilik, Rümeyza ÖZDAĞ 800 m.'de Birincilik,1500 m.'de İkincilik toplam puan'da Birincilik, Baran ÇEVİK 100 m.'de Birincilik, Uzun Atlama'da İkincilik, 200 m,'de Üçüncülük, Aytaç TUNÇTAN Uzun Atlama'da Birincilik, 1500 m.'de Üçüncülük ve toplam puan'da Üçüncülük, Harun ELMAS 1500 m.'de İkincilik, toplam puanda ikincilik,Caner Can TUNÇTAN 3000 m.'de Birincilik dereceleri alınmıştır.

14 yaş kategorisinde Fırat URAL Üç Adım Uzun Atlama'da Birincilik, Yüksek Atlama'da Üçüncülük, Yunus KÜSEM 100 m.'de İkincilik, 200 m.'de Üçüncülük, Uğur BULUT Gülle Atma ve Disk Atma'da Birincilik dereceleri elde edilmiştir.

03–04 Haziran 2019 tarihlerinde Bursa ilinde yapılan Büyükler Atletizm Türkiye Şampiyonasında Ayetullah ASLANHAN 5000 m.'de Türkiye Birincisi olmuştur.

21 Eylül 2019 tarihinde Kocaeli ilinde yapılan Türkiye Dağ Koşusu Şampiyonası'nda Samet DEMİR Türkiye Üçüncüsü, Sinan AKSOY Türkiye Dördüncüsü olmuşlardır.

22 Aralık 2019 tarihinde Gaziantep ilinde yapılan Yarı Maraton Şampiyonası'nda Saffet ELKATMIŞ İkinci, Alper DEMİR Üçüncü olmuştur.

21 Şubat 2020 tarihinde Osmaniye ilinde yapılan Okul Sporları 3000 m. Kros Türkiye Finali Yıldız Erkeklerde Azat ÖKAN Türkiye İkincisi olmuştur.

4.2.5. 2019 Yılı Uluslar Arası Dereceler (Atletizm)

03 Şubat 2019 tarihinde Portekiz'de yapılan Avrupa Şampiyon Kulüpler Kupası Kros Şampiyonası'nda Sporcumuz Ayetullah ASLANHAN Avrupa İkincisi olmuştur.

07 Temmuz 2019 tarihinde İtalya'da yapılan Avrupa Dağ Koşusu Şampiyonası'nda Sporcumuz Samet DEMİR Ferdi Avrupa Yedincisi olmuştur. Yapılan Takım tasnifinde Türkiye Milli Takımımız Avrupa İkincisi olmuştur.

Fotoğraf 4.17. İtalya Üniversiteler Yarı Maraton (2019)

Kaynak: Nurettin Acar Fotoğraf Arşivinden

13 Temmuz 2019 Tarihinde İtalya'nın Napoli Kentinde yapılan Üniversiteler Yarı Maraton'unda Türkiye Milli Takımı adına yarışan Sporcularımız Saffet ELKATMIŞ ve Ferhat BOZKURT takım halinde Üniversiteler Dünya İkincisi olmuşlardır.

Fotoğraf 4.18. Avrupa U20 Atletizm Şampiyonası İsveç (2019)

Kaynak: Nurettin Acar Fotoğraf Arşivinden

18–21 Temmuz 2019 tarihlerinde İsveç’te yapılan 25.Avrupa U20 Atletizm Şampiyonasında Ayetullah ASLANHAN 5000 m.’de Avrupa İkincisi olmuştur.

02–03 Eylül 2019 tarihlerinde Bulgaristan’ın Pravets kentinde yapılan 72.Büyükler Balkan Atletizm Şampiyonası’nda Ayetullah ASLANHAN 5000 m.’de Balkan Üçüncüsü olmuştur.

21 Eylül 2019 tarihinde Portekiz’in Leiria kentinde yapılan Avrupa U20 Şampiyon Kulüpler Kupası yarışmalarında Ayetullah ASLANHAN 3000 m.’de Avrupa Birincisi olmuştur.

15 Kasım 2019 tarihinde Arjantin’de yapılan Dünya Dağ Koşusu Şampiyonasında Sinan AKSOY Dünya Onuncusu, Samet DEMİR Dünya Onbeşincisi olmuştur. Takım sıralamasında Milli Takımımız Dünya İkincisi olmuştur.

8 Aralık 2019 tarihinde Portekiz’de yapılan Avrupa Kros Şampiyonasında Ayetullah ASLANHAN 6000 m. Genç Erkeklerde Avrupa İkincisi olmuştur (Acar, Antrenör, Durer, & Tunçtan, 2021).

Tablo 4.1. Atletizm Branşında Bitlis İli Lisanslı Sporcu Sayıları (2021)

İL	İLÇE	LİSANSLI			FAAL	
		ERKEK	KADIN	TOPLAM	ERKEK	KADIN
BİTLİS	Adilcevaz	46	28	74		
	Ahlat	786	336	1.122	1	
	Bitlis Merkez	1.485	587	2.072	27	
	Güroymak	788	520	1.308		
	Hizan	41	31	72	1	
	Mutki	396	73	469		
	Tatvan	76	32	108	3	

Kaynak: (Bitlis Gençlik ve Spor İl Müdürlüğü, 2021)

4.3. BASKETBOL

Fotoğraf 4.19. Basketbol U16 Erkek Bölge Şampiyonası Malatya (2022)

Kaynak: Serdar Sulak Fotoğraf Arşivinden

1973 il yıllığı kayıtlarına göre basketbol branşında, tesis imkanlarının olmaması, okul spor salonlarının küçük olmasından kaynaklı faaliyet yapılmadığı belirtilmiştir (Bitlis İl Yıllığı, 1973).

Basketbol branşı faaliyetlerine 2004 yılından itibaren Gençlik ve Spor İl Müdürlüğü bünyesinde başlamıştır.

Her yıl Küçükler, Yıldızlar ve Gençler kategorilerinde bölge şampiyonalarına katılmaktadırlar. 2005 – 2006 yılları arasında Erzurum’da düzenlenen Bölge yarışmasında Bitlis Basketbol takımı ikinci olmuştur. 2010 - 2011 yıllarında ilde ilk defa deplasmanlı takım kurularak üçüncü lig’de Bitlis’i temsil etmişlerdir. İlde kulüpler arası maçlar da düzenlenmektedir (Bitlis Gençlik ve Spor İl Müdürlüğü, 2011).

Ayrıca bölge turnuvalarında çeyrek final, yarı final ve finallere kalarak Bitlis’e bölge şampiyonluğu dereceleri kazandırmışlardır.

2010-2012 yılları arasında bölgesel liglerde mücadele verilerek üçüncü olunmuştur.

2014 yılında Muş Bitlis’te yapılan bölge şampiyonluğu başarısı elde edilerek, Tokat Bitlis’te yapılan Türkiye yarı finallerine katılarak Türkiye’de ilk 25 il arasına girmiştir.

2014 yılından itibaren her yıl düzenli olarak Küçükler, Yıldızlar ve Gençler kategorilerinde bölge şampiyonalarına katılmışlardır.

2018-2019 ve 2020yılları arasında Bitlis ili Basketbol Yıldızlar Kız Mahalli yarışmaları düzenli olarak yapılmıştır (Sulak ve Antrenör, 2023).

Fotoğraf 4.20. Malatya ilinde yapılan U16 Erkekler Bölge Şampiyonası (2022)

Kaynak: Serdar Sulak Fotoğraf Arşivinden

Fotoğraf 4.21. Basketbol U18 Erkekler Bölge Şampiyonası Batman (2022)

Kaynak: Serdar Sulak Fotoğraf Arşivinden

Tablo 4.2. Basketbol Branşında Bitlis İli Lisanslı Sporcu Sayıları (2021)

İL	İLÇE	LİSANSLI			FAAL	
		ERKEK	KADIN	TOPLAM	ERKEK	KADIN
BİTLİS	Adilcevaz					
	Ahlat	22	6	28	1	
	Bitlis Merkez	660	70	730	95	62
	Güroymak	7		7		
	Hizan					
	Mutki					
	Tatvan	138		138	11	

Kaynak: (Bitlis Gençlik ve Spor İl Müdürlüğü , 2021)

4.4. BOKS

1973 il yıllığında belirtildiği üzere boks sporu Bitlis'te yeni tanınan bir spor dalı olmakla beraber, o dönemde hızla gelişim yoluna girmiştir. Bölge imkanları dahilinde malzeme desteği sağlanarak gençlerin bu spora yönlendirilmesi sağlanmıştır. Boks sporunun bir salon sporu olması ve kendisine ait spor salonunun bulunmamasından kaynaklı, lise spor salonlarında o dönemde faaliyetlerine devam etmiştir. Bölge gençlerinin fiziksel yapılarının boks sporuna uygun olduğu, antrenör ve gerekli

imkanların sağlanmasıyla birlikte bu branşta elit sporcuların yetişebileceği belirtilmiştir (Bitlis İl Yıllığı, 1973).

2006 yılında Bitlis Gençlik ve Spor il müdürlüğü bünyesinde faaliyetlerine başlayan Bitlis boks takımı ilk olarak 2007 yılında Manisa ilinde yapılan Türkiye Minikler Şampiyonasına katılmışlardır. 2008 - 2009 yılları arasında Bitlis Valiliği ve Bitlis Gençlik ve Spor il Müdürlüğü'nün katkılarıyla mahalle başı mevkisinde Bitlis Gençlik Merkezi Müdürlüğü'nün içerisinde kurulan boks salonunda antrenör Ayhan DAĞ ve Bitlis'te Polis memuru olarak görev yapan ve aynı zamanda boks antrenörü olan Hacı Mehmet KARAKOÇ'un çalışmalarıyla birlikte Bitlis'te kısa süre içerisinde boks branşında Türkiye şampiyonluğu, Türkiye ikincilikleri ve Türkiye üçüncülük dereceleri elde edilmiştir. Sonraki dönemlerde antrenör olmaması ve kurulan boks salonun kapatılmasıyla birlikte Bitlis'te bu branşta faaliyetler durmuştur. Antrenör, salon ve gerekli imkan ve koşulların sağlanması durumunda Bitlis'te başarılı sporcular yetişebilmektedir.

Dereceler

Yılmaz YALVAÇ

2008 Kayseri, Türkiye Yıldızlar Ferdi Boks Şampiyonası 75 kg. Türkiye Birincisi

2010 Karabük, Türkiye Gençler Ferdi Boks Şampiyonası 75 kg. Türkiye Üçüncüsü

Fotoğraf 4.22. Türkiye Yıldızlar Ferdi Boks Şampiyonası Kayseri (2008)

Kaynak: Yılmaz Yalvaç Fotoğraf Arşivinden

Ferit ÖZİL

2009 Gümüşhane, Türkiye Üst Minikler Ferdi Boks Şampiyonası 62 kg Türkiye İkincisi

Yunus Emre HASPOLAT

2009 Nevşehir, Türkiye Büyük Minikler Ferdi Boks Şampiyonası 68 kg. Türkiye İkincisi

Muhammed Ali KARA

2011 Artvin/Arhavi, Türkiye Yıldızlar Ferdi Boks Şampiyonası 70 kg. Türkiye Üçüncüsü (Karakoç ve Özil, 2021).

Fotoğraf 4.23. Türkiye Yıldızlar Ferdi Boks Şampiyonası Kayseri (2008) - Bitlis Boks Takımı

Kaynak: Yılmaz Yalvaç Fotoğraf Arşivinden

Tablo 4.3. Boks Branşında Bitlis İli Lisanslı Sporcu Sayıları (2021)

İL	İLÇE	LİSANSLI			FAAL	
		ERKEK	KADIN	TOPLAM	ERKEK	KADIN
BİTLİS	Adilcevaz	6		6	2	
	Ahlat	5		5		
	Bitlis Merkez	340	6	346	3	
	Güroymak	4		4		
	Hizan	3		3		
	Mutki	2		2		
	Tatvan	31	1	32	2	

Kaynak: (Bitlis Gençlik ve Spor İl Müdürlüğü , 2021)

4.5. CİMNASTİK

Cimnastik sporu 1973 yıllarında orta dereceli okullar, lise ve lise dengi okullarda yapılmıştır. Lise, Sanat Enstitüsü ve Öğretmen okulundan Beden eğitimi öğretmenleri tarafından cimnastik branşının gelişmesi ve gençlere benimsetilmesi için çalışmalar yapmışlardır (Bitlis İl Yıllığı, 1973).

Günümüzde ise Gençlik ve Spor İl Müdürlüğü bünyesinde Bitlis'te bulunan antrenörlerimizin katkılarıyla son zamanlarda cimnastik branşında lisanslı sporcu sayısı artmakta olup gerekli tesis ve malzeme tedariki sağlanması durumunda bu branşımız daha da gelişim göstererek ilerleyen zamanlarda başarılı sporcuların yetişmesi sağlanabilir.

Tablo 4.4. Cimnastik Branşında Bitlis İli Lisanslı Sporcu Sayıları (2021)

İL	İLÇE	LİSANSLI			FAAL	
		ERKEK	KADIN	TOPLAM	ERKEK	KADIN
BİTLİS	Adilcevaz	4	5	9		
	Ahlat	77	64	141		
	Bitlis Merkez	5	3	8	1	1
	Güroymak					
	Hizan	1		1		
	Mutki					
	Tatvan					

Kaynak: (Bitlis Gençlik ve Spor İl Müdürlüğü , 2021)

4.6. DAĞCILIK

1973 il yıllığında dağcılık sporunun, kayak federasyonu ile birlikte çalıştığını sonrasında kayak federasyonundan ayrılarak müstakil bir federasyon olarak faaliyetlerine devam ettiği bilgisine yer verilmiştir. Müstakil bir federasyon haline gelen dağcılık, bölgenin ve ilin coğrafi imkanları dahilinde Bitlis'te faaliyetlerine başlamıştır. Nemrut dağına tırmanma, Nemrut krater gölü kıyılarında kamp kurma şeklinde başlayan faaliyetler ilerleyen zamanlarda Süphan ve Cilo dağlarına tırmanma şeklinde faaliyetlerini genişletme çalışmaları yapılacağına dair bilgi verilmiştir (Bitlis İl Yıllığı, 1973).

Günümüzde Bitlis'te dağcılık faaliyetleri öncesinde olduğu gibi Nemrut dağına tırmanma, nemrut gölü kıyılarında kamp kurma şeklinde devam etmekle birlikte Süphan ve Cilo dağlarında tırmanma faaliyetleri de yapılmaktadır. Bitlis'te Nemrut dağı dağcılık faaliyetleri açısından önemli bir yere sahiptir. Yapısı itibariyle dağ yürüyüşlerine uygun olan Nemrut dağı içerisinde krater gölü, sıcak su kaynakları, buz mağarası ve doğa güzellikleriyle dağcılık faaliyetleri açısından ve rekreatif faaliyetler açısından önemli bir yere sahiptir (Bitlis Ticaret ve Sanayi Odası, 2016).

4.6.1. Bitlis'te Yapılan Dağcılık Faaliyetleri

Türkiye Dağcılık Federasyonu (TDF) 2011 faaliyet programında yer alan "Kış Eğitimi Gelişim Kampı" kapsamında 104 dağcı Bitlis Çiftkaya Kayak Tesisleri yamaçlarında kamp kurmuştur (Sondakika.com, 2011).

28 - 31 Ocak 2017 tarihleri arasında Türkiye Dağcılık Federasyonu tarafından Süphan Dağı Tırmanışı ve Dağ Kayağı Faaliyetleri (Türkiye Dağcılık Federasyonu, 2016).

15 Temmuz 2017 yılında Süphan Dağı 15 Temmuz Şehitlerini Anma Tırmanış Programı (Türkiye Dağcılık Federasyonu , 2017).

14 – 13 Ağustos 2017 tarihleri arasında Adilcevaz Süphan Dağı Kültür ve Spor Şenlikleri ve Tırmanış Programı (Türkiye Dağcılık Federasyonu, 2017).

Fotoğraf 4.24. Süphan Dağı Kış Tırmanışı (2018)

Kaynak: (Türkiye Dağcılık Federasyonu, 2018)

Fotoğraf 4.25. 2018 yılında Van Patika Doğa Sporları Kulübü Sporcuları Erhan Çalışkan, Erhan Baran ve Mehmet Arslan Süphan Dağı'nın ilk sky trail Koşusunu gerçekleştirmişlerdir

Kaynak: (Türkiye Dağcılık Federasyonu , 2018)

Fotoğraf 4.26. Mersin Dağcılık Spor Kulübü (MERDAK), 24-29 Temmuz 2018 tarihleri arasında Nemrut Krater Gölü, Süphan Dağı Zirve Tırmanışı ve Van Gölü Havzası Kültür Turu

Kaynak: (Türkiye Dağcılık Federasyonu, 2018)

Fotoğraf 4.27. Süphan Dağı Kış Tırmanışı ve Dağ Kayağı Faaliyeti (2019)

Kaynak: (Türkiye Dağcılık Federasyonu, 2019)

Fotoğraf 4.28. Süphan Dağı Kış Tırmanışı, Van Patika Doğa Sporları Kulübü ve İstanbul Zirve Dağcılık Kulübü sporcuları (2019)

Kaynak: (Türkiye Dağcılık Federasyonu, 2019)

Fotoğraf 4.29. Diyarbakır Doğa Sporları Kulübü (DİDOSK) sporcuları Süphan Dağı Zirve Tırmanışı (2019)

Kaynak: (Türkiye Dağcılık Federasyonu, 2019)

Fotoğraf 4.32. DereTepe Dağcılık ve Doğa Sporları Kulübü 11-14 Mart 2021 tarihleri arasındaki Süphan Dağı Kış Tırmanışı

Kaynak: (Türkiye Dağcılık Federasyonu, 2021)

Fotoğraf 4.33. İstanbul Doğa Sporları Kulübü Süphan ve Van Dağları Tırmanışı (2021)

Kaynak: (Türkiye Dağcılık Federasyonu, 2021)

Fotoğraf 4.34. Asya Dağcılık ve Doğa Sporları Kulübü Süphan Dağı ve Nemrut Dağı tırmanışları (2021)

Kaynak: (Türkiye Dağcılık Federasyonu, 2021)

Fotoğraf 4.35. Palandöken Dağcılık Kulübü, Verçenik Dağcılık Kulübü, Van Patika Dağcılık Kulübü, Batman Dağcılık Kulübü, Atatürk Üniversitesin Spor Kulübü'nün düzenlediği Süphan Dağı Zirve Tırmanışı (2021)

Kaynak: (Türkiye Dağcılık Federasyonu, 2021)

Fotoğraf 4.36. Pars Dağcılık 28 - 31 Aralık 2022 tarihleri arasında Süphan Dağı Kış Tırmanışı

Kaynak: (Türkiye Dağcılık Federasyonu, 2022)

Bitlis'in Adilcevaz İlçesindeki Süphan Dağı'na 5'i kadın 12 kişilik Polonya'lı dağcı grubu, Süphan Dağı'na zirve tırmanışı yapmışlardır (Haberturk, 2022).

Fotoğraf 4.37. İspanya'dan gelen biri kadın 11 kişilik dağcı grubu Bitlis'in Adilcevaz İlçesindeki Süphan Dağına tırmanmıştır.

Kaynak: (İhlas Haber Ajansı, 2023)

Tablo 4.5. Dağcılık Branşında Bitlis İli Lisanslı Sporcu Sayıları (2021)

İL	İLÇE	LİSANSLI			FAAL	
		ERKEK	KADIN	TOPLAM	ERKEK	KADIN
BİTLİS	Adilcevaz	91	26	117	22	8
	Ahlat	4	1	5		
	Bitlis Merkez	126	12	138	27	2
	Güroymak	4		4		
	Hizan	3		3		
	Mutki	1		1		
	Tatvan	7	1	8	1	

Kaynak: (Bitlis Gençlik ve Spor İl Müdürlüğü, 2021)

4.7. FUTBOL

Fotoğraf 4.38. Bitlis Güzeldere Spor Kulübü ve 8 Ağustos Spor Kulübü Futbolcuları (1950)

Kaynak: Vedat Duruk Fotoğraf arşivinden

1967 il yıllığında o dönemde Bitlis'te en fazla sevilen spor dalının futbol olduğu belirtilmiştir. Etrafı açık tesisi olmayan bir spor sahasından bahsedilmiştir.

Resmi olarak 11 tane futbol kulübünün faaliyet gösterdiği belirtilmiştir. Bunlar; Güzeldere, Yıldırım, 8 Ağustos ve Jet Spor Bitlis merkezde kurulmuştur.

Gölspor, Tuğspor ve Akınspor Tatvan da kurulmuştur. Süphanspor Adilceviz ve Panorspor kulübü Hizan da kurulmuştur. Kurulmuş olan kulüplerin kendi aralarında özel maçlar yaptıkları, Beden Terbiyesi Bölge Başkanlığının düzenlediği lig maçlarına ve çevre illerle dostluk maçlarına katıldıkları bilgisine yer verilmiştir. Kulüpler varlıklarını üyelerinin aidatlarıyla devam ettirmişlerdir. 1966 yılında Bitlis merkez kulüplerine ve Tatvan'daki Gölspor kulübüne biner lira para yardım yapıldığı belirtilmiştir (Bitlis İl Yıllığı, 1967).

1973 il yıllığında, Bitlis'te 1926 yılından itibaren futbol oynandığı belirtilmiştir. O dönemde faaliyet gösteren 8 futbol takımının olduğu ve 1973 yılı öncesinde özel maçlar yapmış olan kulüplerin 1973 yılından itibaren iller arası maçlara katılmışlardır. Beden Terbiyesi Bölge Müdürlüğünün destekleriyle resmi kupa maçları ve mahalli lig maçları yapılmıştır. Bitlis'te ilk mahalli maçlar 1965 yılında oynanmıştır. Her yıl Bitlis'in düşman işgalinden kurtuluş günü olan 8 Ağustos'da kupa maçları düzenlenmiştir. 1968-1969 yılındaki sezonda Beden Terbiyesi Bölge Müdürlüğünün organizesi ile bir takım oluşturulmuş ve bu takım Siirt, Van ve Diyarbakır genç karma takımlarını Diyarbakır'da yenerek grupta şampiyon olmuştur. 1973 yılı itibariyle şehir stadının yapım çalışmaları devam etmektedir (Bitlis İl Yıllığı, 1973).

Bitlis Belediye Başkanı Muzaffer GEYLANİ başkanlığını yaptığı sarı ve siyah renklerden oluşan Bitlisspor 1986-1987 futbol sezonunda 2. çıkmıştır. 1988-1989 futbol sezonunda tekrardan 3. lige düşmüştür. Bitlisspor Türkiye 2. Futbol ligine yükseldiğinde kulüp başkanlığını Efsane Başkan Cezmi HAMAMCIOĞLU yürütmekteydi. Kulüp başkanlarından Habib CİN maddi imkansızlıklara rağmen takımın başarılı olmasında büyük rol oynamıştır.

Halkımızın futbol'a olan ilgisi oldukça fazladır. Özellikle Bitlis'in yerel takımları olan Güzelderespor, Yıldırımspor ve 8 Ağustos spor takımları arasında yapılan maçlarda rekabetin oldukça fazla olduğu bilinmekle birlikte en yoğun taraftar grubuna sahip takım ise Güzelderespor'du (Saydam, Bitlis ve Beyaz Petrol, 2013).

Fotoğraf 4.39.Yeni Yıldırım Spor Takımı

Kaynak: Caner Okucular Fotoğraf Arşivinden

1976 yılında Bitlis'in başarılı kalecilerinden olan olan Hikmet ZEYDAN 7 yıl Güzelderespor kulübünün kaleciliğini yapmıştır. 1983-1984 Gaziantepspor'a transfer olmuştur. Sonrasında Elazığspor'da oynadığı dönemde 1985-1986 futbol sezonunda Elazığspor şampiyon olarak 2. lige yükselmiştir. 1986-1987 sezonunda 3. ligde olan Bitlispor'a transfer olmuş ve sezonda 8 gol ile liglerde en az gol yiyen kalecisi unvanını almıştır. Futbolcularımızdan Valdano lakabıyla tanınan Adnan Sabır 28 gol atarak sezonun gol kralı olmuştur. Aynı sezonda göstermiş olduğu başarıdan ötürü kalecimize Göztepe, Karşıyaka, Beşiktaş ve bölge takımlarından transfer teklifleri yapılmasına rağmen kendisi Bitlispor'da oynamayı tercih etmiştir. Sonrasında Beşiktaş ve Fenerbahçe kulüplerinden gelen teklifler üzerine 1988-1989 sezonunda Bitlispor'dan Fenerbahçe spor kulübüne 2 yıllığına transfer olmuştur. Fenerbahçe takımında bir yıl oynadıktan sonra dönemin 2. lig takımlarından olan Diyarbakırspor'a giderek takımda kaleci ve takım kaptanlığı yapmıştır. Daha sonrasında 1991-1993 sezonunda Diyarbakırspor'dan Urfaspor'a transfer olmuştur. 1994-1995 sezonunda tekrardan Bitlispor'a dönerek kalecilik ve takım kaptanlığını 1997 yılına kadar yaptıktan sonra aktif futbol kariyeriyerini aynı yıl sonlandırmıştır. 1999-2000 sezonunda antrenör olarak ilk çalıştırdığı takım olan Güzelderespor sezonda amatör ligde şampiyon olmuştur. 2000 yılında Erzincan ilinde yapılan terfi liginde Güzelderespor yenilgisiz şampiyon olarak 3. Lige yükselmiştir (Saydam, Bitlis ve Beyaz Petrol, 2013).

2011-2012 futbol sezonunda BAL ligine yükselen Güzelderespor takımı, ligde başarı sağlayamamasından dolayı kümeye düşmüştür.

2012-2013 futbol sezonunda Tatvan Gençlerbirliği spor BAL ligine yükselmiştir (Saydam, Bitlis ve Beyaz Petrol, 2013).

Tatvan ilçemizde kurulan 1971 yılında kurulan diğer bir takımımız ise Tatvanspor'dur. Amatör ligde faaliyetlerine devam etmektedir. Tatvanspor 1986-1987 sezonunda 3. Lig'e yükselmiştir.

Fotoğraf 4.40. Tatvanspor Takımı (1998-1999)

Kaynak: Erol Atlıhan Fotoğraf Arşivinden

Grubunda son sırada yer almasından dolayı 1992-1993 sezonunda kümeye düşmüştür. 2010-2011 sezonunda Bitlis 1. Amatör lig'ini 1. sırada tamamlasından dolayı Bölgesel Amatör Lig'e yükselmek için play-out maçına çıkmaya hak kazanan Tatvanspor, Bitlis Özgüzelrespor kulübü karşısında kaybederek elenmiştir.

Fotoğraf 4.41. Tatvanspor Takımı (2009-2010)

Kaynak: Erol Atlıhan Fotoğraf Arşivinden

2012-2013 1. Amatör lig’de şampiyon olan Tatvanspor, Tatvan Gençlerbirliği kulübü karşında başarı elde edemeyerek elenmiştir. Daha sonra yapılan iki sezonda da 1. Amatör Lig’i şampiyonluk maçlarında Bitlis Özgüzelderespor takımına kaybetmiştir (Wikipedi, 2022).

Fotoğraf 4.42. Bitlis Özgüzeldere Spor Kulübü Taraftarı

Kaynak: Güzelderespor Kulübü Arşivinden

Bitlis'in Tatvan ilçesinde her yıl düzenli olarak yapılan Doğu Anadolu Fuarı, Kültür ve Sanat Festivalleri kapsamında futbol turnuvaları yapılmaktadır.

**Fotoğraf 4.43. 55. Tatvan Doğu Anadolu Fuarı Minikler Gösteri Maçı
(Avcılar Spor Kompleksi Tatvan – 2023)**

Kaynak: Yılmaz Yalvaç Fotoğraf Arşivinden

4.8. GÜREŞ

1973 il yıllığında güreş branŐıyla alakalı, 1973 yılı itibariyle Bitlis ve civarında güreş sporuna dair herhangi bir faaliyet yapılmadığı bilgisine yer verilmiş olup güreş branşının Bitlis'te geliştirilmesi amacıyla güreş federasyonu ile temasa geçildiği belirtilmiştir (Bitlis İl Yıllığı,).

2005 – 2006 yılından itibaren Bitlis Gençlik ve Spor İl Müdürlüğü bünyesinde güreş antrenörü olarak görev yapan Saki TUTGUN ilde her yaş grubuna yönelik güreş eğitimlerinin verildiğini, ilköğretim ve liselerde güreş çalıŐmalarının yapıldığı belirtmiştir.

Fotoğraf 4.44. Saki Tutgun ve Sporcuları (2005)

Kaynak: Saki Tutgun Fotoğraf Arşivinden

Türkiye Güreş Federasyonu tarafından düzenlenen yarışmalara Küçükler, Yıldızlar ve Gençler kategorilerinde düzenli olarak katılmaktadırlar. GAP (Güneydoğu Anadolu Projesi) spor oyunlarında ve Bölge yarışmalarında birçok derece elde edilmiştir.

İlk kez 2010 yılında Bitlis Gençlik ve Spor İl Müdürlüğü ve Türkiye Güreş Federasyonu tarafından Bölgesel Karakucak güreşleri Bitlis'in Ahlat ilçesinde düzenlenmiştir. Ayrıca Bitlis'in Adilcevaz ilçesinde, Adilcevaz Ceviz Festivalinde (9-11 Ekim) güreş etkinlikleri yapıldığı belirtilmiştir (Bitlis Gençlik ve Spor İl Müdürlüğü, 2011).

Fotoğraf 4.45. Bitlis Güreş Takımı (2011)

Kaynak: Saki Tutgun Fotoğraf Arşivinden

2023 yılında Bitlis'in Tatvan ilçesinde, Tatvan Belediyesi tarafından her yıl düzenli olarak yapılan, Tatvan Doğu Anadolu Fuarı, Kültür ve Sanat Festivali kapsamında güreş etkinlikleri yapılmaktadır.

**Fotoğraf 4.46. 55. Tatvan Doğu Anadolu Fuarı - Kültür ve Sanat Festivali
Karakucak Güreşleri (2023)**

Kaynak: Yılmaz Yalvaç Fotoğraf Arşivinden

**Fotoğraf 4.47. 55. Tatvan Doğu Anadolu Fuarı - Kültür ve Sanat Festivali
Güreş Müsabakaları (2023)**

Kaynak: Yılmaz Yalvaç Fotoğraf Arşivinden

**Fotoğraf 4.48. 55. Tatvan Doğu Anadolu Fuarı - Kültür ve Sanat Festivali Güreş
Müسابakaları Ödül Töreni (2023)**

Kaynak: Yılmaz Yalvaç Fotoğraf Arşivinden

**Fotoğraf 4.49. 55. Tatvan Doğu Anadolu Fuarı - Kültür ve Sanat Festivali
Güreş Müسابakaları Toplu Fotoğraf Çekimi (2023)**

Kaynak: Yılmaz Yalvaç Fotoğraf Arşivinden

Gençlik ve Spor İl Müdürlüğü bünyesinde güreş antrenörü olarak görev yapan Saki TUTGUN ve antrenör Onur ÖZTEMİZ'in birlikte yetiştirmiş olduğu sporcular il müsakaları, okul sporları ve Türkiye şampiyonalarında birçok başarı elde etmişlerdir.

**Fotoğraf 4.50. Muş ilinde yapılan Analig Anadolu Yıldızları Yarışmasında Bir
Kare (2019)**

Kaynak: Saki Tutgun Fotoğraf Arşivinden

Fotoğraf 4.51. Fotoğraf 5.20. Onur Öztemiz ve Sporcuları Tatvan (2023)

Kaynak: Onur Öztemiz Fotoğraf Arşivinden

Dereceler

Spor Genel Müdürlüğü Okul Sporları 2017-2018 Bingöl ilinde okullar arası yapılan müsabakada 59 kg.'da Caner DİNDAR Üçüncü, 85 kg.'da Mahmut SİPAHIOĞLU Üçüncülük dereceleri almışlardır.

2017-2018 Okul Sporları faaliyet programı liseler arası toplam 7 madalya, 7 Türkiye şampiyonası finalisti ve takım üçüncülüğü .

2018 yılında Bursa ilinide yapılan Liseler arası Türkiye Güreş Şampiyonasında 46 kg.'da Fatih Uşar Türkiye birincisi olmuştur.

Fotoğraf 4.52. Fatih Uşar Liseler arası Türkiye Güreş Şampiyonası Bursa (2018)

Kaynak: Saki Tutgun Fotoğraf Arşivinden

2018 yılında Ankara’da yapılan Minikler Türkiye şampiyonasında 80 kg.’da Ensar ÖĞRETMEN Türkiye Üçüncüsü olmuştur.

2018 yılında Adıyaman’da yapılan Minikler grup birinciliğinde 3 birincilik, 6 Türkiye finalisti başarısı elde edilmiştir.

2019 yılında Muş ilinde yapılan Analig Anadolu Yıldızları 1. gün Serbest stil’de 6 birincilik, 2. gün Grekoromen stil’de 7 birincilik ve il bazında Bitlis takım sıralamasında üçüncülük kupasını kazanmışlardır.

2019 yılında Muş’ta yapılan Analig güreş grup birinciliği ve Grekoromen stil’de 7 altın Toplamda 13 altın madalya kazanmışlardır. Grekoromen stil’de üçüncü, Serbest stil’de üçüncü olmuşlardır.

Fotoğraf 4.53. Analig Anadolu Yıldızları Güreş Şampiyonası Muş (2019)

Kaynak: Saki Tutgun Fotoğraf Arşivinden

Muş ilinde 2019 yılında yapılan Okullar arası Yıldızlar Grekoremen güreş grup birinciliği ve 42 kg.'da Nebi UÇAR şampiyon olmuştur.

2019 yılında 52 kg.'da İbrahim YELTEKİN şampiyon olmuştur. 85 kg.'da Ensar Öğretmen üçüncü, 75 kg.'da Miraç GÖKMEN Üçüncü 85+ kg.'da Enes ŞENGÜL üçüncü ve Bitlis takım halinde üçüncü olarak yarışmayı sonlandırmışlardır.

Elazığ'da 2019 yılında yapılan Analig yarı final müsabakalarında takım halinde Grekoromen stil'de 1 birincilik, 3 üçüncülük ve takım halinde üçüncü olmuşlardır. Toplamda 7 madalya kazanmışlardır.

Siirt ilinde 2019 yılında yapılan Türkiye Liseler Arası A Gençler Serbest güreş grup birinciliği, Bitlis takım ikinciliği , 5 madalya 5 finalist derecelerini elde etmiştir.

Malatya ilinde 2019 yılında yapılan Grekoromen Stil 12-13 yaş grubu 41 kg.'da Ferhat UŞAR üçüncü, 52 kg.'da ise İbrahim YELTEKİN birinci olmuştur.

2019 yılında Elazığ ilinde yapılan Okul sporları A Gençler Türkiye Grekoromen stil güreş şampiyonasında 60 kg.'da Mehmet CALP Türkiye üçüncüsü olmuştur.

Analig Anadolu Yıldızları Grekoromen stil'de toplamda 5 birincilik ve takım üçüncülüğü.

Ankara ilinde yapılan Büyükler Türkiye Güreş Şampiyonası'nda Grekoromen Stil'de 63 kg.'da Eyüpcan ÖZDAĞ ve Hakan AMAÇ ilk 16'ya kalmıştır.

2020 Anadolu Yıldızları Ligi Grekoromen Stil'de yarı final müsabakalarında 4 Birincilik ve 4 finalist.

2020 yılında Tatvan'da yapılan Okullar arası Gençler A grubu müsabakalarında Tatvan Belediye Spor Kulübü sporcusu Hakan AMAÇ 63 kg.'da Üçüncülük.

2020 yılında Şanlıurfa ilinde düzenlenen Türkiye Güreş faaliyet programı U15 Yıldız Grekoromen stil'de Grup Birinciliği.

2020 yılında Okul sporları Yıldızlar Bölge Şampiyonasında, Tatvan Belediye Spor Kulübü güreş takımı sporcusu İbrahim YELTEKİN 57 kg.'da Birincilik.

Tokat ilinde düzenlenen Okul sporları, Türkiye Yıldızlar Güreş Şampiyonası müsabakalarında Grekoromen stil'de 57 kg.'da İbrahim YELTEKİN, Türkiye Üçüncüsü olmuştur.

Türkiye Güreş Federasyonu U15 Grekoromen Güreş Milli Takım seçmelerinde 62 kg.'da İbrahim YELTEKİN Üçüncü, 48 kg.'da Ferhat UŞAR Beşinci, 38 kg.'da Muhammed Mustafa KILIÇER Beşinci olmuştur.

2021 yılında Antalya Göynük'te yapılan 11-12-13 yaş Minikler Türkiye şampiyonası ve Milli Takım seçmelerinde 52 kg.'da Sidar ŞİMŞEK Türkiye Üçüncüsü, Yakup ŞİMŞEK 30 kg.'da Türkiye 7.'si olmuştur.

2022 yılında Ardahan ilinde yapılan Grekoromen gençler B grup müsabakalarında Tatvan Belediyespor Kulübü güreş takımı sporcularından 45 kg.'da Muhammed Mustafa KILIÇER Birincilik, 51 kg.'da Ferhat UŞAR Birincilik, 55 kg.'da Nebi UÇAR Birincilik, 92 kg.'da Enes DİNÇ Birincilik ve 80 kg.'da Muhammed AMAÇ Üçüncülük.

Yozgat'ta düzenlenen B Gençler Türkiye Grekoromen Güreş şampiyonasında 55 kg.'da Nebi UÇAR İkincilik ve 51 kg.'da Ferhat UŞAR Beşinci olmuştur.

2022 yılında Ankara'da yapılan U15 Grekoromen Türkiye şampiyonası ve Avrupa Milli Takım seçmelerinde 41 kg.'da Muhammed Mustafa KILIÇER Üçüncülük derecesini alarak milli takım kamplarına katılmaya hak kazanmıştır.

2022-2023 Eğitim Öğretim sezonu okul spor faaliyetleri programında yer alan güreş (Grekoromen-Serbest stil) Yıldızlar ve Gençler A-B İl Birinciliği müsabakaları yapılmıştır.

2023 yılında Samsun ilinde yapılan U17 Türkiye Şampiyonasında Muhammed Mustafa KILIÇER 48 kg.'da Türkiye İkincisi olmuştur.

2023 yılında Batman'da yapılan Okul sporları A Gençler Güreş Grup Şampiyonasında Grekoromen stil'de 55 kg.'da Ferhat UŞAR İkincilik, 60 kg.'da Nebi UÇAR Birincilik, 71 kg.'da Hüseyin AFŞİN Üçüncülük, 80 kg.'da Muhammed AMAÇ Üçüncülük derecelerini almışlardır (Öztemiz, 2021).

Fotoğraf 4.54. Onur Öztemiz ve Minik Sporcuları Tatvan (2023)

Kaynak: Onur Öztemiz Fotoğraf Arşivinden

**Fotoğraf 4.55. 55. Tatvan Doğu Anadolu Fuarı - Kültür ve Sanat Festivali
Karakucak Güreşleri (2023)**

Kaynak: Yılmaz Yalvaç Fotoğraf Arşivinden

Bitlis'in Hizan ilçesinde 2019 yılından itibaren güreş antrenörlüğü yapan Barış GÜMÜŞ'ün yetiştirmiş olduğu sporcular 2023 yılında Bitlis İl Şampiyonasında Yıldızlar ve Gençler kategorilerinde toplamda 12 il birinciliği derecesi elde etmişlerdir. Şampiyon olan sporcular Mardin ilinde okul sporları Türkiye Şampiyonası gruplarında 2 birincilik, 3 ikincilik ve 5 üçüncülük derecesi olmak üzere toplamda 10 sporcu derece alınmış ve takım halinde şampiyon olunmuştur. Aynı zamanda sporcular Türkiye Şampiyonasına katılma hakkı elde etmişlerdir.

Fotoğraf 4.56. Okul Sporları Türkiye Şampiyonası Mardin (2023)

Kaynak: Barış Gümüş Fotoğraf Arşivinden

Dereceler

Yıldızlar kategorisinde;

Umut YILMAZ 48 kg.'da Birinci

İbrahim DERİNCE 61 kg.'da Birinci

Miraç AYDIN 44 kg.'da İkinci

Gençler kategorisinde;

Ünal ŞİMŞEK 71 kg.'da İkinci

Muhammed Sait ASLAN 80 kg.'da İkinci

Osman ORUÇ 45 kg.'da Üçüncü

Muhammed Fatih EKİNCİ 48 kg.'da Üçüncü

Taha ORHAN 52 kg.'da Üçüncü

Halil İbrahim TARHAN 55 kg.'da Üçüncü

Emir Musa ORHAN 92 kg.'da Üçüncü olmuştur (Gümüş, 2023).

Tablo 4.6. Güreş Branşında Bitlis İli Lisanslı Sporcu Sayıları (2021)

İL	İLÇE	LİSANSLI			FAAL	
		ERKEK	KADIN	TOPLAM	ERKEK	KADIN
BİTLİS	Adilcevaz	201	113	314		
	Ahlat	72	12	84	1	
	Bitlis Merkez	1.034	118	1.152	71	48
	Güroymak	12		12		
	Hizan	24		24	11	
	Mutki	5	2	7		
	Tatvan	412	66	478	70	

Kaynak: (Bitlis Gençlik ve Spor İl Müdürlüğü , 2021)

4.9. HALTER

1973 il yıllığı kayıtlarına göre, Bitlis'te 1970 yılında halter branşında gerekli malzemelerin alınmasıyla birlikte lise spor salonlarında faaliyetler yapılmaya başlandığı bilgisine yer verilmiştir (Bitlis İl Yıllığı, 1973).

Günümüzde ise Gençlik ve Spor İl Müdürlüğü bünyesinde Antrenör, tesis ve gerekli malzemelerin sağlanması durumunda bu branşımızda başarılı sporcular yetiştirilebilir.

Tablo 4.7. Halter Branşında Bitlis İli Lisanslı Sporcu Sayıları (2021)

İL	İLÇE	LİSANSLI			FAAL	
		ERKEK	KADIN	TOPLAM	ERKEK	KADIN
BİTLİS	Adilcevaz	1		1		
	Ahlat					
	Bitlis Merkez	5		5	2	
	Güroymak					
	Hizan					
	Mutki					
	Tatvan	1		1	1	

Kaynak: (Bitlis Gençlik ve Spor İl Müdürlüğü, 2021)

4.10. KAYAK

Fotoğraf 4.57. Bitlis’li Kayakçılar (1970 Yılları)

Kaynak: Rahmi Yıldız Fotoğraf Arşivinden

1967 il yıllığı kayıtlarına göre, Bitlis’te kayak sporuna halkın ilgisinin oldukça fazla olduğu hemen her gencin ayağında kayak bulunduğu bilgisi verilmiştir. Bitlis’in coğrafi yapısı ve ikliminden dolayı kayak sporu Bitlis’te gelişmiştir. 1967 yılında Bitlis’te bir kayak kulübünün faaliyette bulunduğunu, kestel, metal marka 71 adet kayak takımının kulübün envanterinde yer aldığı belirtilmiştir. Bitlis, Güneydoğu grubu kayak

yarışmalarının merkezi olduğu ve burada dereceye girenlerin, Türkiye Şampiyonalarına katıldığı ve Türkiye birinciliği dereceleri elde ettikleri belirtilmiştir. 1967 yılında Bitlis'te bir kayak evi bulunmadığı ancak sonraki yıllarda Beden Terbiyesi Genel M¼d¼rl¼đ¼ tarafından Bitlis'in iftkaya mevkesinde 1 milyon liraya teleski yapılacağı bilgisi verilmiştir (Bitlis İl Yıllığı, 1967).

1973 il yıllığı kayıtlarına g¼re, Bitlis'te k¼¼¼k yaşlardan itibaren kayak sporu yapılmaya başlanıldığı, y¼rede "Tahunk" ismiyle adlandırılan ve üzerine oturarak kayılan kızakların kullanıldığı ve sonrasında tahta kayaklar ve modern kayaklarla bu sporun ilde yapıldığı bilgisi verilmiştir (Bitlis İl Yıllığı, 1973).

Bitlis'te kayak ata sporu olarak kabul edilir. Kayak sporunun Bitlis'teki tarihine baktığımızda y¼re insanları ulaşım ve taşımacılık işlerinde kayak sporundan faydalanmışlardır. Şubat ve Mart aylarında g¼n içerisinde karların erimesi ve eriyen karın gece ayazında tekrardan donmasıyla birlikte kar sertleşmeye (Kışre) başlardı ve y¼re halkı meşe ağacından yapılan tahta kayaklarla kaymışlardır.

1934 yılından itibaren Halkevleri vasıtasıyla kayak sporu yurt d¼zeyine yayılmıştır. 1936 yılında kurulan Kayak Federasyonu tarafından Bitlis'e g¼nderilen kayak malzemeleriyle kayak sporu daha d¼zenli bir Şekilde faaliyetlerine devam etmiştir. Aynı d¼nemde d¼zenlenen kayak yarışmalarında Bitlis sporcuları Türkiye genelinde kısa s¼rede dereceler elde etmeye başlamışlardır.

Fotoğraf 4.58. Bitlis Amat¼r Kadın Kayakçılar (1960 Yılları)

Kaynak: Rahmi Yıldız Fotoğraf Arşivinden

1950-1960 yılları arasında Alp disiplini dalında Bitlis sporcularından Nedim TÖRER, Azmi YETİŞKİN, Cezmi SEFERBEY, Cahit ÇELEBİ, Cemal ÖDOĞAN, Derviş AKTAŞ, İrfan CENKÇİ, Necdet TURTURGA, Cevdet TURTURGA, Kuzey disiplini dalında ise Nazif ÖZÇINAR, Fuat İLYAS öncülük eden kayakçılarımızdır (Saydam, Bitlis ve Beyaz Petrol, 2013).

İlk defa 1957 yılında Güneydoğu grubu kayak müsabakaları Bitlis'te yapılmıştır. 1960 yılından sonra Beden Terbiyesi Bölge Başkanlığı Avrupa menşeli plastik kayakları kayakçılara dağıtılarak kayak branşında gelişmeler sağlanmıştır. Bu tarihlerde Türkiye kayak müsabakalarında üçüncülük ve dördüncülük dereceleri alınmıştır.

1964 yılında Bitlis'te kayak kulübü kurulmuş ve kayak temsilciliği faaliyetlerine başlamıştır. Beden terbiyesi Bölge Müdürlüğü'nün yardım ve katkıları sonucunda kayak branşı Bitlis'te oldukça gelişmiş ve yaygınlaşmıştır (Bitlis İl Yıllığı, 1973).

1960-1968 yılları arasında Alp disiplini kayakçılarında Tahsin ULUCA, Doğan CENKÇİ, Naci EREM, Metin YETİŞKİN, Selahattin YAPA, Remzi TURŞAK, Adil YARDIM, Maşallah EREM, Yüksel EREL, Servet EREN, Cemal BAYSEFEROĞLU, Rıza İNALBAZ, Celal BAYSEFEROĞLU, Yaşar SÖNMEZ, Necdet ALTINKILIÇ, Necip ÖZÇINAR, Rafet BULUTLU, Yusuf HAMAMCIOĞLU, Sabahattin BAYSEFEROĞLU, Behçet ALTINKILIÇ, Necip BAYRAM, Burhan OTO, İbrahim DULAHMET, Mehmet DOĞAN, Ahmet AKTOSUN, Fahrettin ALTILAR, Nesim ALTINKILIÇ, Kuzey disiplini dalında ise Menaf DOYMAZ, Necip ALTINKILIÇ, Celal BAĞOĞLU ve Metin ÖZTÜRK kayak sporunda Bitlis'in adını duyurmuşlardır.

Dönemin Kayak Federasyonu Başkanı olan Asım KURT ve Beden Terbiyesi Bölge Müdürü (BTBM) Hasan Tahsin ÖZDEMİR ile kayak kulübü başkanı Ecvet GEBOLOĞLU'nun çabaları sonucunda BTBM tarafından 1968 yılında Bitlis Çift Kaya dağında yapımına başlanan kayak (Teleski) tesisi 1969 faaliyete girmiş ve kayak sporu Bitlis'te daha modern bir şekilde yapılmaya başlanmıştır.

Bu dönemde yetişen kayakçılar şunlardır; Cesim ÇELEBİ, Mesut YILDIZ, Nesim YILDIZ, Sedat HAMZA ÇELEBİOĞLU, Saffet BULUTLU, Ersin AYRIKSA, Cengiz KAZAZ, Nihat YALÇIN, Tekin ÖZTÜRK, Cahit PAVİK, Özbey GEBOLOĞLU, Kenan EREL ve Cemal SÖNMEZ'dir.

1977 yılına kadar milli takımda yer alan kayakçılar; Ersin AYRIKSA, Hamza ÇELEBİOĞLU, Nesim YILDIZ ve Nihat YALÇIN'dır. 1974 yılında Kayak Federasyonu Başkanı İsmet ÜLKER tarafından Bitlis'e kayak malzemeleri gönderilmiştir. Beden Terbiyesi Bölge Müdürü (BTBM) Hasan Tahsin ÖZDEMİR, Kayak Dağcılık ve İhtisas Kulübü Başkanı Cahit ÇELEBİ, İdareci Şerif HAMAMCIOĞLU ile Kayak Bitlis İl Temsilcisi Nazif ÖZÇINAR döneminde Kenan UZEL, Rahmi YILDIZ, Nahit PAVİK, M. Can KINAY, Halis İLBARS, Metin UYSAL, Erkan MERMUT, Serkan ALTINKILIÇ, Vedat PAVİK, Cem YILDIZ, Yunus YILDIZ, Çetin YETİŞKİN, Sabahattin HAMAMCIOĞLU gibi başarılı kayakçılar yetişmiştir.

Bitlis'li kayakçılar kış olimpiyatlarına, Dünya şampiyonalarına FIS (Uluslararası Kayak Federasyonu) yarışmalarına katılmışlardır. Türkiye şampiyonalarında ve diğer ulusal düzeydeki yarışmalarda birçok başarı elde etmişlerdir.

1976 yılı olimpiyatlarında Ersin AYRIKSA, 1984 Olimpiyatlarında Erkan MERMUT ve Sabahattin HAMAMCIOĞLU ülkemizi temsil etmiştir.

1990 yılında Gençlik ve Spor İl Müdürlüğü bünyesinde kayak antrenörü olarak görev alan Rahmi YILDIZ, Metin AYSAL, Yunus YILDIZ antrenörlerimizin çalışmalarıyla Murat KINAY, Levent BALAMAN, Selim ADIYAMAN, Erhan GÜLER, Bülent DEMİR, Özcan ALTILAR, Halef İLYAS, Mehmet YILDIZ, Özgür ALTILAR, Özer ALTILAR, Koray ÖRNEK, Levent DEMİR, Kubilay BULUTLU, Vahit PAVİK, Ahmet YILDIZ, Güven İLYAS, Fatih YILDIZ, Erkan AKALIIN, Nazım ERYÜZ, Süleyman AYSAL, Onur İÇYER gibi başarılı kayakçılar Bitlis'i ve ülkemizi uluslararası arenada temsil etmişlerdir.

2001 yılında Gençlik ve Spor İl Müdürlüğünde antrenör olarak göreve başlayan Levent BALAMAN ve Bülent DEMİR antrenörlerimizin çalışmalarıyla Mesut HUYUT, Ömer ÖZDEMİR, Ömer TÜRKMEN, Onur GÜLER, Batuhan KÜREM, Aykut AYSAL, Gökhan ÖRNEK, Yusuf Ziya EREM, Sergen ÖRNEK, Ezginur ERTEKİN, Çağla YALÇIN, İrem YILDIZ, E. Kadir YILDIZ, Ö. Faruk BALAMAN gibi başarılı sporcular yetiştirmişlerdir. Kuzey disiplini dalında Sedat DOYMAZ antrenör olarak göreve başlamış ve mukavemet dalında Bitlis'te başarılı kayakçılar yetiştirmeye başlamıştır.

2013 yılında Gençlik ve Spor İl Müdürlüğü bünyesinde antrenör olarak Vahtit PAVİK ve İlyas GÜVEN göreve başlamışlardır.

1970 yılından itibaren Gençlik ve Spor İl Müdürlüğü tarafından her yıl sömestr tatili döneminde Alp ve Kuzey disiplini dallarında 15 günlük temel eğitim kursları açılarak, 07-14 yaş grubunda sporcu yetiştirilmektedir. Temel eğitim kurslarında yetişen ve başarı gösteren sporcular, lisanslı sporcu olarak kayak sporuna devam etmektedir.

Bitlis merkezde bulunan kayak pistinin uzunluğu 850 m. olup 2012 yılında yenilenmiştir.

Bitlis ve Tatvan arasında bulunan Nemrut Dağı'ndaki telesiyej tesisinin yapımına 2006 yılında başlanmış olup 2007 yılında açılışı yapılarak hizmete açılmıştır.

Nemrut kayak merkezi telesiyej tesisi 2.550 m. uzunluğundadır (Saydam, Bitlis ve Beyaz Petrol, 2013).

Fotoğraf 4.59. Bitlis Kayak Sporcuları

Kaynak: Rahmi Yıldız Fotoğraf Arşivinden

Tablo 4.8. Kayak Branşında Bitlis İli Lisanslı Sporcu Sayıları (2021)

İL	İLÇE	LİSANSLI			FAAL	
		ERKEK	KADIN	TOPLAM	ERKEK	KADIN
BİTLİS	Adilcevaz	26	9	35		
	Ahlat	45	7	52		
	Bitlis Merkez	1.260	292	1.552	127	57
	Güroymak	4		4		
	Hizan	14	3	17		
	Mutki	17	8	25		
	Tatvan	44	7	51	2	

Kaynak: (Bitlis Gençlik ve Spor İl Müdürlüğü , 2021)

4.11. MASA TENİSİ

Fotoğraf 4.60. Cihan Döymaz 3. Lig Maçı Nevşehir (2023)

Kaynak: Cihan Döymaz Fotoğraf Arşivinden

1973 il yıllığında, Masa tenisi orta dereceli okullarda ve bazı ilkokullarda yapıldığı ve 1971 yılından itibaren okullararası masa tenisi yarışmaları Beden Terbiyesi Bölge Müdürlüğü tarafından yapıldığı bilgisine yer verilmiştir. Okullar arası yapılan yarışmalarda birinci olan takımlar bölge yarışmalarına ve Türkiye yarışmalarına katılma hakkı elde etmişlerdir (Bitlis İl Yıllığı, 1973).

Gençlik ve Spor İl Müdürlüğü bünyesinde aktif olarak faaliyetlerine devam etmekte olup Bitlis'i hem bölge müsabakalarında hem de Türkiye finallerinde temsil etmektedirler. İl temsilcisi Cihan DÖYMAZ, il antrenörü Serhat AKBALIK, ilçe antrenörleri Bilal ERFİDAN ve Halil İbrahim DEMİR tarafından Bitlis'te masa tenisi çalışmaları devam etmektedirler.

Dereceler

2010 Yılı

Liseler Arası Bölge Şampiyonluğu, Türkiye Dördüncüsü

Türkiye kupası Gruplar Şampiyonluğu, Türkiye Beşincisi

Yıldızlar Grup İkinciliği Türkiye Altıncılığı

Gençler Grup İkinciliği, Türkiye Üçüncülüğü

Büyükler Grup Üçüncülüğü, Türkiye Beşinciliği

Doğu ve Güneydoğu Anadolu (GAP) Şampiyonluğu

2011 Yılı

Liseler Arası Bölge Şampiyonluğu, Türkiye Üçüncülüğü

Türkiye kupası gruplar şampiyonu, Türkiye Dördüncülüğü

Yıldızlar grup İkinciliği, Türkiye Beşincisi Beşinciliği

Gençler grup İkinciliği, Türkiye Üçüncülüğü

Büyükler grup Üçüncülüğü, Türkiye Beşinciliği

Doğu ve Güneydoğu Anadolu (GAP) İkinciliği

2012 Yılı

Liseler arası bölge şampiyonluğu, Türkiye Üçüncülüğü

Türkiye Kupası gruplar şampiyonu, Türkiye Dördüncülüğü

Yıldızlar İkinciliği, Türkiye Beşinciliği

Gençler grup İkinciliği, Türkiye Üçüncülüğü

Büyükler grup Üçüncülüğü, Türkiye Beşinciliği

Doğu ve Güneydoğu Anadolu (GAP) Üçüncülüğü

2013 Yılı

Liseler arası bölge şampiyonluğu, Türkiye Üçüncülüğü

Türkiye Kupası gruplar şampiyonu, Türkiye Beşinciliği

Yıldızlar grup İkinciliği, Türkiye Beşinciliği

Gençler grup İkinciliği, Türkiye Üçüncülüğü

Büyükler grup Dördüncülüğü, Türkiye Beşinciliği

Doğu ve Güneydoğu Anadolu (GAP) Üçüncülüğü

2014 Yılı

Liseler arası bölge şampiyonluğu, Türkiye Dördüncülüğü

Türkiye Kupası gruplar şampiyonu, Türkiye Beşinciliği

Minikler grup Üçüncülüğü, Türkiye Üçüncülüğü

Yıldızlar grup İkinciliği, Türkiye Altıncılığı

Gençler grup İkinciliği, Türkiye Üçüncülüğü

Büyükler grup Üçüncülüğü, Türkiye Beşinciliği

Doğu ve Güneydoğu Anadolu (GAP) Şampiyonluğu

2015 Yılı

Liseler arası bölge şampiyonluğu, Türkiye Üçüncülüğü

Türkiye Kupası gruplar şampiyonu, Türkiye Dördüncülüğü

Minikler grup Üçüncülüğü, Türkiye Beşinciliği

Yıldızlar İkinciliği, Türkiye Beşinciliği

Büyükler grup Üçüncülüğü, Türkiye Beşinciliği

Kurum ve Kuruluş arası Türkiye Üçüncülüğü

Fotoğraf 4.61. Masa Tenisi İl Yarışması Toplu Fotoğraf Çekimi

Kaynak: Cihan Döymaz Fotoğraf Arşivinden

2016 Yılı

Liseler arası bölge şampiyonluğu, Türkiye Üçüncülüğü

Türkiye Kupası gruplar şampiyonu, Türkiye Dördüncülüğü

Minikler grup Dördüncülüğü, Türkiye Sekizinciliği

Yıldızlar İkinciliği, Türkiye Beşinciliği

Gençler grup İkinciliği, Türkiye Üçüncülüğü

Büyükler grup Üçüncülüğü, Türkiye Beşinciliği

Kurum ve Kuruluş arası Türkiye Beşinciliği

2017 Yılı

Liseler arası bölge şampiyonluğu, Türkiye Üçüncülüğü

Türkiye Kupası gruplar şampiyonu, Türkiye Yedinciliği

Minikler grup Üçüncülüğü, Türkiye İkinciliği

Yıldızlar İkinciliği, Türkiye Beşinciliği

Gençler grup İkinciliği, Türkiye Üçüncülüğü

Büyükler grup Üçüncülüğü, Türkiye İkinciliği

Kurum ve Kuruluş arası Türkiye Sekizinciliği

2018 Yılı

Liseler arası bölge şampiyonluğu, Türkiye Üçüncülüğü

Türkiye Kupası gruplar şampiyonu, Türkiye Dördüncülüğü

Minikler grup Üçüncülüğü, Türkiye Beşinciliği

Yıldızlar İkinciliği, Türkiye Beşinciliği

Gençler grup İkinciliği, Türkiye Üçüncülüğü

Büyükler grup Üçüncülüğü, Türkiye Beşinciliği

Kurum ve Kuruluş arası Türkiye Üçüncülüğü

2019 Yılı

Liseler arası bölge şampiyonluğu, Türkiye Üçüncülüğü

Türkiye Kupası gruplar şampiyonu, Türkiye Yedinciliği

Minikler grup Üçüncülüğü, Türkiye Beşinciliği

Yıldızlar İkinciliği, Türkiye Beşinciliği

Gençler grup İkinciliği, Türkiye Üçüncülüğü

Büyükler grup Üçüncülüğü, Türkiye Beşinciliği

Kurum ve Kuruluş arası Türkiye Dördüncülüğü

2020 Yılı

Liseler arası bölge şampiyonluğu, Türkiye Üçüncülüğü

Türkiye Kupası gruplar şampiyonu, Türkiye Yedinciliği

Minikler grup Üçüncülüğü, Türkiye Beşinciliği

Yıldızlar İkinciliği, Türkiye Beşinciliği

Gençler grup İkinciliği, Türkiye Üçüncülüğü

Büyükler grup Üçüncülüğü, Türkiye Beşinciliği

Kurum ve Kuruluş arası Türkiye Beşinciliği

2021 Yılı

Liseler arası bölge şampiyonluğu, Türkiye Üçüncülüğü

Türkiye Kupası gruplar şampiyonu, Türkiye Sekizinciliği

Minikler grup Üçüncülüğü, Türkiye İkinciliği

Yıldızlar İkinciliği, Türkiye Üçüncülüğü

Gençler grup İkinciliği, Türkiye Üçüncülüğü

Büyükler grup Üçüncülüğü, Türkiye Beşinciliği

Kurum ve Kuruluş arası Türkiye Dördüncülüğü

2022 Yılı

Liseler arası bölge şampiyonluğu, Türkiye Üçüncülüğü

Türkiye Kupası gruplar şampiyonu, Türkiye Yedinciliği

Minikler grup Üçüncülüğü, Türkiye Beşinciliği

Yıldızlar İkinciliği, Türkiye İkinciliği

Gençler grup İkinciliği, Türkiye Dördüncülüğü

Büyükler grup Üçüncülüğü, Türkiye Beşinciliği

Lig'ler

2016 yılında Terfi liginde üst lige yükselme

2017 yılında 3.Lig şampiyonluğu

2018 yılında 2. Lig ikinciliği

2019 yılında 1.Lig beşinciliği

2020 yılında 2.Lig altıncılığı

2021 yılında 3.lig yedinciliği

2022 yılında 3.lig ikinciliği (Döymaz, 2023).

Tatvan

2013-2014 yılında yıldız erkekler ve kızlarda il birinciliği bölge ikinciliği küçük erkekler ve kızlarda il birinciliği bölge birinciliği ve Türkiye sekizinciliği

2014-2015 yılı yıldız erkekler ve kızlarda il birinciliği bölge ikinciliği küçük erkeklerde ve kızlarda il birinciliği ve bölge üçüncülüğü

2015-2016 yılı yıldız erkekler ve kızlarda il birinciliği bölge üçüncülüğü küçük erkekler ve kızlarda il birinciliği bölge ikinciliği

2016-2017 yılı yıldız erkekler il birinciliği bölge birinciliği ve Türkiye onaltıncısı küçük erkekler ve kızlarda il birinciliği bölge ikinciliği ve Türkiye onsekizinciliği

2017-2018 yılı yıldız erkekler ve kızlarda il birinciliği bölge birinciliği ve Türkiye onuncusu küçük erkekler ve kızlarda il birinciliği bölge ikinciliği Türkiye onaltıncısı

2018-2019 yılı yıldız erkekler ve yıldız kızlarda il birinciliği bölge birinciliği ve Türkiye dokuzunculuğu küçük erkekler ve kızlarda il birinciliği bölge ikinciliği ve Türkiye onikinciliği

2019-2020 yılı yıldız erkekler ve kızlar il birinciliği bölge birinciliği Türkiye'de dokuzuncusu küçük erkekler ve kızlarda il birinciliği bölge birinciliği ve Türkiye onüçüncülüğü

2020-2021 yılı yıldız erkekler ve yıldız kızlar il birinciliği bölge birinciliği ve Türkiye dokuzuncu küçük kızlar ve küçük erkekler il birinciliği ve bölge ikinciliği

2021-2022 yılı yıldız erkekler il birinciliği bölge birinciliği Türkiye dokuzunculuğu küçük erkekler il birincisi bölge ikinciliği ve Türkiye dokuzuncusu küçük kızlar il birinciliği bölge ikinciliği Türkiye ikincisi

2022-2023 yılı okul sporları küçük kızlar il birinciliği Yıldız kızlar ve erkekler il birinciliği bölge dördüncülüğü (Erfidan, 2023).

Tablo 4.9. Masa Tenisi Branşında Bitlis İli Lisanslı Sporcu Sayıları (2021)

İL	İLÇE	LİSANSLI			FAAL	
		ERKEK	KADIN	TOPLAM	ERKEK	KADIN
BİTLİS	Adilcevaz	17	3	20		
	Ahlat	175	153	328	10	1
	Bitlis Merkez	952	313	1.265	8	7
	Güroymak	4	5	9		
	Hizan	24	7	31		
	Mutki	10	3	13		
	Tatvan	49	33	82	10	10

Kaynak: (Bitlis Gençlik ve Spor İl Müdürlüğü, 2021)

4.12. VOLEYBOL

Fotoğraf 4.62. Erkek Türşad Spor Kulübü Takımı

Kaynak: Faruk Budak Fotoğraf Arşivinden

1973 il yıllığı kayıtlarına göre, 1971 yılında orta dereceli okullarda voleybol yarışmaları düzenlendiği bilgisine yer verilmiş ve 1971 yılında il lise voleybol takımı Diyarbakır'da takım halinde grup ikincisi başarısı elde etmiştir. Aynı takım 1972 - 1973 yılında Elazığ'da ilinde yapılan voleybol müsabakasında 8 takım arasında dördüncü olduğu belirtilmiştir (Bitlis İl Yıllığı, 1973).

Gençlik ve Spor İl Müdürlüğü bünyesinde bu branşta aktif olarak faaliyet sürdürülmektedir. İlimizde voleybol 2010 yılından itibaren faaliyetlerine başlamıştır. Bitlis Gençlik ve Spor İl Müdürlüğüne liseler arası genç kızlar ve genç erkekler voleybol müsabakaları yapılmıştır. Ayrıca Bölgesel Deplasmanlı Voleybol erkek ve bayan liginde Bitlis takımları mücadele etmişlerdir. Erkeklerde; Bitlis Gençlik ve Spor, Ahlat Gençler Birliği Spor, Mutki Spor. Bayanlarda ise; Bitlis Gençlik ve Spor ile Güroymak Spor takımları mücadele etmişlerdir. Ahlat Gençler Birliği Spor voleybol takımının lig'de başarılı sonuçlar aldığı bilgisine yer verilmiştir (Bitlis Gençlik ve Spor İl Müdürlüğü, 2011).

Voleybol'da 2012 yılında ise Türşad Spor Kulübü ilk kez Bölgesel lig'de mücadele ederek üçüncü lig'e yükselmiştir. Bu süreç içerisinde 2012 yılında Gençlik ve Spor İl Müdürlüğü bayan voleybol takımı üçüncü lig'e yükselmiştir. Türşad Spor Kulübü 2014 - 2015 yılları arasında ikinci lig'eyükselerek 2015 yılında Birinci lig yükselme play-off maçlarından sonra voleybol takımı trafik kazası geçirmiş ve lig'i tamamlamış, birinciliğe yükselememiştir. 2014 yılında maddi imkansızlıklardan dolayı Gençlik ve Spor İl Müdürlüğü'nün bayan voleybol takımı kapatılarak lig'lerden çekilmiştir. Türşad Spor Kulübü 2016 - 2017 yılında ikincilig'te mücadele verdikten sonra birinciliğe yükselme maçlarına katılarak 2018 yılında birinci lig'e yükselmiştir. 2020 yılında Türşad Spor Kulübü 2021 - 2022 sezonunda Efeler ligi'ne yükselmiştir. İlimizde ilk kez Efeler Ligine yükselen tek takım Türşad Spor kulübü'dür. 2022 yılında Efeler Ligi'nde mücadelesine devam eden takım, 2023 yılı itibariyle Efeler lig'inde mücadelesine devam etmektedir (Budak, 2021).

Fotoğraf 4.63. Bitlis Gençlik ve Spor İl Müdürlüğü Bayan Voleybol Takımı

Kaynak: Faruk Budak Fotoğraf Arşivinden

Tablo 4.10. Voleybol Branşında Bitlis İli Lisanslı Sporcu Sayıları (2021)

İL	İLÇE	LİSANSLI			FAAL	
		ERKEK	KADIN	TOPLAM	ERKEK	KADIN
BITLİS	Adilcevaz	63	29	92	24	
	Ahlat	43	33	76	1	
	Bitlis Merkez	1.004	635	1.639	72	77
	Güroymak	798	556	1.354		
	Hizan					
	Mutki	22	28	50		
	Tatvan	278	219	497	51	19

Kaynak: (Bitlis Gençlik ve Spor İl Müdürlüğü, 2021)

4.13. YELKEN

Fotoğraf 4.64. Yelken Yarışmasından Bir Kare

Kaynak: Kazım Yurtada Fotoğraf Arşivinden

1973 il yıllığında yelken sporuyla alakalı olarak, Bitlis'in Tatvan ilçesinde kurulan 10. Tümen Komutanlığıyla birlikte faaliyetlerine başlamıştır. 1973 yılı itibariyle ilde sadece bir adet yelkenin bulunduğu bilgisine yer verilmiştir (Bitlis İl Yıllığı, 1973).

Gençlik ve Spor İl Müdürlüğü bünyesinde Tatvan'da 2009-2010 yılından itibaren spor faaliyetlerine Bitlis Gençlik Spor Kulübü adı altında başlayan antrenör Kazım YURTADA Bitlis'te yelken sporuyla ilgilenmektedir. 2011 yılında yelken sporunda 14 lisanslı sporcusu bulunan kulübün envanterinde Laser, Omega, Optimist olmak üzere 16 Adet yelken bulunmaktadır (Sondakika.com, 2011).

2011 yılı itibariyle Bitlis'te yelken branşında Bitlis Gençlik Spor Kulübü ve Türkiye Yelken Federasyonu tarafından düzenlenmiş olan 08 – 15 yaş grubu Optimist yelken yarışmalarının tamamına katılmış ve iyi dereceler alınmıştır.

Gençlik ve Spor Genel Müdürlüğünce düzenlenmiş olan GAP (Güneydoğu Anadolu Projesi) spor oyunlarında Bitlis, Şanlıurfa, Adıyaman ve Van illeri arasında yelken optimist sınıfında 3 yıl üst üste birinci olmuşlardır.

2010 yılı içerisinde Denizcilik Müsteşarlığınca düzenlenmiş olan yarışmalara Ankara, Trabzon, Mersin, Kocaeli, Göcek, Van, Şanlıurfa, Adıyaman ve Bitlis illeri

katılmış ve yapılan laser 4.7 yarışmalarında sporculardan Anıl Arda YURTADA birinci, Onur YOLDAŞ ikinci olmuştur.

Denizcilik Müsteşarlığınca düzenlenmiş olan yarışmalara Ankara, Mersin, Kocaeli, Trabzon, Göcek, Van, Şanlıurfa, Adıyaman ve Bitlis illeri Kırşehir Hirfanlı barajında katılmış ve yapılan Laser 4.7 yarışlarında Anıl Arda YURTADA birinci, Onur YOLDAŞ üçüncü olmuştur.

Düzce Akçakoca'da yapılan Ankara, Mersin, Trabzon, Göcek, Kocaeli, Van, Şanlıurfa, Adıyaman ve Bitlis illerinin katıldığı yarışmada Laser 4.7 yarışlarında Onur YOLDAŞ ikinci, Anıl Arda YURTADA üçüncü olmuştur.

Burdur gölünde yapılan Ankara, Mersin, Trabzon, Göcek, Van, Şanlıurfa, Adıyaman ve Bitlis illerinin katıldığı yarışmada Laser 4.7 yarışlarında Anıl Arda YURTADA ikinci, Onur YOLDAŞ üçüncü olmuştur (Bitlis Gençlik ve Spor İl Müdürlüğü, 2011).

2013 yılında Gençlik Kupası, Kabotaj Bayramı Kupası, Vangölü Su Sporları Festivali nedeniyle Festival Kupası ve her yıl Bitlis'in düşman işgalin kurtuluşu etkinlikleri kapsamında yarışların düzenlenmiştir. 2013 yılı itibariyle 6'sı bayan olmak üzere toplamda 36 lisanlı sporcu kaydı bulunmaktadır. (yelkenokulu.com)

2019 yılında Bitlis Ahlat'ta Malazgirt zaferinin 948'nci yılı dolayısıyla 7 ilden 77 yelkenci katılmıştır. 4 farklı kategoride yarışmalar düzenlenmiştir. Ayrıca yarışmaya 9 kulüp katılmıştır (m.haberturk.com, 2019).

2020 yılı itibariyle Van Gölü'de Optimist ve Laser grubu sporcuların yoğun bir şekilde antrenmanlar yaptıkları bilinmekle birlikte 8-15 yaş grubu 15 optimus sporcusu ve laser grubunda 5 sporcu faal olarak bulunmaktadır (Bitlis Bülten, 2020).

2023 yılı itibariyle Bitlis'te 4 optimist tekne, 2 laser tekne, 50 beygir Yamaha marka bot mevcuttur. Gerekli imkanların sağlanması durumunda Bitlis'te yelken sporu gelişmeye, ilimiz ve ülkemiz sporuna katkı sağlamaya devam edecektir (Yurtada, 2023).

Fotoğraf 4.65. Kazım Yurtada ve Yelken Sporcuları

Kaynak: Kazım Yurtada Fotoğraf Arşivinden

4.11. Yelken Branşında Bitlis İli Lisanslı Sporcu Sayıları (2021)

İL	İLÇE	LİSANSLI			FAAL	
		ERKEK	KADIN	TOPLAM	ERKEK	KADIN
BİTLİS	Adilcevaz	1		1		
	Ahlat					
	Bitlis Merkez	37	1	38	7	
	Güroymak					
	Hizan					
	Mutki					
	Tatvan					

Kaynak: (Bitlis Gençlik ve Spor İl Müdürlüğü, 2021)

4.14. YÜZME

Fotoğraf 4.66. Soner Karabulut ve Minik Yüzücüler

Kaynak: Soner Karabulut Fotoğraf Arşivinden

1973 il yıllığı kaynaklarına göre Bitlis'te yüzme sporu ildeki kayak kulüplerinin ve Tatvan'daki spor kulüplerinin vasıtasıyla çalışmalarını sürdürmüştür. Ayrıca Bitlis'in Tatvan ilçesinde her yıl düzenli olarak kabotaj bayramında yüzme yarışmaları düzenlenmiştir. Tatvan sporu yüzme ekibi o dönemde çalışmalarını ilde yüzme havuzunun bulunmamasından dolayı Van Gölü'nde yaptıkları bilgisi verilmiştir (Bitlis İl Yıllığı, 1973).

Gençlik ve Spor İl Müdürlüğü antrenörlerinden Soner KARABULUT ve Emre Can ZORLU ilde 2019 yılından itibaren yüzme branşında faaliyetlerine devam etmektedirler. Tesis, Covid-19 Pandemisi ve teknik aksaklıklardan dolayı bir süre faaliyet yapılamamıştır. 2022 yılında yetiştirilmeye başlanan sporcularla birlikte küçükler kategorisinde, Yıldızlar kategorisinde ve Gençler kategorilerinde bölge yarışmalarına katılmış, Küçükler ve Yıldızlar kategorilerinde Türkiye finallerine katılmaya hak kazanmışlardır (Karabulut, 2023).

Fotoğraf 4.67. Okul Sporları Yüzme Van (2023)

Kaynak: Soner Karabulut Fotoğraf Arşivinden

4.12. Yüzme Branşında Bitlis İli Lisanslı Sporcu Sayıları (2021)

İL	İLÇE	LİSANSLI			FAAL	
		ERKEK	KADIN	TOPLAM	ERKEK	KADIN
BİTLİS	Adilcevaz	4	1	5		
	Ahlat	6	1	7		
	Bitlis Merkez	126	13	139	19	
	Güroymak	1		1		
	Hizan	1		1		
	Mutki	1		1		
	Tatvan	24	1	25		

Kaynak: (Bitlis Gençlik ve Spor İl Müdürlüğü, 2021)

4.15. TENİS

Fotoğraf 4.68. Okul Sporları Tenis Yarışması (2021 – 2022)

Kaynak: Saffet Aksoy Fotoğraf Arşivinden

1902 – 1912 yılları arasında Bitlis’in Kurubulak semtinde kurulan Amerikan Kolejinde tenis branşının yapıldığı belirtilmiştir (Bitlis İl Yıllığı, 1973).

Tenis branşı Bitlis Gençlik ve Spor İl Müdürlüğü bünyesinde antrenör Saffet AKSOY tarafından 2017 yılından itibaren faaliyetlerine başlamıştır. İlimizde yeni gelişen bir branş olmakla birlikte katıldıkları birçok turnuvada büyük başarılar elde etmişlerdir.

2017 yılında Küçükler (Mersin), Yıldızlar (Trabzon) ve Gençler (Trabzon) okul sporları turnuvaları ve aynı yıl Doğu Ligi’ne Erzurum’da katılmışlardır.

2018 yılında Küçükler (Trabzon), Yıldızlar (Trabzon) ve Gençler (Trabzon) okul sporları turnuvaları ve aynı yıl Batman ilinde yapılan Doğu Ligi’ne katılmışlardır.

2019 yılında Küçükler (Trabzon), Yıldızlar (Trabzon) ve Gençler (Trabzon) okul sporları turnuvaları ve aynı yıl Gaziantep ilinde yapılan Doğu Ligi’ne katılmışlardır.

2020-2021 yılları arasında yaşanan Covid-19 Pandemi döneminde Gençler okul sporları (Trabzon) ve Batman ilinde yapılan Doğu Ligi’ne katılmışlardır.

2022 yılında Adıyaman ilinde yapılan Gençler okul sporları turnuvasında Grup birinciliği elde edilmiş ve Gençler okul sporlarında İzmir ilinde turnuva finallerine katılmışlardır.

2022 yılında Küçükler okul sporları kategorisinde Batman ilinde Grup birinciliği elde edilmiş ve Küçükler okul sporlarında Malatya ilinde turnuva finallerine katılmışlardır.

2022 yılında 18 yaş altı Türkiye takıp şampiyonasında Batman ilinde grup birinciliği elde edilmiş ve İstanbul'da yapılan finallere katılmışlardır.

2022 yılında Ana liglerde Van ilinde grup ikinciliği elde edilmiş ve Şırnak ilinde yapılan çeyrek final grup ikincisi olmuşlardır. Aynı zamanda Trabzon ilinde yapılan ana lig yarı finallerine katılmışlardır.

2022 yılında Ağrı dağı tenis şampiyonası ulusal tenis turnuvasında 2 sporcumuz grup birincisi olmuş, 1 sporcumuz grup ikincisi ve 1 sporcumuzda grup üçüncülüğü başarılarını elde etmişlerdir. Aynı zamanda Şırnak ilinde yapılan Doğu ligine katılmışlardır.

Fotoğraf 4.69. Tenis Turnuvası Sporcuları ve Tatvan Belediye Başkanı M. Emin Geylani

Kaynak: Saffet Aksoy Fotoğraf Arşivinden

2022 yılında Tatvan Nemrut dağı ulusal tenis turnuvasında kızlar kategorisinde turnuva şampiyonluğu elde edilmiştir. Ayrıca 3 sporcumuz grup birincisi, 6 sporcumuz grup ikincisi ve 4 sporcumuzda grup üçüncülüğu derecelerini elde etmişlerdir.

2023 yılında Şırnak ilinde yapılan okul sporları turnuvasında Gençler kategorisinde grup birinciliği, Yıldızlar kategorisinde grup birinciliği ve Küçükler kategorisinde grup birinciliği başarıları kazanılmıştır.

Ayrıca 1-5 Haziran Gençler Türkiye finalleri Manisa, 1-5 Haziran Küçükler Türkiye finalleri İzmir ve 9-13 Haziran Yıldızlar Türkiye finalleri Manisa illerimizdeki turnuvalara katılmaya hak kazanmışlardır.

İlimizde tesis ve saha imkanlarının gelişmesi ve yaygınlaşmasıyla birlikte tenis branşında daha büyük başarılar elde edilecektir (Aksoy, 2023).

Fotoğraf 4.70. Saffet Aksoy ve Tenis Sporcuları

Kaynak: Saffet Aksoy Fotoğraf Arşivinden

Tablo 4.13. Tenis Branşında Bitlis İli Lisanslı Sporcu Sayıları (2021)

İL	İLÇE	LİSANSLI			FAAL	
		ERKEK	KADIN	TOPLAM	ERKEK	KADIN
BİTLİS	Adilcevaz					
	Ahlat					
	Bitlis Merkez	41	14	55	11	5
	Güroymak					
	Hizan					
	Mutki					
	Tatvan	1	4	5	1	4

Kaynak: (Bitlis Gençlik ve Spor İl Müdürlüğü , 2021)

4.16. BADMİNTON

Fotoğraf 4.71. Badminton Okul Sporları Yarışması

Kaynak: Abdussamet Aslan Fotoğraf Arşivinden

Gençlik ve Spor İl Müdürlüğünde antrenör olarak görev yapan Abdussamet ASLAN 2017 yılından itibaren Bitlis'in Hizan ilçesinde badminton branşında faaliyet göstermektedir.

İlk olarak 2018 yılında Kars ilinde düzenlenen Anadolu Yıldızlar Lig'i grup müsabakalarına katılmışlardır.

2019 yılında Iğdır ilinde yapılan Anadolu Yıldızlar Ligi'ne katılmışlardır. Grup müsabakalarında ikinci olarak çeyrek finale yükselmişlerdir. Çeyrek final müsabakalarında birinci olarak yarı finalde oynamaya hak kazanmalarına rağmen olumsuz hava koşullarından dolayı Erzincan ilinde düzenlenen yarı final müsabakalarına katılamamışlardır.

Kulüp bazında ilk olarak 2019 yılında 13 yaş altı Küçükler Türkiye şampiyonasına 2 sporcuyla katılmışlardır. Tek ve çift erkekler kategorisinde üçüncü elemeyi geçerek Ana tablo'da sporcular, tek erkekler de en iyi 64, çift erkekler de ise en iyi 32 sporcu arasına girmeyi başarmışlardır.

2022 yılında Muş ilinde düzenlenen grup müsabakalarında sadece küçük erkekler kategorisinde katılmış olup Türkiye birinciliğine ikinci olarak katılmaya hak kazanmışlardır.

Erzincan ilinde düzenlenen Türkiye birinciliği müsabakalarında en iyi 8 takım arasına girmeyi başarmışlardır.

Fotoğraf 4.72. Okul Sporları Grup Müsabakaları Bingöl (2023)

Kaynak: Abdussamet Aslan Fotoğraf Arşivinden

2023 yılında Bingöl ilinde düzenlenen okul sporları grup müsabakalarına küçük kız ve erkek kategorilerinde katılarak grup müsabakalarında her iki kategoride birinci olarak Türkiye finallerine katılmaya hak kazanan sporcular Giresun ilinde düzenlenen Türkiye finallerinde erkekler elenirken, kızlar en iyi 8 takım arasına girmeyi başarmışlardır (Aslan, 2023).

Fotoğraf 4.73. Okul Sporları Giresun (2023)

Kaynak: Abdussamet Aslan Fotoğraf Arşivinden

4.17. HENTBOL

Fotoğraf 4.74. Hentbol Kız Ana Lig Takımı

Kaynak: Ayşe Yılmaz Fotoğraf Arşivinden

Fotoğraf 4.75. Hentbol Erkek Ana Lig Takımı

Kaynak: Ayşe Yılmaz Fotoğraf Arşivinden

Hentbol antrenörü Ayşe Yılmaz, Bitlis Gençlik ve Spor İl Müdürlüğü bünyesinde 2012 yılından itibaren görev yapmaktadır. Hentbol branşında Küçük, Yıldız, Genç, Büyük Erkek ve Kadınlar kategorilerinde toplam lisanslı sporcu sayısı, 2023 yılı itibariyle 689'dur.

Dereceler

2014 yılında kulüp yıldız erkeklerde, Grup üçüncüsü başarısı elde etmişlerdir.

2015 Erzincan ilinde erkek ana lig takımıyla Türkiye yarı finaline yükselmişlerdir.

2016 erkek ana lig takımı ile Bitlis'te grup birincisi olarak çeyrek final, Elazığ yarı final, yarı final gruplarında grup birincisi olarak Türkiye finallerine katılmaya hak kazanan takım Muğla ilinde ana lig erkek takımıyla Türkiye derecesi elde etmiştir.

2016 kız ana Lig takımı ile çeyrek final oynanmıştır.

2017 yılında Mardin ilinde erkek takımıyla ana Lig'de yarı final oynanmıştır.

2018 yılında Şanlıurfa'da kız-erkek çeyrek final maçı oynanmıştır.

2018 yılında Mardin ilinde kız- erkek çeyrek finale yükselmişlerdir.

2019 yılında erkekler ana lig'de Diyarbakır'da çeyrek final yükselmişlerdir.

2020 yılında erkeklerde ikinci lige yükselmişlerdir.

2020 yılında Gaziantep Bölgesel Ligi'nde erkekler grup üçüncülüğü

2022 yılında Elazığ ilinde yapılan kız-erkek ana lig müsabakalarında, kız ve erkek takımı olarak çeyrek finale yükselmişlerdir.

2022 yılında erkekler ikinci lig'e yükselmişlerdir.

2022 yılında Bölgesel lig büyük erkekler de grup ikinciliği başarısı elde edilmiştir.

Minik kızlar il ikinciliği

Yıldız kızlar il birinciliği

Genç kızlar il birinciliği

Genç erkekler il ikinciliği

Muş yarı final bölge maçları yıldız erkekler bölge ikinciliği

Tunceli ilinde yapılan Anadolu Yıldızları Ligi grup müsabakaları, yıldız erkekler bölge ikinciliği, Yıldız kadınlar bölge ikinciliği dereceleri alınmıştır. (Yılmaz, 2023)

Fotoğraf 4.76. Bitlis Hentbol Takımı

Kaynak: Ayşe Yılmaz Fotoğraf Arşivinden

4.18. TEKVANDO

Gençlik ve Spor İl Müdürlüğünde Tekvando antrenörü olarak görev yapan Sezer Köksal 2013 yılında Bitlis ilinde tekvando branşında 90 sporcuyla faaliyetlere başlamıştır. 2023 yılı itibariyle 300 lisanslı sporcu sayısına sahiptir. 2014 yılında ilk kez Kars ilinde okullar arası müsabakalara katılmışlardır. Gençlerde Türkiye dokuzuncusu derecesi, okullar arası Türkiye yarı finallerde ikinci ve üçüncülük derecelerine sahip

sporcular yetişirmiştir. Bedensel engellilerde Türkiye birincisi bulunmaktadır. Dünya ikincisi, Avrupa'da birinci, ikinci, nc, Grand Prix'te ikinci ve nclk derecelerine sahip sporcular yetişirmiştir.

Fotoğraf 4.77. Tekvando Antremanından Bir Kare Tatvan (2023)

Kaynak: Yılmaz Yalvaç Fotoğraf Arşivinden

Dereceler

Fotoğraf 4.78. Nurcihan Ekinci Grand Prix İngiltere Manchester (2023)

Kaynak: Sezer Köksal Fotoğraf Arşivinden

Nurcihan EKİNCİ 5 Türkiye Şampiyonluğu ve ayrıca Asya Şampiyonası Üçüncülüğü, Amerika Şampiyonası Üçüncülüğü, Korea Şampiyonası Üçüncülüğü, Grand Prix Şampiyonası Üçüncülüğü, Grand Prix Şampiyonası Üçüncülüğü, Asya Şampiyonası Üçüncülüğü, Amerika Şampiyonası Üçüncülüğü, Korea Şampiyonası Üçüncülüğü, Grand Prix Şampiyonası Üçüncülüğü, Grand Prix Şampiyonası Üçüncülüğü derecelerine sahiptir.

Avrupa :

2017 Bulgaristan Sofya İkinci

2018 Bulgaristan Poldiv Üçüncü

2021 Türkiye İstanbul Üçüncü

2022 İngiltere Manchester Birinci

Dünya :

2022 Türkiye İstanbul İkinci

Open:

2019 Kore Üçüncü

2019 Amerika İkinci

2022 Arnavutluk Başkanlık Kupası Üçüncü

2022 İran Başkanlık Kupası Üçüncü

2023 Grand Prix Fransa Paris Üçüncü

2023 Grand Prix İngiltere Manchester üçüncülük derecelerini alan sporcumuz Nurcihan EKİNCİ, olimpiyat kadrosunda ve dünya sıralamasında Üçüncü sırada yer almaktadır (Köksal, 2023).

Fotoğraf 4.79. Antrenör Sezer Köksal ve Sporcusu Nurcihan Ekinci

Kaynak: Sezer Köksal Fotoğraf Arşivinden

Fotoğraf 4.80. Sezer Köksal, Nurcihan Ekinci ve Spor Bakanı M. Muharrem Kasapoğlu

Kaynak: Sezer Köksal Fotoğraf Arşivinden

4.19. KICK BOKS

Fotoğraf 4.81. Ömer Uğur ve Kick Boks ve Muaythai Sporcuları

Kaynak: Ömer Uğur Fotoğraf Arşivinden

Fotoğraf 4.82. Antrenör Ömer Uğur ve Kick Boks - Muaythai Sporcuları

Kaynak: Ömer Uğur Fotoğraf Arşivinden

2009 yılından itibaren Bitlis'in Tatvan ilçesinde Gençlik ve Spor İl Müdürlüğü bünyesinde antrenör olarak görev yapan Ömer UĞUR'un yetiştirmiş olduğu sporcular kick boks ve muaythai branşlarında Ulusal ve Uluslar arası müsabakalarda mücadele vererek Bitlis'e birçok derece kazandırmışlardır.

Fotoğraf 4.83. Ömer Uğur ve Kick Boks Sporcuları

Kaynak: Ömer Uğur Fotoğraf Arşivinden

Dereceler

4.19.1. 2017 Yılı Ulusal Başarılar

Mehmet YALÇIN (Gençler) : 2017 Türkiye Şampiyonu

Abdulselam KURT (Gençler) : 2017 Türkiye Şampiyonu

Hasan ERİPEK(Gençler) : 2017 Türkiye Üçüncüsü

Hamza ŞENTÜRK (Gençler) : 2017 Türkiye Üçüncüsü

4.19.2. 2017 Yılı Uluslar Arası Başarılar

Kick Boks Dünya Şampiyonası (İrlanda –Duplin)

Abdulselam KURT: Kick Boks Dünya Üçüncüsü

Kick Boks Avrupa Açık Kupası

Uğur KURAL: Kick Boks Avrupa Kupası Şampiyonu

Abdulselam KURT: Kick Boks Avrupa Kupası Şampiyonu

Z. Enis KARAKOYUN: Kick Boks Avrupa Kupası İkincisi

Kadir YENİL: Kick Boks Avrupa Kupası Üçüncüsü

4.19.3. 2018 Yılı Ulusal Başarılar

Türkiye Açık Kick Boks Şampiyonası (Antalya)

Mehmet YALÇIN (Full-Lowkick): Türkiye Şampiyonu

Abdulselam KURT (Full-Lowkick): Türkiye Şampiyonu

Hasan ERİPEK (Full) :Türkiye Şampiyonu

Zekeriya Enis KARAKOYUN: Türkiye Üçüncüsü

Cem KÖZENK: Türkiye Üçüncüsü

Kick Boks Türkiye Şampiyonası (Elazığ)

Mehmet YALÇIN: Türkiye Şampiyonu

Abdulselam KURT: Türkiye Şampiyonu

Cem KÖZENK: Türkiye Şampiyonu

Z.Enis KARAKOYUN: Türkiye İkincisi

Hamza ŞENTÜRK: Türkiye İkincisi

4.19.4. 2018 Yılı Uluslar Arası Başarılar

Kick Boks Uluslar Arası Açık Kupa (Antalya)

Mehmet YALÇIN: Şampiyon

Hasan ERİPEK: Şampiyon

Abduselam KURT: Şampiyon

Hamza ŞENTÜRK: Üçüncüsü

Gamze KORKMAZ: Üçüncüsü

Cem KÖZENK: Üçüncüsü

Kick Boks Dünya Şampiyonası (Venedik-İtalya)

Mehmet YALÇIN Kick Boks Dünya İkincisi

Abduselam KURT Kick Boks Dünya Üçüncüsü

4.19.5. 2019 Yılı Ulusal Başarılar

Türkiye Açık Kick Boks Şampiyonası (Antalya)

Mehmet YALÇIN: Şampiyon (K1)

Turgut DAĞDAĞAN: Şampiyon (Fullcontact)

Hasan ERİPEK: Şampiyon (K1)

Gamze KORKMAZ: Şampiyon (Fullcontact)

Uğur KURAL: Üçüncü (Fullcontact)

Emir KÖZENK: Üçüncü (Lowkick)

Cem KÖZENK: Üçüncü (Fullcontact)

Tuğçe KORKMAZ: Üçüncü (Fullcontact)

Türkiye Kick Boks Şampiyonası (Erzurum)

Mehmet YALÇIN: Türkiye Şampiyonu (K1)

Turgut DAĞDAĞAN: Türkiye Şampiyonu (Lowkick)

Hasan ERİPEK: Türkiye Şampiyonu (K1)

Tuğçe KORKMAZ: Türkiye İkincisi (K1)

Emir KÖZENK: Türkiye Üçüncüsü (Lowkick)

Sporculardan Mehmet YALÇIN, Hasan ERİPEK ve Turgut DAĞDAĞAN, Bosna Hersek'te yapılacak Dünya Kick Boks Şampiyonasına katılmaya hak kazanmışlardır.

Fotoğraf 4.84. Kick Boks ve Muaythai Sporcuları

Kaynak: Ömer Uğur Fotoğraf Arşivinden

4.19.6. 2019 Yılı Uluslar Arası Başarılar

Uluslar Arası Kick Boks Avrupa Kupası (Antalya)

Turgut DAĞDAĞAN: Şampiyon (Lowkick)

Hasan ERİPEK: Şampiyon (K1)

Kick Boks Dünya Şampiyonası (Bosna Hersek)

Hasan ERİPEK: Dünya Üçüncüsü

Turgut DAĞDAĞAN: Dünya Üçüncüsü

Mehmet YALÇIN: Dünya Beşincisi

4.19.7. 2020 Yılı Ulusal Başarılar

Türkiye Açık Kick Boks Şampiyonası (11-19 ocak-Antalya 2020)

Turgut DAĞDAĞAN: Türkiye Şampiyonu

Hasan ERİPEK: Türkiye Şampiyonu

Mehmet YALÇIN: Türkiye İkincisi

Gamze KORKMAZ: Türkiye İkincisi

Cem KÖZENK: Türkiye Üçüncüsü

Serhat DEMİR: Türkiye Üçüncüsü

4.19.8. 2022 Yılı Ulusal Başarılar

Türkiye Açık Kick Boks Şampiyonası(Ordu)

Hasan ERİPEK: Türkiye Şampiyonu

Seyit Ali ARICI: Türkiye Şampiyonu

Mustafa KURT: Türkiye İkincisi

Gamze KORKMAZ: Türkiye Üçüncüsü

Kick Boks Türkiye Şampiyonası

Mehmet YALÇIN: Türkiye Şampiyonu

Seyit Ali ARICI: Türkiye Şampiyonu

Muhammed KARAYILAN: Türkiye İkincisi

4.19.9. 2022 Yılı Uluslar Arası Başarılar

Kick Boks Dünya Şampiyonası (Karadağ)

Seyit Ali ARICI: Dünya Üçüncüsü

4.19.10. 2023 Yılı Ulusal Başarılar

Türkiye Açık Kick Boks Şampiyonası

Seyit Ali ARICI: Türkiye Şampiyonu

Mustafa KURT: Türkiye Şampiyonu

Gamze Korkmaz: Türkiye İkincisi

Özlem Melek KORKMAZ: Türkiye İkincisi

Mehmet YALÇIN: Türkiye Üçüncüsü

4.19.11. 2023 Yılı Uluslar Arası Başarılar

Kick Boks Dünya Kupası

Seyit Ali ARICI: Dünya Şampiyonu

Gamze KORKMAZ: Dünya İkincisi

Özlem Melek KORKMAZ: Dünya İkincisi

Mustafa Kurt: Dünya İkincisi. (Uğur, 2021)

4. 20. MUAYTHAI

Fotoğraf 4.85. Ömer Uğur ve Kick Boks - Muaythai Sporcuları

Kaynak: Ömer Uğur Fotoğraf Arşivinden

4.20.1. 2017 Yılı Ulusal Başarılar

Mehmet YALÇIN (Gençler): Türkiye Şampiyonu

Özlem Melek KORKMAZ (Minikler): Türkiye Şampiyonu

Abduselam KURT (Gençler): Türkiye İkincisi

4.20.2. 2018 Yılı Ulusal Başarılar

Muaythai Türkiye Şampiyonası (13-18 Şubat Antalya)

Mehmet YALÇIN: Türkiye Şampiyonu

Hasan ERİPEK: Türkiye Şampiyonu

Hamza ŞENTÜRK: Türkiye İkincisi

Serhat DEMİR: Türkiye İkincisi

Abduselam KURT: Türkiye Üçüncüsü

Muaythai Minik Yıldız Türkiye Şampiyonası (Çanakkale)

Özlem Melek KORKMAZ: Türkiye Şampiyonu

Seyit Ali ARICI: Türkiye Üçüncüsü

Muaythai Okul Sporları Türkiye Şampiyonası (Mersin)

Özlem KORKMAZ: Türkiye Şampiyonu

Seyit Ali ARICI: Türkiye İkincisi

Harun BOLCAL: Türkiye Üçüncüsü

4.20.3. 2018 Yılı Uluslar Arası Başarılar

Muaythai EMF Avrupa Kupası (14-18 Kasım- Antalya)

Mehmet YALÇIN: Avrupa Şampiyonu

Hasan ERİPEK: Avrupa Şampiyonu

Gamze KORKMAZ: Avrupa Üçüncüsü

Abduselam KURT: Avrupa Üçüncüsü

Muaythai Avrupa Şampiyonası (Prag-Çek Cumhuriyeti)

Hasan ERİPEK: Muaythai Avrupa İkincisi

4.20.4. 2019 Yılı Ulusal Başarılar

Muaythai Türkiye Şampiyonası (18-23 Şubat-Antalya)

Hasan ERİPEK: Türkiye Şampiyonu

Gamze KORKMAZ: Türkiye İkincisi

Tuğçe KORKMAZ: Türkiye İkincisi

Mehmet YALÇIN: Türkiye Üçüncüsü

Serhat DEMİR: Türkiye Üçüncüsü

Uğur KURAL: Türkiye Üçüncüsü

Muaythai Minikler Türkiye Şampiyonası (18-22 Haziran- Erzincan)

Özlem Melek KORKMAZ: Türkiye Şampiyonu

Mustafa KURT: Türkiye Üçüncüsü

Mikail TAMAN: Türkiye Üçüncüsü

Mustafa Haktan YEŞİLDERE: Türkiye Üçüncüsü

Osman BİLİCİ: Türkiye Üçüncüsü

Yapılan muaythai maçları sonucunda Mehmet YALÇIN ve Hasan ERİPEK Belarus'ta yapılacak Muaythai Avrupa Şampiyonasına katılmaya hak kazanmışlardır.

Minik ve Yıldızlar'da şampiyon olan Özlem melek KORKMAZ Muaythai Avrupa Kupasına katılmaya hak kazanmıştır.

4.20.5. 2019 Yılı Uluslar Arası Başarılar

Uluslar Arası Muaythai Açık Kupası Antalya (10 - 15 Aralık 2019)

Hasan ERİPEK: Şampiyon

Gamze KORKMAZ: Şampiyon

Mustafa KURT: İkinci

Tuğçe KORKMAZ: İkinci

Mehmet YALÇIN: İkinci

Serhat DEMİR: Üçüncü

4.20.6. 2020 Yılı Ulusal Başarılar

Muaythai Türkiye Şampiyonası Nevşehir (03 - 08 Şubat 2020)

Hasan ERİPEK: Türkiye Şampiyonu

Gamze KORKMAZ: Türkiye Şampiyonu

Mehmet YALÇIN: Türkiye Üçüncüsü

4.20.7. 2020 Yılı Uluslar Arası Başarılar

Muaythai Dünya Şampiyonası (Tayland)

Gamze KORKMAZ: Dünya Üçüncüsü

4.20.8. 2022 Yılı Ulusal Başarılar

Muaythai Türkiye Şampiyonası (Kemer)

Gamze KORKMAZ: Türkiye İkincisi

Muhammed KARAYILAN: Türkiye Üçüncüsü

Muaythai Gençler Türkiye Şampiyonası (Kemer)

Özlem Melek KORKMAZ: Türkiye Şampiyonu

Seyit Ali ARICI: Türkiye İkincisi

Mustafa KURT: Türkiye Üçüncüsü

4.20.9. 2022 Yılı Uluslar Arası Başarılar

Muaythai Avrupa Şampiyonası (İstanbul)

Gamze KORKMAZ: Avrupa Şampiyonu

Hasan ERİPEK: Avrupa Üçüncüsü

Muaythai Dünya Şampiyonası (Malezya)

Özlem Melek KORKMAZ: Dünya Üçüncüsü

4.20.10. 2023 Yılı Ulusal Başarılar

Muaythai Türkiye Şampiyonası

Gamze KORKMAZ: Türkiye Şampiyonu

Özlem Melek KORKMAZ: Türkiye Şampiyonu

Mustafa KURT: Türkiye Şampiyonu

Seyit Ali ARICI: Türkiye Şampiyonu

Mehmet YALÇIN: Türkiye İkincisi

Muhammed KARAYILAN: Türkiye İkincisi

Sabrullah ARICI: Türkiye İkincisi

Mevlüt Berat YILDIZ: Türkiye Üçüncüsü

4.20.11. 2023 Yılı Uluslar Arası Başarılar

Muaythai Avrupa Şampiyonası

Gamze KORKMAZ: Avrupa Şampiyonu

Özlem Melek KORKMAZ: Avrupa Şampiyonu

Seyit Ali ARICI: Avrupa İkincisi (Uğur, 2021).

Fotoğraf 4.86. Ömer Uğur ve Kick Boks - Muaythai Sporcuları

Kaynak: Ömer Uğur Fotoğraf Arşivinden

Tablo 4.14. Bitlis'te Görev Yapan Antrenörlerin Sayıları ve Spor Branşlarına Dağılımı (2023)

Güreş	3
Voleybol	4
Basketbol	2
Futbol	3
Hentbol	3
Tekvando	1
Boks	1
Yelken	1
Atletizm	7
Kayak	7
Badminton	2
Tenis	1
Yüzme	2
Muaythai	1
Jimnastik	1
Rekreatif	1
Karate	1
Toplam	41

Kaynak: (Bitlis Gençlik ve Spor İl Müdürlüğü, 2023)

Tablo 4.15. Bitlis Geneli Sporcu Arşiv Raporu (2021)

İL	YIL	LİSANSLI KADIN SPORCU	LİSANSLI ERKEK SPORCU	LİSANSLI TOPLAM SPORCU	FAAL KADIN SPORCU	FAAL ERKEK SPORCU	FAAL TOPLAM SPORCU
B i T L İ S	2002	92	464	556	58	341	399
	2003	113	650	763	24	190	214
	2004	154	991	1.145	38	412	450
	2005	303	1.747	2.050	178	784	962
	2006	603	4.189	4.792	149	933	1.082
	2007	636	4.468	5.104	31	335	366
	2008	795	5.108	5.903	80	419	499
	2009	906	5.429	6.335	145	703	838
	2010	1.110	6.105	7.215	171	890	1.061
	2011	1.263	6.796	8.059	138	859	997
	2012	2.045	8.720	10.765	623	1.855	2.478
	2013	4.861	14.049	18.910	1.797	4.054	5.851
	2014	10.639	21.536	32.175	665	1.912	2.877
	2015	10.942	22.496	33.438	286	1.201	1.487
	2016	11.113	22.868	33.981	309	920	1.229
	2017	11.136	25.027	37.163	966	2.378	3.344
	2018	13.637	27.602	41.239	1.272	2.838	4.110

Kaynak: (Bitlis Geneli Sporcu Arşiv Raporu, 2021)

Tablo 4.16. İl, İlçe Ve Okul Türlerine Göre Okul Sporları - Faaliyetlere Katılan Okul Sayıları (2023)

Sezon Adı	İl Adı	Kurum Sayısı	Lise	Ortaokul	İlkokul	Toplam
2014-2015	Bitlis	11	34	56	5	106
2015-2016	Bitlis	8	36	64	2	110
2016-2017	Bitlis	4	42	69	1	116
2017-2018	Bitlis	6	47	96	5	154
2018-2019	Bitlis	6	47	88	3	144
2019-2020	Bitlis		46	88	6	140
2021-2022	Bitlis	1	47	68	1	117
2022-2023	Bitlis	1	58	97	2	158
Genel Toplam		37	357	626	25	1045

Kaynak: (Bitlis Gençlik ve Spor İl Müdürlüğü, 2023)

BEŞİNCİ BÖLÜM

BİTLİS'TE BULUNAN SAHA VE SPOR TESİSLERİ

5.1. SAHA VE SPOR TESİSLERİ

Fotoğraf 5.1. Bitlis Çiftkaya Kayak Merkezi (Teleski)

Kaynak: (Saha ve Spor Tesisleri, 2022)

1973 il yıllığı kayıtlarına göre, 1970 yılında faaliyete girmiş olan kayak tesisi Taş mahallesi, köçür semtindeki çift kaya dağındadır. Şehir merkezinden yaklaşık olarak uzaklığı 500 m. olan tesisin, uzunluğu 726.10 m.'dir. 1970 yılında kurulmuş olan tesis o dönemde, Türkiye'de bulunan teleski tesislerinin en modernidir. Tesiste bir istasyon binası ve bakım kulübesi bulunmaktadır. 1972 yılında istasyon binasına ek olarak kayak evi yapımına başlanmıştır. 1973 yılında kayak sezonunda kayak evinin yapımının tamamlanacağı yetkililerce belirtilmiştir. Teleski tesisine ulaşım Taş mahallesinden sağlanmakta olup bölge imkanlarıyla dere üzerine bir köprü yapılarak motorlu taşıtların tesise ulaşımı sağlanmıştır (Bitlis İl Yıllığı, 1973).

Tesisin Şehre Uzaklığı : Yükseliş Mah. / Bitlis

Oda Sayısı : 35

Yatak Kapasitesi : 70

Restoran Kapasitesi : 200

Toplantı Salonu	: 200
Tesis Diğer Özellikleri	: 200 Kişilik
Rakım	: 1800 (Bitlis Gençlik ve Spor İl Müdürlüğü, 2011).

Fotoğraf 5.2. Bitlis Kamp Eğitim Merkezi

Kaynak: (Saha ve Spor Tesisleri, 2022)

Yapılan Branşlar	: Bütün branşlarda kamp yapılabilir.
Sauna	: Var.
Yemekhane	: Mevcuttur. (100 Kişilik)
Adres	: Yükseliş Mahallesi / Bitlis
En Yakın Havaalanına uzaklığı	: 80 km.
En Yakın Otopara Uzaklığı	: 15 km.
En Yakın Tren İstasyonuna Uzaklığı	: 30 km. (Bitlis Gençlik ve Spor İl Müdürlüğü, 2011).

Fotoğraf 5.3. El-Aman Hanı Kayak Tesisi

Kaynak: (Saha ve Spor Tesisleri, 2022)

Bitlis- Tatvan karayolu üzerinde bulunan ve 16. Yüzyılın ikinci yarısında hayrat olarak yaptırılan ve uzun yıllar boyunca Kervansaray olarak kullanılan El-Aman Hanının yanında bulunan kayak tesisiyle ilimize hizmet vermektedir (Milliyet, 2014).

Fotoğraf 5.4. Bitlis Nemrut Kayak Merkezi

Kaynak: (Bitlis Nemrut Kayak Merkezi)

Bitlis'in Tatvan ilçesindeki Nemrut krater gölü, Türkiye'nin en büyük, dünya da ise ikinci büyük krater gölü olma özelliğini taşıyan ve aynı zamanda Avrupa Seçkin Destinasyonu tarafından "Mükemmeliyet Ödülü"ne sahip olan Nemrut dağının zirvesinde kurulmuş olan kayak tesisi ilçe merkezinden yaklaşık olarak 2 km. uzaklığa sahiptir. Yaklaşık olarak 2 bin 500 m. Telesiyej sistemine sahip olan kayak tesisi saatte bin kişi taşıma kapasitesine sahiptir. Zorluk derecelerine göre 4 pist mevcut olup üç katlı, 8 double, 24 single olmak üzere 32 oda ve 40 yataktan oluşan otelde mevcuttur (Tatvan Kaymakamlığı).

Fotoğraf 5.5. Bitlis Şehir Stadı Yıpımı Çalışmasından Bir Kare (8 Ağustos Stadı - 1972)

Kaynak: (Bitlis 1973 İl Yıllığı)

1973 il yillığı kayıtlarına göre, 1971 yılına kadar Bitlis'te yapılan futbol faaliyetleri Taş mahallesinin Gökmeşdan semtindeki ufak bir futbol sahasında yapılmıştır. Her tarafı açık olan ve bir tarla görünümündeki bu futbol sahasında çalışmalar oldukça zor şartlarda ve kısıtlı imkanlarla yapılmıştır. Bu tarihte yapılan ihale sonucu şehir stadının aynı mahallede inşasına karar verilmiş ve Emanet usulü ile yapımına başlanan stadın ihata duvarı tamamlanmış ve 1972 yılı içerisinde saha yapımına başlanmıştır. Gönderilen ödeneğin yetersiz olmasından ötürü çalışmalar mahalli imkanlar ile sürdürülmüştür.

Beden Terbiyesi Genel Müdürlüğü (BTGM) adına tapulu bulunan bu yerde yapımı devam eden şehir stadının kapasitesi 5000 kişidir. Ayrıca içerisinde koşu ve yürüyüş pistlerininde bulunacağı belirtilmiştir. 1974 yılında bitirilmesi planlanan şehir stadının aynı yıl içerisinde hizmete gireceği belirtilmiştir. Yapım süreci boyunca Bitlis'te ki futbol kulüpleri çalışmalarını Tatvan Gar sahasında yürütmüş ve Mahalli lig maçları Tatvan'da yapılmıştır.

Üçüncü beş yıllık kalkınma planı dahilinde Bitlis'te C tipi bir salon yapılması kararlaştırılmış ve yapılacak olan salonun yapımı devam eden şehir stadının yakınındaki boş bir arazide yapılacağı belirtilmiştir.

Tatvan'da bir şehir stadının yapılması için ilgili mercilere başvurulmuş ve genel müdürlük tarafından stad adına tapulu bir arazi talep edilmiştir. Tatvan yatılı bölge okulu civarında 4000 m²'lik bir arazi tespit edilmiş ve Tatvan Belediyesinden satın alınmış ve tapu genel müdürlüğe sunulmuştur. 1974 yılı içerisinde stadın yapımına başlanacağına dair genel müdürlükten söz alındığına dair bilgi verilmiştir (Bitlis İl Yıllığı, 1973).

Fotoğraf 5.6. Bitlis 8 Ağustos Stadyumu (2023)

Kaynak: Yılmaz Yalvaç Fotoğraf Arşivinden

Yapılan Branşlar	: Futbol
Seyirci Kapasitesi	: 1500 Kişilik
Protokol Kapasitesi	: 50 Kişilik
Basın Kapasitesi	: 5 Kişilik
Ses Sistemi	: Mevcuttur.
Zemin	: Sentetik Çim
Adres	: Atatürk Mah. Eraltan Sk. / Bitlis
En Yakın Havaalanına uzaklığı	: 80 km.

En Yakın Otopara Uzaklığı : 15 km.

En Yakın Tren İstasyonuna Uzaklığı : 30 km. (Bitlis Gençlik ve Spor İl Müdürlüğü, 2011).

Fotoğraf 5.7. Bitlis Merkez Spor Salonu (Yerine yeni spor salonu yapılacağı için 2022 yılında yıkılmıştır)

Kaynak: (Saha ve Spor Tesisleri, 2022)

Yapılan Branşlar	: Voleybol, Basketbol, Hentbol, Masa tenisi, Badminton.
Seyirci Kapasitesi	: 500 Kişilik
Protokol Kapasitesi	: 20 Kişilik
Basın Kapasitesi	: 5 Kişilik
Havalandırma Sistemi	: Var.
Ses Sistemi	: Mevcuttur.
Zemin	: Sentetik
Adres	: Taş Mah. Eraltan Sk. / Bitlis
En Yakın Havaalanına uzaklığı	: 80 km.
En Yakın Otogara Uzaklığı	: 15 km.
En Yakın Tren İstasyonuna Uzaklığı	: 30 km. (Bitlis Gençlik ve Spor İl Müdürlüğü, 2011).

Fotoğraf 5.8. Yeni Yapılacak Bitlis Merkez Spor Salonu İnşaatı (2023)

Kaynak: Yılmaz Yalvaç Fotoğraf Arşivinden

Fotoğraf 5.9. Bitlis Merkez Kapalı Yüzme Havuzu (2023)

Kaynak: Yılmaz Yalvaç Fotoğraf Arşivinden

Bitlis merkezde bulunan Gençlik ve Spor İl Müdürlüğüne bağlı kapalı yarı olimpik yüzme havuzu 18.12.2019 yılı itibariyle açılarak faaliyetlere başlamıştır. Tesis içerisinde yarı olimpik yüzme havuzu, fitness salonu, sauna, masa tenisi, kafeterya, dinlenme odaları mevcuttur. 520 kişilik tribün kapasitesine sahip olan tesiste 3 yüzme antrenörü, 3 cankurtaran psikolog ve fizyoterapist bulunmaktadır (Bitlis Valiliği, 2019).

Fotoğraf 5.10. Bitlis Gençlik Merkezi (2023)

Not: Bitlis Gençlik Merkezi'nde Voleybol, Basketbol, Hentbol, Badminton, Masa Tenisi, Kort Tenisi ve satranç dallarında faaliyetler aktif olarak yapılmaktadır.

Fotoğraf 5.11. Bitlis Gençlik Merkezi Sahası (2023)

Kaynak: Yılmaz Yalvaç Fotoğraf Arşivinden

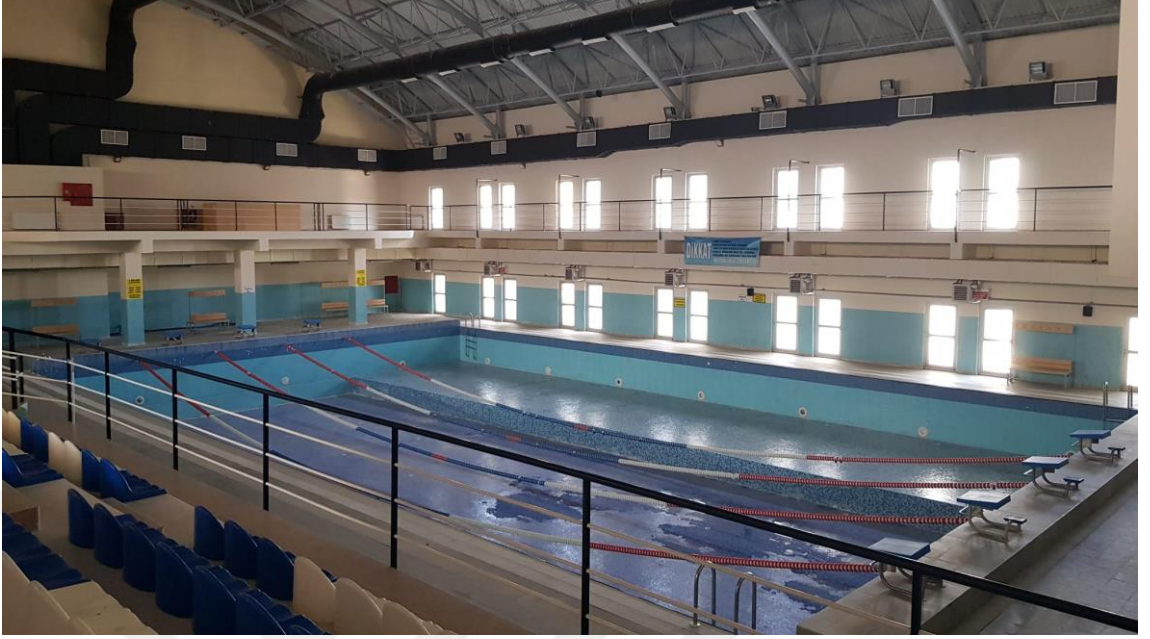
Fotoğraf 5.12. İsmail Eren Spor Tesisi (2023)

Kaynak: Yılmaz Yalvaç Fotoğraf Arşivinden

2006 yılında tamamlanıp Milli Eğitim Bakanlığı'na hibe edilen tesisin içerisinde yarı olimpik yüzme havuzu ve çok amaçlı spor salonu bulunmaktadır (İsmail Eren Spor Tesisleri, 2023).

Fotoğraf 5.13. İsmail Eren Spor Tesisi - Yarı Olimpik Yüzme Havuzu (2023)

Kaynak: Yılmaz Yalvaç Fotoğraf Arşivinden

Not: Yarı Olimpik Yüzme Havuzu su sızıntısı nedeniyle kullanıma kapatılmıştır. (2023)

Fotoğraf 5.14. İsmail Eren Spor Tesisi - Çok Amaçlı Spor Salonu (2023)

Kaynak: Yılmaz Yalvaç Fotoğraf Arşivinden

Fotoğraf 5.15. Tatvan Gençlik ve Spor İlçe Müdürlüğü

Kaynak: Yılmaz Yalvaç Fotoğraf Arşivinden

Fotoğraf 5.16. Tatvan Spor Salonu (2023)

Kaynak: Yılmaz Yalvaç Fotoğraf Arşivinden

Fotoğraf 5.17. Tatvan Stadyumu (2023)

Kaynak: Yılmaz Yalvaç Fotoğraf Arşivinden

Yapılan Branşlar	: Futbol
Seyirci Kapasitesi	: 500 Kişilik
Zemin	: Sentetik Çim
En Yakın Havaalanına uzaklığı	: 80 km.
En Yakın Otogara Uzaklığı	: 1 km.
En Yakın Tren İstasyonuna Uzaklığı	: 1 km. (Bitlis Gençlik ve Spor İl Müdürlüğü, 2011).

Fotoğraf 5.18. Tatvan Gençlik Merkezi (2023)

Kaynak: Yılmaz Yalvaç Fotoğraf Arşivinden

Fotoğraf 5.19. Tatvan Sporcu Fabrikası (2023)

Kaynak: Yılmaz Yalvaç Fotoğraf Arşivinden

Fotoğraf 5.20. Tatvan Yarı Olimpik Yüzme Havuzu ve Spor Sahası (2023)

Kaynak: Yılmaz Yalvaç Fotoğraf Arşivinden

Not: Tatvan Sporcu Fabrikası, Tatvan Yarı Olimpik Yüzme Havuzu ve spor sahalarının yapım çalışmaları devam etmekte olup 2023 yılı içerisinde hizmete açılması planlanmaktadır.

Fotoğraf 5.21. Adilcevaz Spor Salonu

Kaynak: (Saha ve Spor Tesisleri, 2022)

Fotoğraf 5.22. Adilcevaz İlçe Stadı

Kaynak: (Saha ve Spor Tesisleri, 2022)

Hangi Kuruma Ait Olduğu	Gençlik ve Spor Genel Müdürlüğü
Yapılan Branşlar	: Futbol
Seyirci Kapasitesi	: 1000 Kişilik
Protokol Kapasitesi	: 20 Kişilik
Basın Kapasitesi	: 5 Kişilik
Ses Sistemi	: Var.
Zemin	: Doğal Çim Yüzey
Adres	: Çayır Mah. Adilcevaz / Bitlis
En Yakın Havaalanına uzaklığı	: 160 km.
En Yakın Otogara Uzaklığı	: 1 km.
En Yakın Tren İstasyonuna Uzaklığı	: 70 km. (Bitlis Gençlik ve Spor İl Müdürlüğü, 2011).

Fotoğraf 5.23. Güroymak Gençlik Merkezi

Kaynak: (Saha ve Spor Tesisleri, 2022)

Fotoğraf 5.24. Güroymak Spor Salonu

Kaynak: (Saha ve Spor Tesisleri, 2022)

Fotoğraf 5.25. Güroymak İlçe Stadı

Kaynak: (Saha ve Spor Tesisleri, 2022)

Hangi Kuruma Ait Olduğu	: Gençlik ve Spor Genel Müdürlüğü
Yapılan Branşlar	: Futbol
Seyirci Kapasitesi	: 200 Kişilik
Protokol Kapasitesi	: 15 Kişilik
Basın Kapasitesi	: 5 Kişilik
Zemin	: Sentetik im
Adres	: Haydar Mah. Güroymak / Bitlis
En Yakın Havaalanına uzaklığı	: 50 km.
En Yakın Otopara Uzaklığı	: 3 km.
En Yakın Tren İstasyonuna Uzaklığı	: 30 km. (Bitlis Gençlik ve Spor İl Müdürlüğü, 2011).

Fotoğraf 5.26. Hizan Gençlik Merkezi

Kaynak: (Saha ve Spor Tesisleri, 2022)

Fotoğraf 5.27. Hizan Spor Salonu

Kaynak: (Saha ve Spor Tesisleri, 2022)

Fotoğraf 5.28. Hizan Spor Salonu

Kaynak: (Saha ve Spor Tesisleri, 2022)

Fotoğraf 5.29. Hizan İlçe Stadı

Kaynak: (Saha ve Spor Tesisleri, 2022)

Hangi Kuruma Ait Olduğu :Gençlik ve Spor Genel Müdürlüğü

Yapılan Branşlar : Futbol

Seyirci Kapasitesi : 500 Kişilik

Protokol Kapasitesi : 20 Kişilik

Basın Kapasitesi : 5 Kişilik

Zemin : Sentetik Çim

Adres : Yeşilova Mah. Hizan / Bitlis

En Yakın Havaalanına uzaklığı : 140 km.

En Yakın Otopara Uzaklığı : 60 km.

En Yakın Tren İstasyonuna Uzaklığı : 60 km. (Bitlis Gençlik ve Spor İl Müdürlüğü, 2011).

Fotoğraf 5.30. Ahlat Gençlik Merkezi

Kaynak: (Saha ve Spor Tesisleri, 2022)

Fotoğraf 5.31. Ahlat İlçe Spor Salonu

Kaynak: (Saha ve Spor Tesisleri, 2022)

Hangi Kuruma Ait olduğu

: Gençlik ve Spor Genel Müdürlüğü

Yapılan Branşlar

: Voleybol, Basketbol, Hentbol,
Masa tenisi, Badminton.

Seyirci Kapasitesi	: 500 Kişilik
Protokol Kapasitesi	: 20 Kişilik
Basın Kapasitesi	: 5 Kişilik
Havalandırma Sistemi	: Var.
Ses Sistemi	: Mevcuttur.
Zemin	: Sentetik
Adres	: Erkizan Mah. Ahlat / Bitlis
En Yakın Havaalanına uzaklığı	: 127 km.
En Yakın Otogara Uzaklığı	: 1 km.
En Yakın Tren İstasyonuna Uzaklığı	: 47 km. (Bitlis Gençlik ve Spor İl Müdürlüğü, 2011).

Fotoğraf 5.32. Ahlat İlçe Stadı

Kaynak: (Saha ve Spor Tesisleri, 2022)

Hangi Kuruma Ait Olduğu

Gençlik ve Spor Genel Müdürlüğü

Yapılan Branşlar

: Futbol

Seyirci Kapasitesi	: 500 Kişilik
Protokol Kapasitesi	: 20 Kişilik
Basın Kapasitesi	: 5 Kişilik
Havalandırma Sistemi	: Var.
Zemin	: Sentetik Çim
Adres	: Tunus Mah. Ahlat / Bitlis
En Yakın Havaalanına uzaklığı	: 127 km.
En Yakın Otopara Uzaklığı	: 2 km.
En Yakın Tren İstasyonuna Uzaklığı	: 47 km. (Bitlis Gençlik ve Spor İl Müdürlüğü, 2011).

Fotoğraf 5.33. Mutki Gençlik Hizmetleri ve Spor İlçe Müdürlüğü ve Mutki Gençlik Merkezi (2023)

Kaynak: Yılmaz Yalvaç Fotoğraf Arşivinden

Fotoğraf 5.34. Mutki Gençlik Hizmetleri ve Spor İlçe Müdürlüğü Fitness, Pilates ve Vücut Geliştirme Salonu (2023)

Kaynak: Yılmaz Yalvaç Fotoğraf Arşivinden

Fotoğraf 5.35. Mutki Futbol Sahası (2023)

Kaynak: Yılmaz Yalvaç Fotoğraf Arşivinden

ALTINCI BÖLÜM

BİTLİS'TE KURULAN İLK SPOR KULÜPLERİ

6.1. SPOR KULÜPLERİ

Fotoğraf 6.1. Güzeldere Gençlik Kulübü

Kaynak: (Bitlis İl Yıllığı, 1973)

Kuruluş Tarihi : 1926

Rengi : Sarı-lacivert

Sporcu Sayısı : 80

Üye Sayısı : 197

Branşları : Futbol, voleybol, kayak, yüzme, atletizm. (Bitlis İl Yıllığı, 1973).

Fotoğraf 6.2. Yıldırım Spor Gençlik Kulübü

Kaynak: (Bitlis İl Yıllığı, 1973)

Kuruluş Tarihi : 1946

Rengi : Siyah-beyaz

Sporcu Sayısı : 60

Üye Sayısı :160

Branşlar : Futbol, yüzme, atletizm, kayak ve dağcılık. (Bitlis İl Yıllığı, 1973).

Fotoğraf 6.3. Bitlis 8 Ağustos Kulübü

Kaynak: (Bitlis İl Yıllığı, 1973)

Kuruluş Tarihi : 1955

Rengi : Kırmızı-beyaz

Sporcu Sayısı : 50

Üye Sayısı : 100

Branşlar : Futbol, kayak, yüzme, voleybol, atletizm. (Bitlis İl Yıllığı, 1973).

Fotoğraf 6.4. Tütün Spor Gençlik Kulübü

Kaynak: (Bitlis İl Yıllığı, 1973)

Kuruluş Tarihi : 1954

Rengi : Sarı-yeşil

Sporcu Sayısı : 30

Üye Sayısı : 228

Branşlar : Futbol, voleybol, kayak, yüzme ve atletizm. (Bitlis İl Yıllığı, 1973).

Fotoğraf 6.5. Tatvan Spor Kulübü

Kaynak: (Bitlis 1973 İl Yıllığı)

Kuruluş Tarihi : 1966

Rengi : Mavi-beyaz

Sporcu Sayısı : 68

Üye Sayısı : 135

Branşlar : Futbol, yüzme, Güreş, dağcılık, atletizm. (Bitlis İl Yıllığı, 1973).

Fotoğraf 6.6. Adilcevaz Süphan Spor Kulübü

Kaynak: (Bitlis İl Yıllığı, 1973)

Kuruluş Tarihi : 1954

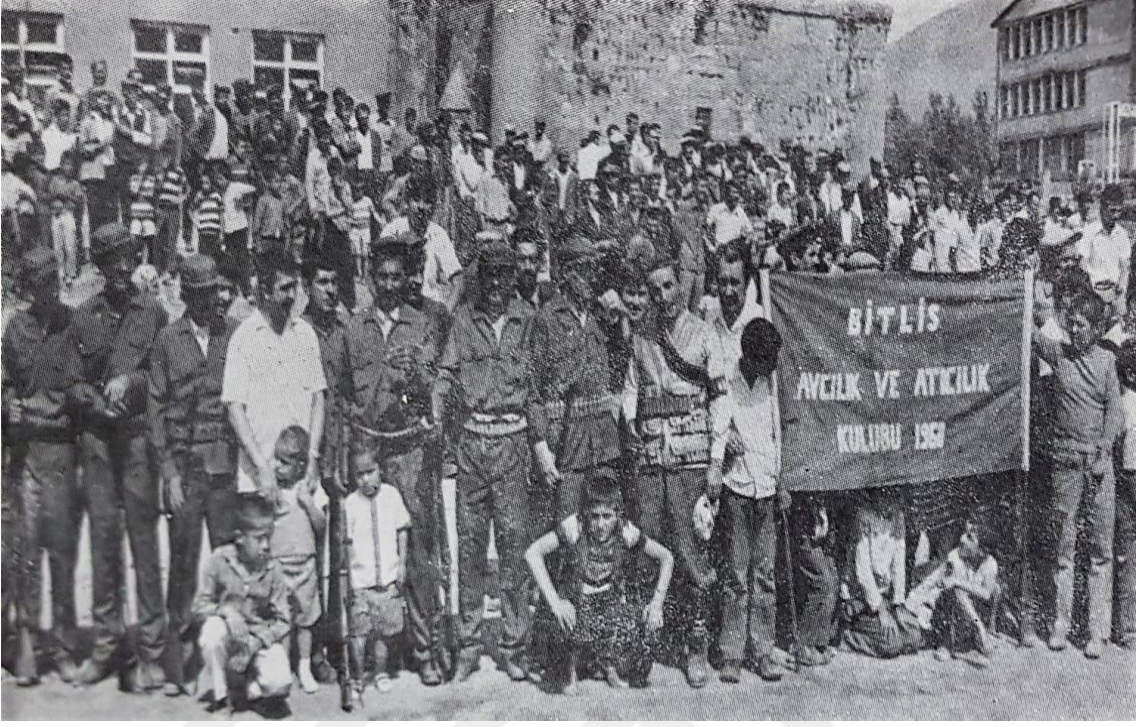
Rengi : Sarı-lacivert

Sporcu Sayısı : 27

Üye Sayısı : 69

Branşlar : Futbol, voleybol, kayak, yüzme, ve basketbol. (Bitlis İl Yıllığı, 1973).

Fotoğraf 6.7. Avcılık ve Atıcılık Kulübü

Kaynak: (Bitlis İl Yıllığı, 1973)

Kuruluş Tarihi :1955

Rengi : Kırmızı-mavi

Sporcu Sayısı : 27

Üye Sayısı : 111

Branşları : Avcılık, atıcılık, yüzme, kayak ve atletizm. (Bitlis 1973

İl Yıllığı, 1973).

Hizan Panor Spor Kulübü

Kuruluş Tarihi : 1956

Rengi : Siyah-beyaz

Sporcu Sayısı : 36

Üye Sayısı : 82

Braşlar : Bütün branşlarda faaliyet gösterir. (Bitlis İl Yıllığı, 1973).

Ahlat Aktaş Spor Kulübü

Kuruluş Tarihi : 1961

Rengi : Yeşil-beyaz

Sporcu Sayısı : 18

Üye Sayısı : 63

Branşlar : Futbol, yüzme, kayak, voleybol, atletizm. (Bitlis 1973 İl Yıllığı, 1973).

Kayak Kulübü

Kuruluş Tarihi : 1964

Rengi : Mavi-beyaz

Sporcu Sayısı : 36

Üye Sayısı : 190

Branşlar : Kayak, dağcılık, yüzme, voleybol ve atletizm. (Bitlis İl Yıllığı, 1973).

Yelken Kulübü

Kuruluş Tarihi :1970

Rengi : Kırmızı-beyaz

Sporcu Sayısı : 22

Üye Sayısı : 48

Branşlar : Yelken, kürek, voleybol, Güreş ve atletizm. (Bitlis İl Yıllığı, 1973).

Boks İhtisas Kulübü

Kuruluş Tarihi : 1966

Rengi : Yeşil-beyaz

Sporcu Sayısı : 18

Üye Sayısı : 39

Branşlar : Boks, Göreş, kayak, yüzme ve voleybol. (Bitlis İl Yıllığı, 1973).

Ayrıca; Jet Spor, Gölspor, Tuğspor, Akınspor, Muratspor kulüpleride Bitlis'te kurulan ilk kulüpler arasında yer almaktadır (Bitlis İl Yıllığı, 1967).

Tablo 6.1. Bitlis'te Kurulan Kulüp ve Dernekler (2021)

Bitlis/Merkez
Aile ve Sosyal Politikalar Gençlik ve Spor Kulübü Derneği Bitlis Şubesi
Altın Kar Spor Kulübü Derneği
Anadolu Gençlik Derneği Bitlis Şubesi
Artık Saklanmak İstemiyorum Bitlis Engelliler Gençlik ve Spor Kulübü Derneği
Bedlis Spor Kulübü Derneği
Beş Minare Kayak ve Gençlik Spor Kulübü Derneği
Bitlis 8 Ağustos Spor Kulübü Derneği
Bitlis Beşminare Rahvan Atlı Spor Kulübü Derneği
Bitlis Anadolu Gençlik ve Spor Kulübü Derneği
Bitlis Beşminare Spor Kulübü Derneği
Bitlis Çağdaş Spor Kulübü Derneği
Bitlis Çınar Spor Kulübü Derneği
Bitlis Dideban kültür ve Spor Derneği
Bitlis folklor Araştırma Spor Kulübü Derneği
Bitlis folklor Eğitim Merkezi Gençlik ve Spor Kulübü Derneği
Bitlis Gençlik Merkezi Gençlik ve Spor Kulübü Derneği
Bitlis Gençlik ve Spor İl Müdürlüğü Amatör Spor Kulübü Derneği
Bitlisgücü Spor Kulübü Derneği
Bitlis Hesan 75. Yıl Gençlik ve Spor Kulübü Derneği
Bitlis Hüsrevpaşa Belediye Spor Kulübü Derneği
Bitlis Kadın Futbol Kulübü Derneği
Bitlis Kardelen Spor Kulübü Derneği
Bitlis Kartanesi Spor Kulübü Derneği
Bitlis Nemrut Kayak Spor Kulübü Derneği
Bitlis Özgüzdere Spor Kulübü Derneği

Tablo 6.2. Bitlis'te Kurulan Kulüp ve Dernekler (2021) (Devamı)

Bitlis Satranç İhtisas Eğitim Spor Kulübü Derneği
Bitlis Satranç Spor Kulübü Derneği
Bitlis Spor Kulübü Derneği
Bitlis Şampiyon Spor Kulübü Derneği
Bitlis Türk Telekom Spor Kulübü Derneği
Bitlis Vangölü Turizm ve Su Sporları Spor Kulübü Derneği
Bitlis Yeni Yıldırım Amatör Spor Kulübü Derneği
Bitlis Yeşil Vadi Kayak Spor Kulübü Derneği
Bitlis Yurdum Gençlik ve Spor Kulübü Derneği
Bitlis Zirve Spor Kulübü Derneği
Dideban Halk Oyunları Gençlik Spor Kulübü Derneği
Eren Üniversitesi Spor Kulübü Derneği
Geleceğin Yıldızları 13 Spor Kulübü Derneği
Hüsrev Paşa İlköğretim Okulu Spor Kulübü Derneği
MNG Kargo Ortaokulu Spor Kulübü Derneği
Şehit aileleri Gaziler Gençlik Spor Kulüpleri Derneği
Şems-i Bitlis Gençlik ve Spor Kulübü Derneği
Yeni Bitlis Spor Kulübü Derneği
Yükseliş Gençlik Spor Kulübü Derneği

Adilcevaz
Adilcevaz Spor Kulübü Derneği
Girişim Kültür Yardımlaşma ve Spor Kulübü Derneği
Süphan Doğa Sporları Kulübü Derneği

Ahlat
Ahlat 13 Gençlik Spor Kulübü Derneği
Ahlat Gençlik Spor Kulübü Derneği
Ahlat Kış Sporları Su Sporları ve Okçuluk Spor Kulübü Derneği
Ahlat Selçuklu Okçuluk Spor Kulübü Derneği
Ahlat Spor Kulübü Derneği

Güroymak
Güncıkırı Beldesi Spor Kulübü Derneği
Güroymak Gençlik ve Spor Kulübü Derneği
Güroymak Spor Kulübü Derneği
Hizan
Hizan Gençlik ve Spor Kulübü Derneği
Mutki
1941 Mutki Spor Kulübü Derneği
Mutki Gençlik Amatör Spor Kulübü Derneği
Mutki Yatılı Bölge Ortaokulu Gençlik Spor ve Kültür Kulübü Derneği

Tablo 6.2. Bitlis'te Kurulan Kulüp ve Dernekler (2021)

Tatvan
Krater Gençlik ve Spor Derneği
Tatvan 1514 Spor Derneği
Tatvan Akademi Spor Kulübü Derneği
Tatvan Belediye Spor Kulübü Derneği
Tatvan Elit Spor Kulübü Derneği
Tatvan Folklor Araştırma Spor Kulübü Derneği
Tatvan Folklor Eğitim Merkezi Gençlik ve Spor Kulübü Derneği
Tatvan Gençlerbirliği Spor Kulübü Derneği
Tatvan Gençlik Spor Kulübü Derneği
Tatvan Göl Spor Kulübü Derneği
Tatvan Hedef Gençlik ve Spor Kulübü Derneği
Tatvan Kayak ve Sahil Spor Kulübü Derneği
Tatvan Olimpiyat Spor Kulübü Derneği
Tatvan Sadullah Gencer Bilişim Spor Kulübü Derneği
Tatvan Satranç Eğitim Spor Kulübü Derneği
Tatvan Spor Kulübü Derneği
Tatvan Şehit Veysel Şirin Geleneksel Türk Okçuluğu Spor Kulübü Derneği
Tatvan Yeni İdman Yurdu Spor Kulübü Derneği

Kaynak: (Bitlis'te Kurulan Kulüp ve Dernekler, 2021)

YEDİNCİ BÖLÜM

BİTLİS EREN ÜNİVERSİTESİ'NİN KURULUŞU VE İLİN SPORUNA KATKISI

7.1. BİTLİS EREN ÜNİVERSİTESİ'NİN KURULUŞU

Fotoğraf 7.1. Bitlis Eren Üniversitesi Kampüs Girişi

Kaynak: (Bitlis Eren Üniversitesi)

5662 Sayılı Kanun ile 2007 yılında kurulan Bitlis Eren Üniversitesi, ilimize ve ülkemize büyük hizmetler sunmaktadır. Modern imkanlara sahip olan üniversite’de 6 Fakülte, 8 Meslek Yüksekokul, 2 Yüksekokul, 14 Uygulama ve Araştırma Merkezi, 1 Enstitü bulunmaktadır. Tüm yetkinliklere sahip olan üniversite her alanda ve anlamda ilimize büyük katkı sunmaktadır (Bitlis Eren Üniversitesi). Ayrıca üniversite kampüsü içerisinde 2022 yılında hizmete açılmış 600 m. uzunluğunda telesiyej sistemine sahip kayak tesisi bulunmaktadır. Ülkemizde kampüs içerisinde kayak tesisi bulunan ilk üniversite olma özelliğine sahiptir.

Fotoğraf 7.2. Kayak Sporü

Kaynak: (Artıgerçek, 2022)

7.1.1. BESYO'nun Kuruluşu

BESYO 22.08.2010 tarih ve 27680 sayılı Resmi Gazete'de yayınlanan Bakanlar Kurulu kararıyla kurulmuştur. 2014 – 2015 yıllarında özel yetenek sınavı ile öğrenci almaya başlamıştır. 2015 yılında yeni hizmet binasına faaliyetlerine başlamıştır. Yeni hizmet binasında idari ve akademik faaliyetlerin yürütülmesi amacıyla 42 oda, 2 Kort Tenisi Salonu, 1 toplantı salonu, 186 kişilik konferans salonu ve seminer salonu, 4 adet 60 kişilik, 10 adet 30 kişilikten oluşan 14 derslik hizmete sunulmuştur. Birçok branşta faaliyet gösteren BESYO ilimiz ve ülkemiz sporuna büyük katkılar sunmaktadır (Bitlis Eren Üniversitesi, Beden Eğitimi ve Spor Yüksekokulu).

Fotoğraf 7.3. Bitlis Besyo

Kaynak: Yılmaz Yalvaç Fotoğraf Arşivinden

Dereceler

Fotoğraf 7.4. Türkiye Üniversiteler Arası şampiyonası, İbrahim Güngör Türkiye Üçüncüsü (2015)

Kaynak: Kemal Bozkurt Fotoğraf Arşivinden

2019 yılında Büyükler Kick Boks Dünya Şampiyonasında, Hasan ERİPET K1 ağır siklet dalında ve Turgut DAĞDAĞAN ise 86 kiloda Dünya Üçüncüsü olmuştur.

Bitlis Eren Üniversitesi Antalya’da düzenlenen Ünivesiteler Arası Muaythai Şampiyonasında sporculardan Turgut DAĞDAĞAN Birinci, Uğur KURAL Üçüncü olmuştur. (2019)

Fotoğraf 7.7.Ünivesiteler Arası Muaythai Şampiyonası Antalya (2019)

Kaynak: (Hukuki Haber, 2019)

Bitlis Eren Üniversitesi tırmanış takımı Antalya'da düzenlenen Türkiye Koç Spor Festünivesiteler spor tırmanış Türkiye şampiyonasında erkekler takım kategorisinde BEÜ İkinci olurken, Rukiye ALTUNKAYNAK kadın bireysel kategorisinde Üçüncü olmuştur. (2019)

26. Avrupa Cross şampiyonasında U20 erkekler mücadelesinde BESYO öğrencilerimizden Ayetullah Aslanhan Gümüş madalya kazandı. (2019)

Fotoğraf 7.8. Muaythai Avrupa Şampiyonası'nda Bitlis Eren Üniversitesi Sporcusu Hasan Eripek Üçüncü olmuştur. (2022)

Kaynak: Kemal Bozkurt Fotoğraf Arşivinden

Antalya ilinde düzenlenen Runantalya Maratonunda 10 km. koşarak Bitlis Eren Üniversitesini yarışmada Arş. Gör. Kadir ÇALIŞKAN temsil etmiştir.

Fotoğraf 7.9. 2022 yılı faaliyetinde yer alan Ünilitik Spor Tırmanışı Üniversiteler Türkiye Şampiyonasında Bitlis Eren Üniversitesi Üçüncüsü

Kaynak: Kemal Bozkurt Fotoğraf Arşivinden

Fotoğraf 7.10. 2022 Yılında Türkiye Üniversiteler Kick Boks Şampiyonasında, Bitlis Eren Üniversitesi İki Kupa Kazanmıştır

Kaynak: Kemal Bozkurt Fotoğraf Arşivinden

**Fotoğraf 7.11. 2022 yılı Üni Lig Türkiye Kış sporları Şampiyonası Alp Branşında
Bitlis Eren Üniversitesi, Türkiye İkincisi**

Kaynak: Kemal Bozkurt Fotoğraf Arşivinden

SONUÇ VE ÖNERİLER

Bitlis'in tarihinin çok eski zamanlara dayandığı, kuruluşu ve Bitlis isminin nereden geldiğiyle alakalı kesin bir bilgiye ulaşılamamıştır. Bitlis isminin diğer toplumlar ve milletler tarafından farklı şekillerde telafuz edilmiştir.

Bitlis'in birçok uygarlığa ev sahipliği yaptığı ve konumu itibariyle geçmişten günümüze önemli bir yere sahip olduğu bilinmekle birlikte bu kâdim şehirde geçmiş dönemlerden günümüze kadar birçok spor dalında faaliyetler yapıldığı tespit edilmiştir.

Özellikle 17. yy. da Evliya Çelebi'nin Bitlis'i ziyaretinde Çevgan (Bir tür geleneksel futbol) cirit, santranç, halk oyunları ve bunların yanında Van Eyalet Valisi Melek Ahmet Paşa'ya yapılan ziyafet ve eğlencelerde bir pehlivanın akrobatik hareketler ve taklalar attığı, sanatsal gösteriler icra ettiği bilgisine ulaşılmıştır.

1902 yılında Bitlis'te at yarışları, cirit, avcılık ve atıcılık alanlarında faaliyetler yapılmıştır. 1902 – 1912 yılları arasında Bitlis'te tenis ve golf sporları yapıldığı, 1914 yıllarında ise kayak, paten ve buz hokeyi gibi kış sporlarının yapıldığı tespit edilmiştir.

Cumhuriyet'in ilanıyla birlikte Bitlis'te hemen hemen tüm spor dallarında gelişmeler olduğu, futbol, kayak ve yüzme branşlarında iyi derecede ilerlemeler kaydedildiği bilgisine ulaşılmıştır.

1926 yılından ilk spor kulüplerinin kurulmasıyla birlikte Bitlis'te spor daha disiplinli bir şekilde teşekkül etmiştir.

Bitlis'in coğrafi ve iklim özellikleri göz önüne alındığında başta kış sporları olmak üzere birçok branşta spor faaliyetlerin başarılı bir şekilde yapılması mümkündür. Ancak bu spor dallarının yapılması ve geliştirilmesi hususunda başta Bitlis Valiliği ve diğer kamu kurum ve kuruluşların aktif bir şekilde katkı sunmaları gerekmektedir.

İl ve ilçelerde bulunan belediyelerin saha ve tesisler konusunda daha fazla projeler yaparak mahallelerde, sahil, gezi, mesire ve koşu alanlarında spor sahaları, spor aletleri ve yol düzergahları boyunca yürüyüş ve bisiklet yolları yapılmalıdır.

Çocukların ve gençlerin spora teşvik etmek amacıyla etkinlikler düzenlenmelidir. Yatılı okullar başta olmak üzere ilk, orta ve lise okullarında saha, tesis ve malzeme imkanları sağlanmalıdır.

Engelli bireylere yönelik sportif faaliyetlerin arttırılması ve bu alanda sporcu yetiştirilmesi sağlanmalıdır.

Bitis'in coğrafi konumu ve ikliminden dolayı yaz aylarında doğa yürüyüşleri, Nemrut Krater Gölü'ne ve Süphan dağına tırmanma faaliyetlerinin yapılması sağlanmalıdır.

Kış aylarında Bitlis'te kayak faaliyetlerinin yapılması konusunda imkanların sağlanması ve sporcuların bu alanda maddi ve manevi olarak desteklenmesi gerekmektedir.

Kayak merkezlerine yakın yerlerde konaklama ve barınma imkanlarının arttırılması gerekmektedir. Ulaşım konusunda gerekli kolaylıklar sağlanmalıdır.

Bitlis'te faal olan spor dallarına maddi ve manevi destek verilmelidir. Kulüplerin imkan ve şartlarının iyileştirilmesi ve sürekli bir şekilde bu desteğin verilmesi sağlanmalıdır.

Bitlis'li iş adamlarının ilde başarılı sporculara, takımlara ve kulüplere sponsorluk desteği vermeleri büyük öneme sahiptir.

İl'de antrenörü bulunmayan spor branşlarına, antrenör temini yapılması ve aktif olarak spor faaliyetlerine devam ettirilmesi sağlanmalıdır.

Bitlis'te spor kulüplerine yeteri kadar bütçe ayrılarak varlıklarını ve faaliyetlerini devam ettirmeleri sağlanmalıdır.

Sporcuların maddi imkanlarının iyileştirilerek en iyi şekilde yetiştirilmelerinin sağlanması konusunda gerekli adımların atılması gerekmektedir.

Doğu illeri arasında en fazla göl Bitlis'te bulunmaktadır. Buna rağmen il'de su sporları konusunda yeterli faaliyetler yapılmamaktadır. Su sporları kulüplerine gerekli maddi imkanların sağlanarak spor faaliyetlerinin devam ettirilmesi sağlanmalıdır.

Nemrut Krater Gölü'de gerekli imkanlar sağlanarak halkın ve sporcuların kamp kurma, yüzme ve gezme imkanlarının iyileştirilmesi ve sağlıklı bir şekilde sürdürülmesi sağlanmalıdır.

Bu tespitlerin göz önüne alınarak gerekli imkanların ve desteğin sürekli bir şekilde planlı ve programlı ilerlemesinin Bitlis sporuna büyük katkı sağlayacağı düşünülmektedir.

KAYNAKÇA

- Acar, N., S. A. Durer ve F. A. Tunçtan (Antrenör). 15.12.2021. “*Atletizm*” Konulu Görüşme, Bitlis.
- Adilcevaz 13. (2018). adilcevaz13.com: <https://www.adilcevaz13.com/beulu-ogrenci-dunya-sampiyonasina-katilacak-10195h.htm> (Erişim Tarihi: 06.07.2023).
- Akıncı, A. Y. (2022). Spor Tarihi. *Beden Eğitimi ve Spor Bilimi*, 7.
- Aksoy, S. A. 15.05.2023. “*Tenis*” Konulu Görüşme, Bitlis.
- Alay, O. (2018). Evliya Çelebi Seyahatnâmesi'nde Bitlis Halk Kültürü. *Turkish Academic Research Review*, Cilt 3, Sayı 2, 12.
- Alkan, A. (2022). Evliya Çelebi Seyahatnâmesi'ne Göre Bitlis Şehri Yer Adları. *Araştırma Makalesi*, 64.
- Artıgerçek. (2022). tarihinde artigercek.com: <https://artigercek.com/guncel/bitlis-te-universite-kampusu-icinde-kayak-merkezi-acildi-194580h> (Erişim Tarihi: 06.04.2023).
- Aslan, A. A. 17.05.2023. “*Badminton*” Konulu Görüşme, Bitlis.
- Aykan, G. (2015). *Vilayet Salnâmelerine Göre Tarihte Bitlis ve Bitlis'te Tarih*. İstanbul: Bitlis Valiliği ve D. Anadolu Kalkınma Ajansı.
- Bayar, P. (2003). Spor Yapan ve Yapmayan Bayanların Kişilik Özelliklerinin Karşılaştırılması. *Spor Bilimleri Dergisi*, Cilt 14, Sayı 3, 133-143.
- BilgiUstam. (2023). Bilgiustam.com: <https://www.bilgiustam.com/atletizm-sporunun-tarihcesi/> (Erişim Tarihi: 07.05.2023).
- Bitlis Bülten. (2020). bitlisbulten.com: <http://www.bitlisbulten.com/tatvan/tatvan-sahilinde-yelken-sporu/3463> (Erişim Tarihi: 06.03.2023).
- Bitlis Eren Üniversitesi. (tarih yok). *Tarihçe*, <https://www.beu.edu.tr/universitemiz/kurumsal-kimlik/tarihce#:~:text=29%20May%C4%B1s%202007%20tarihinde%205662,insanl%C4%B1%C4%9Fa%20hizmet%20etmeyi%20g%C3%B6rev%20edinmi%C5%9Ftir. adresinden alındı> (Erişim Tarihi: 06.04.2023).

- Bitlis Eren Üniversitesi, Beden Eğitimi ve Spor Yüksekokulu. (tarih yok). *Yüksekokul Bilgileri*, beu.edu.tr: <https://www.beu.edu.tr/akademik/yuksekokullar/beden-egitimi-ve-spor-yuksekokulu/menuler/yuksekokul-hakkinda/hakkimizda> (Erişim Tarihi: 06.04.2023).
- Bitlis Gençlik ve Spor İl Müdürlüğü. (2011). Bitlis'te Atletizm. *Bitlis'te Spor, GSİM*, Sayı 1, 25.
- Bitlis Gençlik ve Spor İl Müdürlüğü. (2021, 12 15). Atletizm. Bitlis.
- Bitlis Gençlik ve Spor İl Müdürlüğü. (2023). Bitlis'teki Antrenörlerin Sayıları ve Spor Branşlarına Dağılımı.
- Bitlis Gençlik ve Spor İl Müdürlüğü. (2023). İl İlçe ve Okul Türlerine Göre Okul Sporları - Faaliyetlere Katılan Okul Sayıları.
- Bitlis Geneli Sporcu Arşiv Raporu. (2021, 12 15).
- Bitlis Haber 13*. (2018). bitlishaber13.net: <https://www.bitlishaber13.net/bitlis-eren-universitesi-besyo-ogrencisi-avrupa-sampiyonu-oldu-11971.html> adresinden alındı (Erişim Tarihi: 06.07.2023).
- Bitlis İl Yıllığı. (1967). *Bitlis*. Ankara: Ajans-Türk Matbaacılık Sanayii'nin Tipo ve Ofset Sevisleri.
- Bitlis İl Yıllığı. (1973). *Bitlis*. Ankara: Bitlis Valiliği Tarafından Bastırılmıştır.
- Bitlis Ticaret ve Sanayi Odası. (2016). *Bitlis TSO*, bitlistso.org.tr: <http://www.bitlistso.org.tr/Bitlis/tabid/12498/menuad/spor/Default.aspx> (Erişim Tarihi: 06.05.2023).
- Bitlis Valiliği, Çevre ve Şehircilik İl Müdürlüğü. (2013). *2012 Bitlis İli Çevre Durum Raporu*.
- Bitlis Valiliği*. (2019, 12 18). Mayıs 27, 2023 tarihinde bitlis.gov.tr: <http://www.bitlis.gov.tr/bitliste-kapali-yari-olimpik-yuzme-havuzu-acildi> adresinden alındı (Erişim Tarihi: 06.05.2023).
- Bitlis'te Kurulan Kulüp ve Dernekler. (2021, 12 15).
- Bora, A. (2012). Bir Millî Vazife Olarak Spor ve Kadınlar. *Spor Bilimleri Dergisi*, Cilt 23, Sayı 4, 220-226.

Budak, F. G. 15.12.2021. “Voleybol” Konulu Görüşme, Bitlis.

Çelebi, C. (1999). *Bitlis Vadideki Güzel Şehir*. Ankara: Bitlis Eğitim ve Tanıtma Vakfı Yayınları.

Çetin, C. (2011). Rusya’dan 50 Milyon Dolarlık Yatırım, Tam Saha. *TFF Dergisi*, Sayı 75, 50-51.

Döymaz, C. A. 18.3.2023. “Masa Tenisi” Konulu Görüşme, Bitlis.

Ekenci, G., ve M. Z. Serarslan (1997). Gelişim Aşamaları Bakımından Türk Spor Teşkilatı ve Değerlendirmesi. *Bed. Eğt. Spor Bil. Der. II*, Cilt 3, Sayı 72, 81.

Erfidan, B. B. 18.13.2023. “Masa Tenisi” Konulu Görüşme, Bitlis.

Erkal, M. (1978). *Sosyolojik Açıdan Spor*. İstanbul: Kutsun Yayınevi.

Filiz, K. (2002). Sporun Tanımlanması ve Kapsamının Belirlenmesi Üzerine Bir Çalışma. *Gazi Üniversitesi Gazi Eğitim Fakültesi Dergisi*, Cilt 22, Sayı 2.

Gelişkan, N. N. (2015). *Matrakçı Nasuh Gözüyle Bitlis*. (Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi). İstanbul Teknik Üniversitesi FBE.

Gençlik ve Spor Bakanlığı Taşra Teşkilatının Kuruluşu, Görevleri, Çalışma Usul ve Esasları Hakkında Yönerge. (tarih yok). 1-2.

Gençlik ve Spor Bakanlığı. (2021). gsb.gov.tr: <https://gsb.gov.tr/tarihce.html#:~:text=Gen%C3%A7lik%20ve%20Spor%20Bakanl%C4%B1%C4%9F%C4%B1'n%C4%B1n,%2F6%2F2011%20tarihinde%20kararla%C5%9Ft%C4%B1r%C4%B1lm%C4%B1%C5%9Ft%C4%B1r> adresinden alındı (Erişim Tarihi: 08.12.2022).

gsb.gov.tr. (tarih yok). Aralık 6, 2022 tarihinde Spor Hizmetleri Genel Müdürlüğü: <https://shgm.gsb.gov.tr/> (Erişim Tarihi: 06.12.2022).

Koçtürk, O. N. (1969). *Sporcular İçin Besin ve Beslenme El Kitabı*, İstanbul: Futbol Antrenörleri Cemiyeti.

Gümüş, B. 27.05.2023. “Güreş” Konulu Görüşme, Bitlis.

- Haberturk. (2022). *Polonyalı Dağcılar Süphan Dağında*, m.haberturk.com:
<https://m.haberturk.com/bitlis-haberleri/98797690-polonyali-dagcilar-suphan-dagina-zirve-yapti> (Erişim Tarihi: 27.07.2023).
- Hoffmann, R., L. C. Ging ve B. Ramasamy (2002a) “Public Policy and Olympic Success”, *Applied Economics Letters*, Vol.9, Nu.8, 545-548.
- Hukuki Haber. (2019). *Muaythai Sporcuları*, hukukihaber.net:
<https://www.hukukihaber.net/beu-muaythai-sporcularindan-buyuk-basari> (Erişim Tarihi: 06.07.2023).
- Ilkım, M. (2022). Sporda Güncel Araştırmalar. 194-195.
- İhlas Haber Ajansı. (2023, 05 18). 07 27, 2023 tarihinde iha.com.tr:
<https://www.ih.com.tr/bitlis-haberleri/-4337443> (Erişim Tarihi: 27.07.2023).
- İsmail Eren Spor Tesisleri. (2023). Mayıs 27, 2023 tarihinde erenholding.com.tr:
<https://www.erenholding.com.tr/sosyal-sorumluluk/ismail-eren-spor-tesisleri-23>
(Erişim Tarihi: 27.05.2023).
- Johnson, D. K. N. ve A. Ayfer (2004). “A Tale of Two Seasons: Participation and Medal Counts at the Summer and Winter Olympic Games”, *Social Science Quarterly*, Vol.85, Nu.4, 974-993.
- Karabulut, S. A. 27.05.2023. “Yüzme” Konulu Görüşme, Bitlis.
- Karakoç, H. M. ve F. S. Özil 27.09.2022. “Boks” Konulu Görüşme, Bitlis.
- Kaynar, Ö. ve H. Koç (2019). *Muş İlindeki Bazı Aile Topluluklarının (Oğlağo ve Koçlardan) İlin Sporuna Katkılarının İncelenmesi*. Ö. Kaynar (ed.). Tarihsel Süreç İçinde Muş'ta Spor Kültürü (s.115-137). Ankara: Akademisyen Kitapevi.
- Koruç, Z. (1994). Bayan Millî Voleybol Takımının Kişilik Örüntüsü. *Voleybol ve Bilim Dergisi*, Sayı 1, 29-34.
- Köksal, S. A. 23.05.2023. “Tekvando” Konulu Görüşme, Bitlis.
- m.haberturk.com. (2019). *Ahlatta Yelken Yarışları*, Haberturk:
<https://m.haberturk.com/bitlis-haberleri/71341003-ahlatta-77-yelkencinin-katildigi-yelken-yarislar-yapildi> (Erişim Tarihi: 27.03.2023).

- Milliyet Gazetesi. (2014). Milliyet.com.tr: <https://www.milliyet.com.tr/yerel-haberler/bitlis/tarihi-el-aman-hani-yeni-yuzuyle-yerli-ve-yabanci-turistleri-bekliyor-10092660> (Erişim Tarihi: 27.05.2023).
- Özmaden, H. (1999). *Cumhuriyet Dönemi İlk Spor Teşkilatı Türkiye İdman Cemiyetleri İttifakı (1922-1936)'nın Yapılanma Sürecinde Beden Eğitimi ve Sporun Fonksiyonları, Fonksiyonlardaki Değişimler ve Toplumsal Hayata Etkileri*. (Yayınlanmamış Doktora Tezi). İstanbul Üniversitesi SBE.
- Öztemiz, O. A. 14.12.2022. “Güreş” Konulu Görüşme, Bitlis.
- Saha ve Spor Tesisleri. (2022, 12 21).
- Saydam, C. (2013). *Bitlis ve Beyaz Petrol*. İstanbul: Kendi Yayını.
- Sondakika.com. (2011). sondakika.com: <https://www.sondakika.com/haber/haber-dagcilar-kis-egitimi-icin-bitlis-te-kamp-kurdu-2553509/> (Erişim Tarihi: 27.07.2023).
- Sondakika.com. (2011). Sondakika.com: <https://www.sondakika.com/yerel/haber-bitlis-te-yelken-sporu-ilgi-goruyor-2986394/> adresinden alındı (Erişim Tarihi: 03.06.2023).
- Spor Bilgi Sistemi. Gençlik ve Spor Bakanlığı, Bitlis Gençlik ve Spor İl Müdürlüğü. (Erişim Tarihi: 06.04.2023).
- Spor Hizmetleri Genel Müdürlüğü. (2021). <https://shgm.gsb.gov.tr/> (Erişim Tarihi: 06.12.2022).
- Sporbilimlerihaber.com*. (2018). *Türk Spor Teşkilatlanması*, sporbilimlerihaber.com: <https://www.sporbilimlerihaber.com/turk-spor-teskilatlanmasi/> (Erişim Tarihi: 06.12.2022).
- Sulak, S. (Antrenör). 20.02.2023. “Basketbol” Konulu Görüşme, Bitlis.
- T.C. Bitlis Valiliği, (2012). *Bitlis İli Çevre Durum Raporu*. Bitlis.
- T.C. Gençlik ve Spor Bakanlığı (2011). <https://gsb.gov.tr/tarihce.html#:~:text=Gen%C3%A7lik%20ve%20Spor%20Bakanl%C4%B1%C4%9F%C4%B1'n%C4%B1n,%26%2F2011%20tarihinde%20kararla%C5%9Ft%C4%B1r%C4%B1lm%C4%B1%C5%9Ft%C4%B1r> (Erişim Tarihi: 12.04.2023).

- Tatil Yerleri.com. (tarih yok). tatilyerleri.com: <https://www.tatilyerleri.com/nemrut-kayak-merkezin-tatil-rehberi/> (Erişim Tarihi: 06.04.2023).
- Tatvan Kaymakamlığı. (tarih yok). tatvan.gov.tr: <http://www.tatvan.gov.tr/nemrut-kayak-merkezi#> (Erişim Tarihi: 26.05.2023).
- Türkiye Atıcılık ve Avcılık Federasyonu. (2018). *Tarihçe*, taaf.org.tr: <https://taaf.org.tr/page/tr/4/Tarihce> (Erişim Tarihi: 26.05.2023).
- Türkiye Dağcılık Federasyonu. (2017). tdf.gov.tr: <https://tdf.gov.tr/3299/15-temmuzda-15-zirvede-suphan-dagi/> (Erişim Tarihi: 26.07.2023).
- Türkiye Dağcılık Federasyonu. (2018). *Dağcılık*, tdf.gov.tr: <https://tdf.gov.tr/15386/merdak-nemrut-krater-golu-suphan-dagi-zirve-tirmanisi-ve-van-golu-havzasi-kultur-turu-gerceklestirdi/> (Erişim Tarihi: 27.07.2023).
- Türkiye Dağcılık Federasyonu. (2018). tdf.gov.tr: <https://tdf.gov.tr/16323/suphan-daginin-ilk-sky-trail-kosusu-gerceklestirildi/> (Erişim Tarihi: 26.07.2023).
- Türkiye Dağcılık Federasyonu. (2019). *Dağ Kayağı*, tdf.gov.tr: <https://tdf.gov.tr/18345/suphan-dagi-kis-tirmanisi-ve-dag-kayagi-faaliyeti-basariyla-tamamlandi/> (Erişim Tarihi: 26.07.2023).
- Türkiye Dağcılık Federasyonu. (2019). *Kış Tirmanışı*, tdf.gov.tr: <https://tdf.gov.tr/18672/suphan-dagi-kis-tirmanisi-gerceklestirildi/> (Erişim Tarihi: 26.07.2023).
- Türkiye Dağcılık Federasyonu. (2019). tdf.gov.tr: <https://tdf.gov.tr/21148/didosk-suphan-ve-demavend-dagi-zirve-tirmanislarini-basariyla-gerceklestirdi/> (Erişim Tarihi: 26.07.2023).
- Türkiye Dağcılık Federasyonu. (2020). *Dağcılık*, tdf.gov.tr: <https://tdf.gov.tr/25146/suphan-dagi-zirve-tirmanisi-van-ve-mus-kuluplerimiz-tarafindan-gerceklestirildi/> (Erişim Tarihi: 26.07.2023).
- Türkiye Dağcılık Federasyonu. (2020). *Dağcılık*, tdf.gov.tr: <https://tdf.gov.tr/25158/diyarbakir-ve-agri-kuluplerimiz-suphan-dagi-zirve-tirmanisini-gerceklestirdi/> (Erişim Tarihi: 26.07.2023).

- Türkiye Dağcılık Federasyonu. (2021). *Dağcılık*, tdf.gov.tr:
<https://tdf.gov.tr/27306/deretepe-dagcilik-suphan-dagi-zirve-tirmanisini-gerceklestirdi/> (Erişim Tarihi: 26.07.2023).
- Türkiye Dağcılık Federasyonu. (2021). *Dağcılık*, tdf.gov.tr:
<https://tdf.gov.tr/27980/istanbul-doga-sporlari-kulubu-suphan-ve-van-daglari-tirmanislarini-gerceklestirdi/> (Erişim Tarihi: 26.07.2023).
- Türkiye Dağcılık Federasyonu. (2021). *Dağcılık*, tdf.gov.tr:
<https://tdf.gov.tr/28312/asya-dagcilik-nemrut-ve-suphan-dagi-tirmanislarini-gerceklestirdi/> (Erişim Tarihi: 26.07.2023).
- Türkiye Dağcılık Federasyonu. (2021). *Dağcılık*, tdf.gov.tr:
<https://tdf.gov.tr/28342/suphan-dagi-zirve-tirmanisi-kulupler-ortak-faaliyeti-ile-gerceklestirildi/> (Erişim Tarihi: 26.07.2023).
- Türkiye Dağcılık Federasyonu. (2022). *Dağcılık*, tdf.gov.tr:
<https://tdf.gov.tr/30899/pars-dagcilik-suphan-dagi-zirve-tirmanisini-gerceklestirdi/> (Erişim Tarihi: 26.07.2023).
- Türkiye Dağcılık Federasyonu. (2016). *Dağ Tırmanışı ve Dağ Kayağı*, tdf.gov.tr:
<https://tdf.gov.tr/1129/suphan-dagi-tirmanis-ve-dag-kayagi-faaliyetleri/> (Erişim Tarihi: 26.07.2023).
- Türkiye Dağcılık Federasyonu. (2017). *Süphan Dağı Kültür ve Spor Şenliği*, tdf.gov.tr:
<https://tdf.gov.tr/3925/adilcevaz-suphan-dagi-kultur-ve-spor-senligi/> (Erişim Tarihi: 26.07.2023).
- Türkiye Dağcılık Federasyonu. (2018). *Süphan Dağı Kış Tırmanışı*, tdf.gov.tr:
<https://tdf.gov.tr/6574/suphan-dagi-kis-tirmanisi-basariyla-tamamlandin/> (Erişim Tarihi: 26.07.2023).
- Türkiye Kültür Portalı. (2020). *Halk Müziği ve Halk Oyunları*.
<https://www.kulturportali.gov.tr/turkiye/bitlis/kulturatlasi/halk-muzigi-halk-oyunlari> (Erişim Tarihi: 04.12.2022).
- Türkiye Kültür Portalı. (tarih yok). *Bitlis Genel Bilgiler*,
<https://www.kulturportali.gov.tr/turkiye/bitlis/genelbilgiler> (Erişim Tarihi: 03.12.2022).

Uğur, Ö. A. 14.12.2021. “*Kick Boks*” Konulu Görüşme, Bitlis.

Wikipedi. (2022). *Tatvanspor*, tr.wikipedia.org: <https://tr.wikipedia.org/wiki/Tatvanspor> (Erişim Tarihi: 02.06.2023).

Yelkenokulu.com. (tarih yok). *Yelken Okulu*, <https://yelkenokulu.com/yelken-bilgiler/vangolundeantrenmanlarbasladi/> (Erişim Tarihi: 03.06.2023).

Yetim, A. (2000). Sporun Sosyal Görünümü. *Gazi Beden Eğitimi ve Spor Bilimleri Dergisi*, Cilt 5, Sayı 1, 63-72.

Yılmaz, A. A. 24.05.2023. “*Hentbol*” Konulu Görüşme, Bitlis.

Yurtada, K. A. 30.05.2023. “*Yelken*” Konulu Görüşme, Bitlis.

Zeydan, Ö. 24.07.2023. “*Avcılık*” Konulu Görüşme, Bitlis.